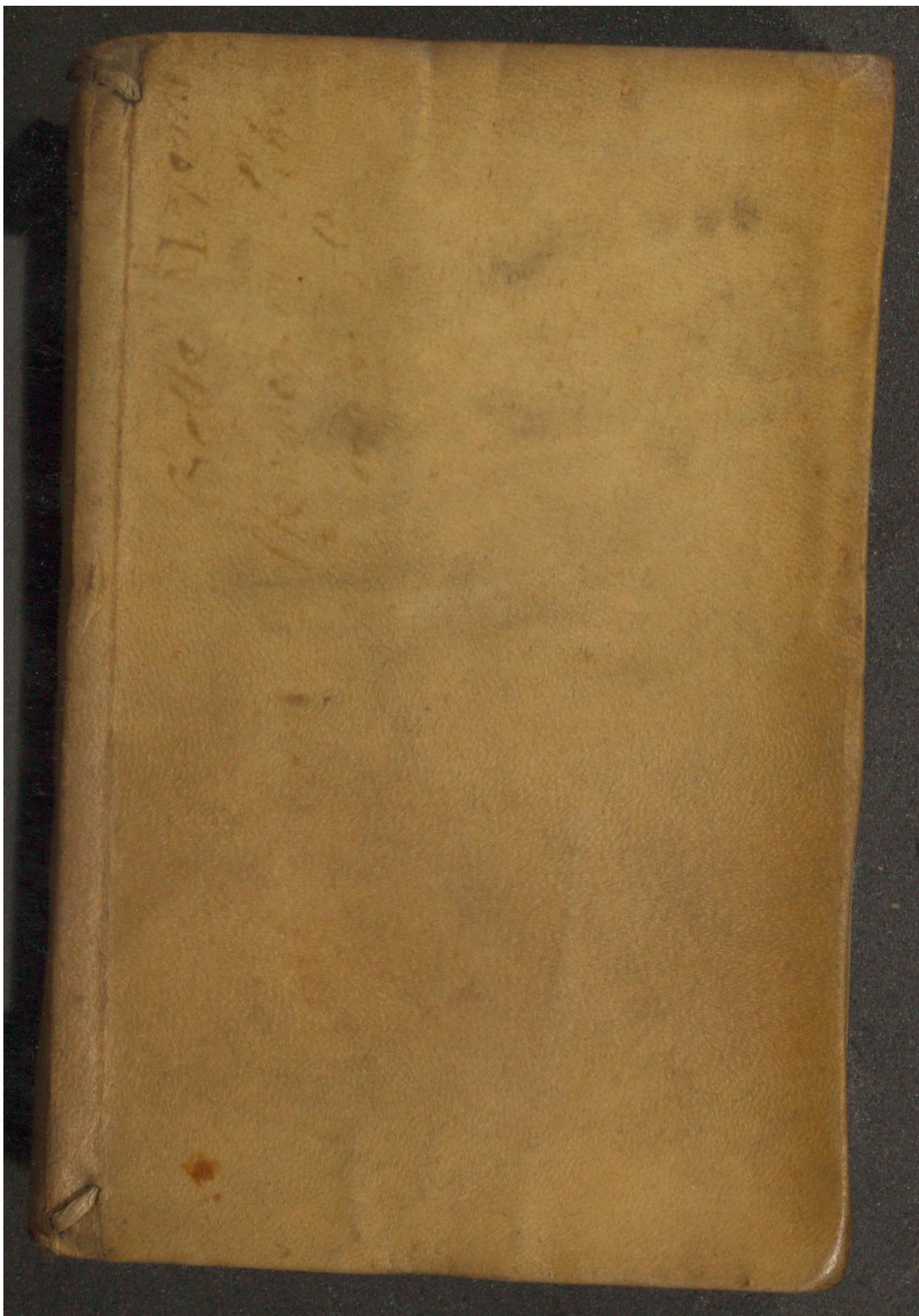
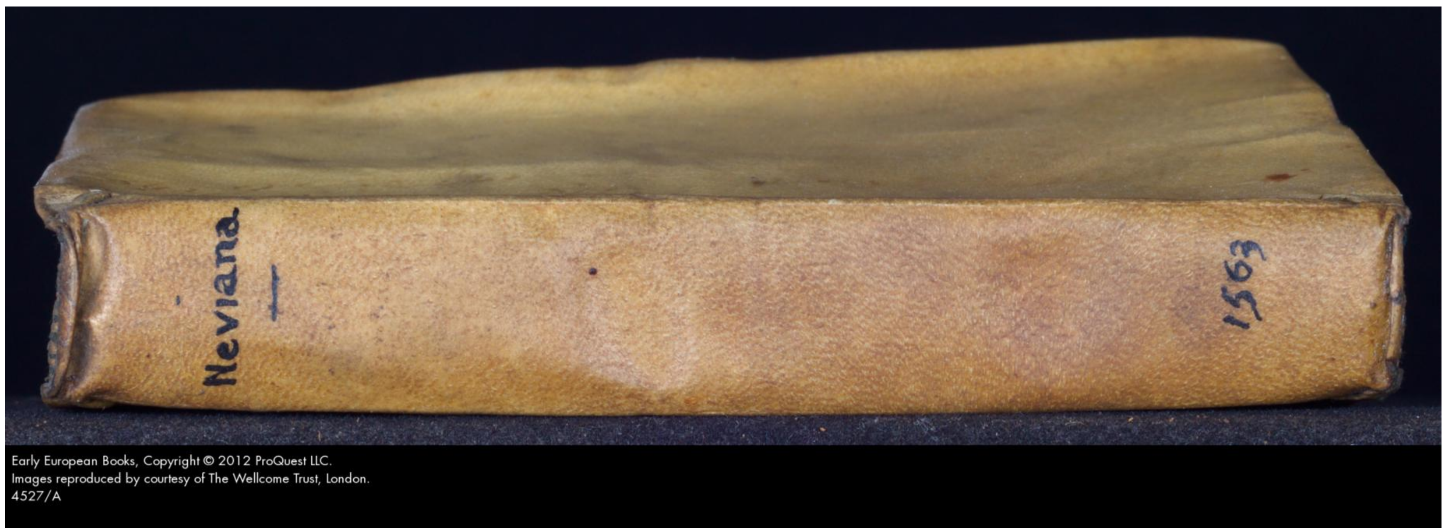
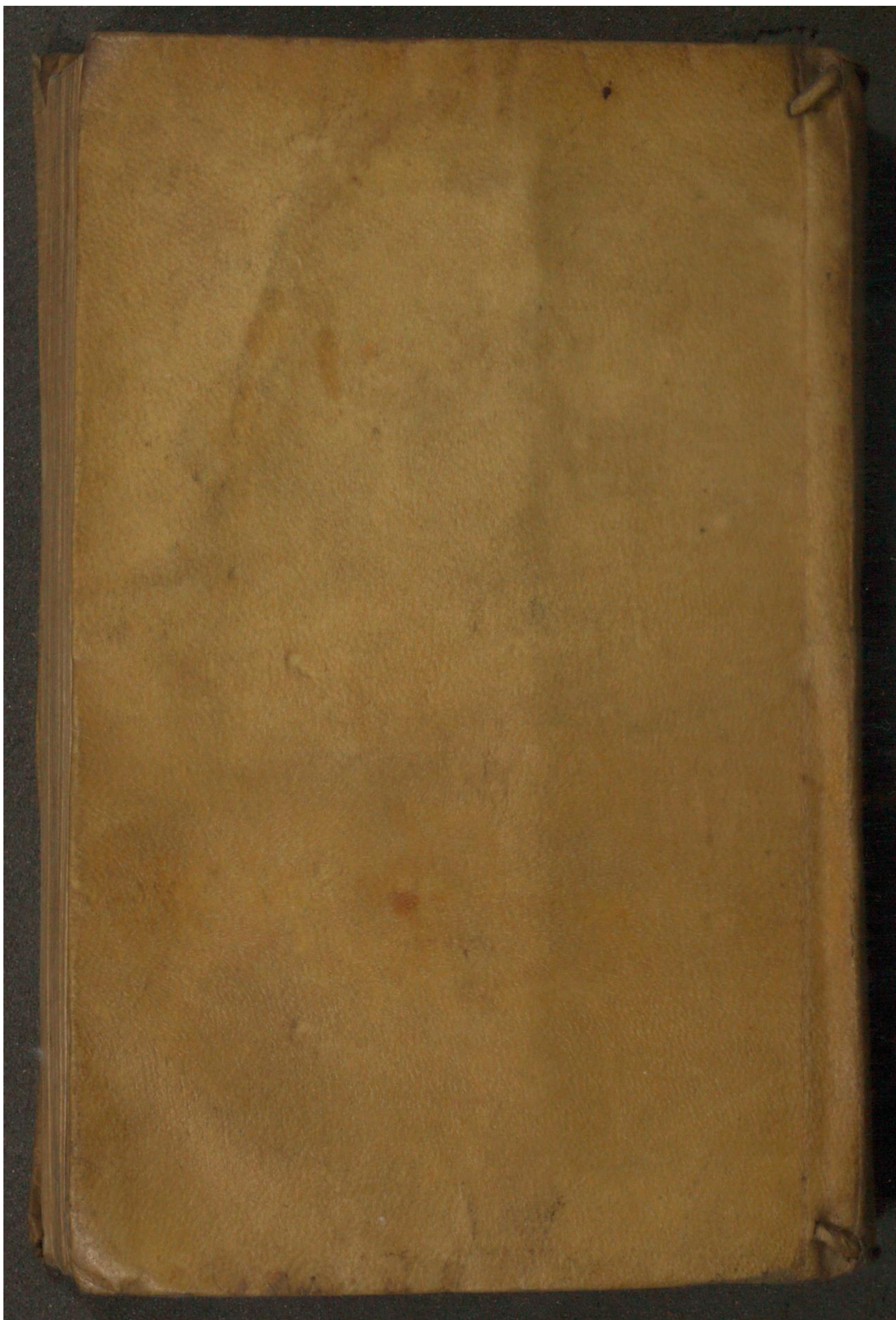

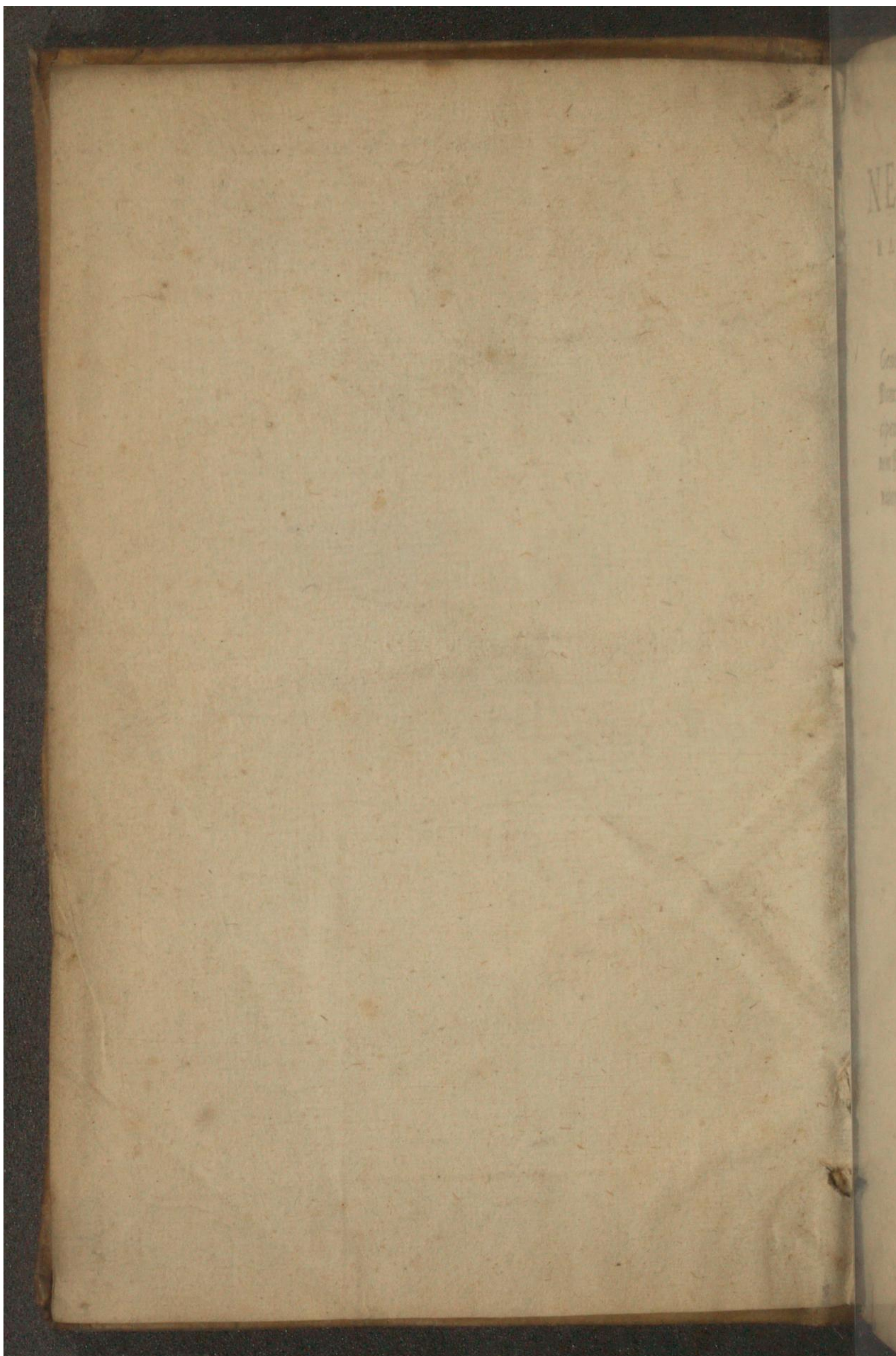

Neviana
1563

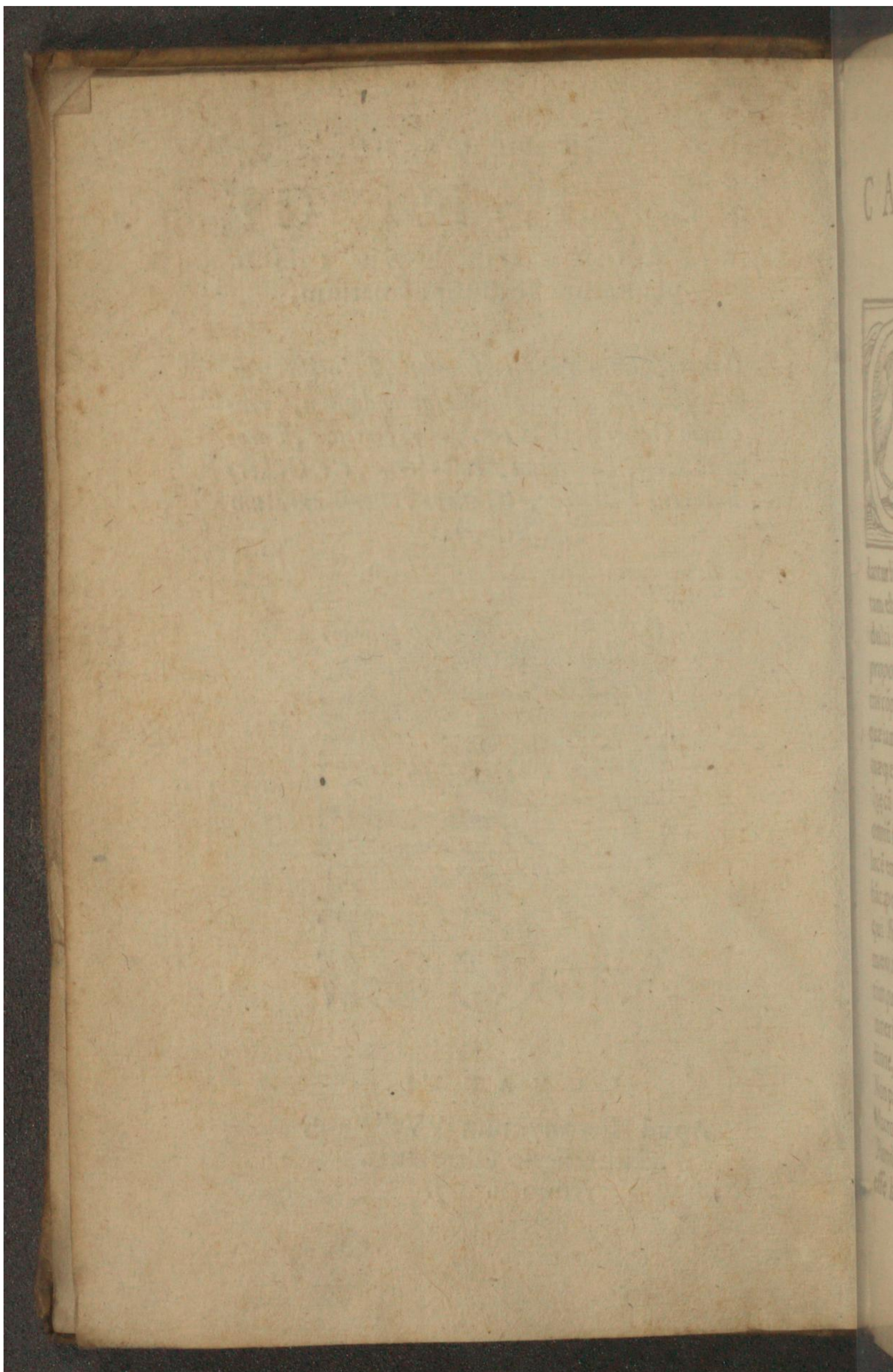
MARCI
NEVIANI GE-
RARDIMONTANI DE
plantarum viribus poëmatium,

AD

Generosissimum illustrissimumq; Principem, ac Dominum, D Lamorallum Ægmondanum, Principem Gauerij, etc. Comitem Ægmondæ, Baronem Barij, Dominum Armenteriæ, etc. Gubernatorem Flandriæ, etc. aurei velleris auratum militem, etc.

LOVANII,
Apud Hieronymum VVellæum,
ad intersigne Diamantis.
Anno 1563.

NEVIANVS

CANDIDO LECTORI S.

Alenus noster quàm plurimis in locis Commentariorum quibus indidit titulum de cõpositione medicaminũ per genera, amplissimis verbis laudat orationẽ metricam, imò verò optat vt omnia hoc scripti genere tradantur literis. Nec profectò iniuria: nihil enim tam est vtile, quin libentius multo legatur, si dulci aliquo pedum modulamine cõmendatum proponatur: Cui etiã accedit & illud, quòd metris cõprehẽsa minori negotio, q̃ soluta oratiõe quæ iam recens discimus mandentur memorię, quæq; exciderũt, in ipsam prõptius reuocẽtur. Quę cũ ita sint, non absurdè facturus videor, si omniũ ferè plãtarũ vires cõplexũ poematiũ in lucẽ emisero: præsertim cũ nullus recẽtiorum hãc prouinciã aggressus sit. Namq; libellus ille qui Æmilio Macro parũ accuratè inscribitur, à meo me reuocare incœpto neutiquã debet. Partim quidem, quòd 80 duntaxat plantarum meminerit: partim quòd adeò scabra vtatur dictione, vix vt posset à quoquã legi citra tœdiũ. Non paruam itaque ignominiæ notam inurunt Macro, qui hæc ei carmina accepta referunt. Porrò autem quibus adducor vt negem eum esse huius libelli authorem, hæ sunt rationes.

Libellus mentionem facit Galeni, Oribaſij, & Strabi Galli, quibus omnibus Macrũ eſſe multo vetuſtiorem quis ignorat? Deinde mentionẽ facit Zaduræ, quã tempeſtate Galeni etiãnum fuiſſe incognitã doctiſsimis quibuſq; perſuaſum eſt. Hoc igitur authore, quiſquis ſit, lõgè valere iuſſo, Nicandrum in modo ſcribendi: Dioſcoridem, Galenum, Paulũ, Aetium, & Actuariũ in materia exprimere ſum conatus. Quo in negotio cuiuſmodi me geſſerim, ſic velim accipias. Singularem operam qualitatibus primis, ſecundis & tertijs inſumpſi: & parandi, & offerendi modo ſuperſedi: alterius enim hoc eſſe negotij, author eſt Galenus in quercu, glande vnguentaria, cappari, lilio, papauere, & ficu. Deinde ἰόβολον δῆγμα nunc ictum, nũc morſum virulentum ſequutus quatuor illos longè doctiſsimos Dioſcoridis interpretes tranſtuli. Poſtremò vſurpaui phlogoſin pro phlegmone ſumpta ſtrictè: nam ita à Dioſcoride vſurpari nulli non notum eſt: cum ſubnectat phlegmonen eryſipelati & herpeti velut ab ijs diuerſam. In calamo vallari interim videtur latè ſumpſiſſe, quãdo inquit: ἐρυσιπέλατα τε, καὶ τὰς ἄλλας φλεγμονὰς ἰᾶται. Quidquid autem præſtiti æqui boniq; vt conſulas, vehemẽter humaniſsime lector cupiam. Vale Gandaui, anno 1563. poſtridie natiuitatis Ioannis Baptiſtæ.

PROOEMIVM.

PAndere conabor quam vim natura salubrem
Indiderit plantis, quas terq́ quaterq́ benignè
Terra suo promit gremio, cornúque ministrat
Plæno, chara volens Parcarum extendere fila.
Ergóne Calliopes haud credam posse per vndam
Cuiuscunque placet subducere vela Charybdi
Illum? qui toties immunia præstitit arua
Ægide nostra nimis solerter ab agmine Gallo?
Gallo terribili? fractas cùm mille per auras
Bombardæ tonitru mugirent, atque boante
Necnon igniuomo quaßarent murmure celsas
Nubes, & rutilam Cyrrhæi lampada Phœbi
Leucadiúmque iubar densa caligine fumus
Ater obumbraret? Quid enim memorare necessum,
Quàm collisa simul gladijs tundentibus ignem
Caßida ructarit crebrum? quàm gæsa corusca
Luminis obtuderint aciem fulgore micanti?
Vel quod debuerint Ætnæa gemiscere vasto
Necnon immani complerier antra sonore,
Vt tot suppeterent calcaria mille superbo
Cornipedi? Haud credam? cùm sit puta minus vtrunq;
Palladis armisonæ, cui non acceptior alter
Est duce Flandriaco? Venias ad carbasa splendens
Cùm titulis belli, tùm stemmatis Ægmondane:
Sic mihi fœlicem dabitur contingere portum.
Maxima Flandriaci Princeps o gloria tractus
Dirige vela precor, dubijs in rebus asylum
(Huc es io Pæan, ter io Pæana vocemus)
Flandria quem sensit. Cùm lilia fœda pararent
Deuastare solum Gandaui, & tradere flammis,

Tu Marcellus eras, referens tu ſigna Camillus.
Dirige vela precor, ne fortè Lycaonis Arcto
Fluctuet erepta puppis, latéque fragoſam
Per mare bacchanti ſubeat Niſeida Cauro.

Caput

Caput 1.

Ἀβρότονος Græcis: Abrotonus appellatur Latinis.
Estque duplex, mas & fœmina.

ABrotonum cuncti geminam statuere parentes,
Fœmellã, atque marẽ. Terno calefactat & aret
Ordine, præterea per cæcos mittit hiatus,
Quin & amaroris genio decoratur alacri,
Extenuátque simul, necnon compagine membri
Donatur tenera: sed non est vsque salubris,
Cùm noceat stomacho. Semen conuulsa coercet,
Atque mouet lotium, mensesq; propellit, & aufert
Plagam virosi pecoris, rigidumque venenum,
Dimouet asthma, necat super hæc animalia ventris,
Necnon ischiados cruciamina, ruptáque sopit
Faucibus ingestum: sed phyma, trucémque phlogosin
Luminis auertit, miserandáque tormina placat
Iniectum membris externis, atque rigorem
Subleuat & demit. Cinis vstæ fertur obesse
Cunctis vlceribus, mentumque genámque capillo
Cingere, quæ nomen sumunt à vulpe glabreta
Pellere, tùm verò decorari parte tenella.

Caput 2.

Ἄγνος Græcis: Vitex Latinis.

VIticis exiccátque, calétque sub ordine terno
Semen, flósque, dein folium, quin dote redundat
Acroris, tenera viget & compagine membri
In paucis lepidè: sed enim virtute labascit
Stypsios, infarctu iecur eripit, atque lienem
Præterea, plagam super hæc serpentis abercet,
Ac hydropa simul, toruámque phlogosios iram:
Atque ciet menses: & vulnera, luxa, phrenesim

Lethargumq́; fugat, distendens lacte mamillam.
Quinetiam rimas patulas in sede coercet
Duritiemq́; simul quæ testes versat & vrget:
Membraq́; dat veneris nimium torpentia ludo.

Caput 3.

Ἀγαρικὸν Græcis: Agaricum Latinis.

FVngus quem misit tellus Agareia quondam
Calfacit, atque secat: necnon insigniter omne
Viscus ab infarctu leuat, & per cæca resoluit
Spiramenta truces qui iactant intima chymos,
Quinetiam, sed enim leuius, virtute redundat
Stypsios, atque ciet lotium, mensesq́;, propellens
Vtriusque luem bilis, tum phlegma per aluum.
Præterea mulcet nerui coxæq́; dolores,
Atque febrim sedat quæ longo tempore membra
Torsit, & helmynthas, dein asthma, scotoma, rigorem,
Tormina, quósque dedit vesano bellua rictu
Quæ per humum versat scelerata volumina morsus,
Atque venena simul quæ pigro frigore languent.
Et ructus acidos, renumq́; pathemata lenit,
Ac iecoris, tabem super hæc, morbósque lienis
Amouet, & roseo respersa fluenta cruore,
Necnon icterici quæstus, & vulsa coercet,
Ruptáque, tum casus ex alto, sub de maniam,
Hystericæq́; simul questum, diramq́; phrenesim,
Necnon attoniti rabiem, magniq́; repellit,
Hydropemq́; simul, corpúsque nitore venustat,
Ex thorace simul crassamina lenta propellit,
Hoc vteri super hæc inflatio tetra fugatur.

Caput

Caput 4.

Αμάρακος ἢ σαμψουχον Græcis: Amaracus Latinis.

CAlfacit & marcet, ſiccatue ſub ordine terno,
Et per cæca trucem mittit ſpiracula chymum,
Parte ſub hæc gracili decoratur amaracus, aufert
Hinc luxata, dein qui nondum ſæuit hydropem,
Quin menſes etiam lotiumq́; propellit, & ictum
Scorpio quem dederit fugat, atque phlogoſin ocelli,
Sugillata ſimul cohibet, diróſque tumores,
Atque dyſuriam, truculentáque tormina lenit.

Caput 5.

Αψίντιον Græcis: Abſinthium Latinis.
Eſtque triplex, Vulgare, Santonicum, Marinum, quod alio nomine Seriphium.

COgnouere triplex coryphæi abſinthion artis
Pæoniæ, proprio multis putà partibus vngui
Notius, ac Italûm quod mittunt Santones oræ
Finitimi, demum ſub rauci littoris æquor
Iactans fœtorem, deſiccat in ordine terno
Seu grege quod primum retuli, primóque caleſcit,
Ac ſtypſis genio moderatè ornatur, & acri
Nilominus minimè leuiter virtute redundat,
Quin & amaror ei non ſegnis adeſſe refertur:
Haud iuxtà ac reliquæ ſpecies incidit amœnè.
Purgat inhærentem ſtomacho ventriq́; flagrantis
Molem bilis, agit lotium menſeſq́; comeſtu,
Amolitur item ſtomachi ventriſq́; dolores,
Ixiān, atque gelu bellaria tarda cicutæ
Inſuper, & plagam degentis ad alta draconis,

Cæci præterea muris: ſtomachumque refulcit,
Et fugat ictericum. Ne ſpargat in aera vitæ
Quanihil eſſe queat prius aut antiquius vnquam
Stamina fungus, opem dabitur nauciſcier inde,
Quin procul hacce minax inflatio ſtirpe fugatur.
Admotu verò culices â corpore vertit,
Necnon anginam, & ſtomachi iecoriſque dolores,
Quique premunt oculos, necnon hypochondria, dextrè
Profligat, merſos caligine ſarcit ocellos
Inſuper, & confert ſugillatiſque medetur,
Lenit hydropa, ſub hæc epinyctides, atque fluentes
Auriculas tabo demit, ſpleniſque dolorem.
Pacat ſuffitu dentis cruciamen & auris.
Largius incidit feruétque quod arua profundunt
Gallica prædicto: minus autem ſiccat, & vrit,
Extenuátque ſimul per raucum littus odorem
Spiranti immanem, ſtomacho diſpendia conflans.
Emouet aſcaridas cui nomen parua Seriphus
Indidit, ac teretes lumbricos, ducit & aluum
Nonnihil: at ſtomacho damnum procudit, & arет
Sub terno, quamuis calefactet in ordine bino.

Caput 6.

Ακορον Græcis: Acorum Latinis.

NE nos mergat onus lateris, iecoriſque dolorum,
Thoraciſque ſimul, ne rhegmate dia vacillet
Vita, vel effrænum dominetur ſpaſma vel atri
Torminis atra lues, aut effera plaga veneno
Fœtæ ſerpentis, fiducia certa benignam
Surgat opem ægrotis acori abs radice parari.
Nec minus imperio truculenta pathemata vuluæ

Cuncta

Cuncta domat pulchrè, lotijque moramina tollit,
Eximit & labem victi caligine ſpiſſa
Luminis, & clauſi tenebrarum carcere nigro:
Cum putà ſicceſcat flagretque ſub ordine terno,
Necnon & gracilis vigeat compagine membri,
Incidatque ſimul craſſos lentoſque liquores.

Caput 7.

Αλθάια, ἰβίσκος, ἢ ἰβίσκος Græcis: Althæa, ibiſcus & ebiſcus Latinis.

SVbleuat abſceſſus, & ſtrumas, atque phlogoſes
Vberis, & ſtupidos neruos althæa comeſta.
Nec procul aufugiunt minus hac inflatio, vulnus,
Sedes præterea contuſa, deinde parotis:
Cùm per cæca foras ſpiracula mittat iniquos
Humores, laxet, coquat, & dirumpat, itemque
Panda cicatricis dono ſuffarciat ora,
Necnon calfaciat ſiccétque ſub ordine primo.
Subſidio veniunt vtero, quem dira phlogoſis
Et myſis iactat, peſſi, ducuntque ſecundas.
Radix hauſta iuuat tremulos, nimiumque moranti
Confert vrinæ, demulcens rhegma, querelam
Iſchiadis, lapides, atque inteſtina cruenta,
Necnon & roſeo madidantia ſputa liquore.
Verùm collutu dentis cruciamen abercet.
Alphos & plagam viroſi dentis abercet
Semen & obliterat, ſputumque cruore reſperſum,
Atque dyſenteriæ queſtus, aluique fluores.

Caput 8.

Ασαρον Græcis: Aſarum Latinis.

Prolicit

PRolicit vrinam mensesq́, & placat hydropem,
Necnon Ischiados veteris cruciamen abercet
In potu radix asari, bilémque propellit
Phlegmáque per vomitum sedisq́ foramina torta,
Necnon exiccat flagratq́ sub ordine terno.

Caput 9.

Ασκυρον Græcis: Ascyrum Latinis.

CAlfacit & siccat, necnon compage tenella
Constat (vti perhibent) ascyrum. Tetra doloris
Coxæ profligat semen commercia, bilem
Purgans sede. Parum verò detergit, opemq́
Confert ambustis folium, nymboq́ resistit
Sanguinis, & magnum committit glutine vulnus.

Caput 10.

Ανδρόσαιμον Græcis: Androsæmum Latinis.

POrrò frutex læso cuius de corpore manans
Gutta refert hominis roseum perritè liquorem,
Viribus instruitur, necnon ornatur ijsdem.

Caput 11.

Αναγαλλὶς Græcis: Anagallis Latinis.
Estque duplex, phœnicea, & cœrulea.

NEc verò bifidam nutes anagallida campos
Nectere, cùm Tyrij splendescat murice cocci,
Necnon cæruleo pingatur floris amictu.
Calfacit, & siccat: super hæc absterget alacri
Robore, nec tetrico diuexat corpora morsu,

Et den-

Et densa remouet nebulas caligine septi
Luminis, atque iuuat quos vipera dira momordit,
Extricátque simul quæ tergo hæsere sagittas,
Quinetiam nostri sancta de corporis arce
Phlegma soporiferum deducit, & argema sedat.
Sis licet Æsopus, tua pulchrè membra nitescent
Illinc, quodque grauat dentes cruciamen abibit,
Et noma crudelis volucrem fundetur in auram.
Nec titubante gradu venit hinc in regna salutis
Quem tenet implicitum laqueo scelerata phlogosis,
Non illusa cadunt hac cœpta volentis eadem
Pellere vesanos renum iecorisque dolores.

Caput 12.

Αλκέα Grecis: Alcea Latinis.

R*Adix alceæ fugat intestina cruenta,*
Infarcitque simul, necnon dirupta coercet.

Caput 13.

Αλόη Græcis: Aloe Latinis.

S*Vb limen bini gregis vrit, in ordine terno*
Desiccans aloe, nec rodit corpora morsu,
Quinetiam spargit: leuiterq; absterget, amara
Pollet energia cumulatè: preßius autem
Stypsios ingenio præstat seu dote, deinde
Phlegma soporiferum, bilémque propellit & arcet.
Regius, ac liuor, gingiua, fluensq; capillus
Hinc datur exitio, tenuémque recedit in auram,
Et tonsilla, dolor capitis, præputia rupta,
Necnon vlceribus genitalia spurca, phlogosis

Lumina vel nares vexans atque ora, fluentum
Sanguineum, ſedis rimæ, pruritus ocelli,
Necnon & fauces tingentia ſputa cruore.
Si te ſcabra tenet palpebra, ſinuſque laceßit,
Atque fatigatos nullus ſopor irrigat artus,
Inde medela fluet, ſpe non fruſtraberis inde.

Caput 14.

Αλσίνη Græcis: Alſine Latinis.

FRigoris alſine genio decoratur, & humet,
Nilominus citra ſtypſin, calidáſque phlogoſes
Pellit, eryſipelas ſuper has demulcet & aufert.
Competit auriculæ tormento fuſus in ægram
Partem ſuccus, item (longis ambagibus vltrà
Ne te quàm ſatis eſt videar ſtuduiſſe morari
Lector) cum helxine decoratur viribus ijſdem.

Caput 15.

Απαρίνη, ὀμφαλόκαρπος, ἢ φιλάντρωπος Græcis: Aparine Latinis.

CAlfacit & ſiccat leuiter, præſtatque tenellis
Partibus haudquaquam fœlicius, atque ſupinè
Iuxtà detergit, liquidámque philantropus aufert
Colluuiem ſordis. Strumam depellit inunctu.
De folio preſſus liquor, & de caulibus imber
Tuſus, & eiuſdem de ſemine lympha coacta,
Morſibus imperitat veſana phalangia rictu
Quos tremulo dederint, ac vipera tarda ſopore,
Necnon auxilium præſtat cruciatibus auris.

Caput 16.

Αμμι Græcis: Ammi Latinis.

AMmios exurit ſiccátque ſub ordine terno
Semen, & id plæno, nec non & parte tenella
Conſtat, & effundit per ſpiramenta vaporem
Cœca, mouet lotium ſuper hæc, menſeſque propellit,
Sugillata ſimul, miſerandáque tormina ſedat,
Et quos inflixit ſerpens fanatica morſus:
Viuida pallidulo ſed tingit membra colore.

Caput 17.

Αρον Græcis: Arum Latinis.

QVod Mauorte potens Germania noſtra profundit
Emarceſcit arum flagrátque ſub ordine terno,
Necnon acroris vehementi dote redundat:
Hincq; adeò terget, ſecat, & per cæca reſoluit
Spiramenta foras verſantes intima chymos:
Delinitq; ſimul ſtrumam, ſcirrhóque medetur,
Atque reluctatur fico, blandumq; nitorem
Conciliat vultus, nec non ſyringa coercet.

Caput 18.

Ανηθον Græcis: Anethum Latinis.

ORdinis exurit ſub terni limen anethum,
Sub bini ſiccans. Marceſcere verò Galenus
Maximus egregio polybiſtor aſſerit ore,
Ac feruere ſimul terna ſub claſſe crematum.
Quinetiam nocuos per ſpiramenta liquores
Amouet, & lenit cruciamina torua. Sopore

Dulci

Dulci membra fouet longè præstantius vdum,
Quàm quod marcescit, longéque profusius ipso
Concoquit humores: sed eodem ignauius arcet
Per cæcos abitus. Flabella racemus abercet,
Et coma siccati, miserandáque tormina sedat,
Et cohibet vomitus, aluique fluenta propulsat,
Necnon singultum, distendens lacte papillas,
Atque ciens lotium. Si præfocatio vuluæ
Grassetur, morbum licet hinc sedare furentem.
Plus satis hæc mandens acie spoliatur ocelli,
Iacturámque facit genituræ. Pellit & aufert
Vlcera quæ nimium flaccent madidantve crematum.

Caput 19.

Αρκεῖον ἢ προσώπιον Græcis: personata Latinis.

PErsonata leui decoratur munere stypsis,
Necnon desiccat, tùm verò hæc ipsa resoluit
Per cæcas latebras. Folij mulcentur inunctu
Vlcera quæ longo iam tempore membra grauarũt.
Radix propulsat maculantia sputa cruore
Fauces, ac tabo seu purè comesta: dolores
Illita demulcet quos dat luxatio nerui.

Caput 20.

Ἀείζωον Græcis: Aizoum, sedum, & semperuiuum Lat.

NAtus Echidnæus quot faucibus atra seueræ
Complet regna Stygis, latrans immane per antrũ,
Dantur aizoo species, maiusq; minusq;,
Quodq; per vmbrosum nemus hirta cacumina fundit.
Et quod frondiferi mittunt vmbracula saltus

Calfac

Calfacit, acroris genio vìget, atque repellit
Strumam, terribili defœdans vlcere corpus.
Exiccant modicè duo prima, sub ordine terno
Præterea frigent eadem, sæuasque querelas
Eiusdem pacant morbi. Sacer ignis, & herpes
Hinc igitur lepidè coguntur vertere tergum,
Atque ambusta, nomæ, scelerata phlogosis iniquo
Quæ venit à fluxu quoscunque sit illa per artus,
Atque dysenteriæ questus, aluiq; fluores
Ac vteri, capitis dolor, ac ophthalmia, plagæ
Quas incusserunt odiosa phalangia rictu.
Liber vt effugias tristes Amaryllidos iras,
Necnon euites aconita ferocis amicæ,
Anchora sacra tibi, tibi portus habebitur illinc.
Forte minister enim genitoris (conscia veri
Numina verbigenæ testamur) limen amatæ
Legit, ab Eoo cùm lux encœnia nobis
Annua proueheret. Dicenda tacenda loquutus,
Accipit artocream permistáque verba Sinonis:
En cape delitium, cape munus & vna voluptas
Hoc exile rogo, cape nostri pignus amoris.
Vt puer Odrysij Priameius arua tyranni,
Hic donatus abit. Sed enim prô summe deorum
Fulmine quin adigis sagas ad Auerna trisulco?
Nam simul atque videt nimis ach te frater amate,
Nescius impertit feralia dona minister,
Ignarusq; doli se ac te germane nefando,
Idq; per horrendos cruciatus, funere mergit.
Quartus ab vndecimo iam tum me cœperat annus.

Caput 21.

Αλίσμα ἤ δαμασσώνιον Græcis: Alisma & damassonium Latinis.

Len-

LEnta damassoni radix abstergit, & aufert
Diræ colluuiem sordis, leuiterq́; calescit,
Acrorisq́; valet genio, plagamq́; rubetæ
Corrigit, atque opij leporisque per æquora sæua
Degentis phialæ mistum crudele venenum,
Atque dysenteriam, scrupos, œdema, furorem
Torminis, hystericæ questus, aluique fluentum,
Spasmáque: tum veró remorantia menstrua ducit.

Caput 22.

Ακάνθα λευκή Græcis: Spina alba Latinis.

QVa niueo folio rutilans fulcitur acantha
Leniter astringit radix: & siccat. In haustu
Cœliacen etiam demit, lapsóque vigorem
Conciliat stomacho, sputumque cruore madescens
Tollit, & vrinam lotiumue propellit. Abercet
Verò collutu dentis tormenta. Tumorem
Subleuat impositu. Membri compage tenella
Constat, itemque calet semen, spasmóque medetur,
Suppetiasque venit quem serpens dira momordit.

Caput 23.

Αδίαντον Græcis: Adiantum Latinis.

AT strumæ questus adiantum tollit, & asthma,
Profluuiumque alui, nec non insana refringit
Cœpta venenati morsus, & furfuris imbrem
Placat, & eminuit splenes, molémque lienum,
Nec non ad diæ moderatur tecta salutis
Cursum, si tetricæ populetur apostasis ira
Corpus & absumat, dein ex thorace propellit

Ac pul-

Ac pulmone ſimul craſſamina lenta ſcreatu.
Atque caput demit vitio cui nomen ab aſtu
Nec non vafricie celebris vulpecula cunctis
Indidit, atque mouet lotium, reſidéſque ſecundas,
Tum verò & menſes, quin & per cœca reſoluit
Spiramenta ſimul, nec non incidit, & aret.
Nec non alma quies venit hinc, dum ſanguinis vnda
Plus æquo manat, quin hinc victoria cedit
Quem ſtomachi fluxus prædantur, achorque laceßit,
Hinc non in medijs etiam conatibus hærens
Succidit, icterici nec non auriginis œſtrum
Pellere dans operam, tenueſque hinc cedit in auras,
Conuertitque fugam truculenta inſania ſcrupi.

Caput 24.

Αρτεμίσια Græcis: Artemiſia Latinis.

SVnt geminæ ſpecies quem Mauſoleia coniunx
Nomine dotauit frutici, maiorque minorque.
Calfacit vberius quâm ſiccet in ordine bino,
Segniter extenuat, fœtus, lotium, atque ſecundas
Elicit, & menſes, vterique phlogoſin abercet.
Et ſcrupi renum licet hinc præcidere technas.

Caput 25.

Ανθεμίς ἢ χαμαίμηλον Græcis: Anthemís & chamæmelum Latinis.

ANthemis exiccatque caletque ſub ordine primo,
Et per cæca foras nocuos ſpiracula mittit
Chymos, & laxat, mollit, partiſque tenellæ
Præſtat energia, & menſes, lotium, atque lapillos

Elicit, & partum, ac inuisa pathemata lenit
Vesicæ, & mulcet cui fundamenta locauit
Densa cutis febrim, dein ileon, atque dolores.
Quinetiam queruli iecoris ferale pathema,
Nec non ictericum delinit, & amouet aphthas.
Quando fatigaris, quando te inflatio torquet,
Quando tenent magnum tubercula luminis orbem,
Inde medela fluet, spe non frustraberis inde.

Caput 26.

Ανδράχνη Græcis: Portulaca Latinis.
Estque duplex, hortensis, syluestris.

SVb grege frigescit terno, madidatq; secundo,
Necnon & stypsis vi portulaca superbit
Vtraque. Feruorem stomachi, capitisq; dolores,
Et tormenta leuat vesicæ, omnemq; phlogosin
Illita, vulneribus cariem referentibus, igni
Sacro, per faciem papulæ, plagæq; feroci
Sepis tabifici super hæc succurrit eadem
Lege. Sed in potu lumbricos, atque fluentum
Sanguinis, & fauces tingentia sputa cruore,
Atque dysenteriam, fluxum, dentisq; stuporem,
Ne sit in ambiguo, liquidam diffundit in auram:
Munus præterea veneris languore resoluit.

Caput 27.

Αρνόγλωσσον Græcis: Plantago Latinis.
Estque triplex, maior seu septineruia, minor seu quinqueneruia, & minima seu trineruia.

IN tres plantago formas speciesue secatur:
Vtpote cum maior, minor, atque trineruia docto

Marmarini Vatis thyaso perspecta sit hisce
Temporibus. Friget siccatq; sub ordine bino,
Necnon astringit. Succurrit porrò nouellis
Vlceribus folium, sin extima membra perungas,
Peruersisq; simul, nec non agitantibus ora,
Quæq; grauem redolent elephanta, fluoreq; manant,
Et quæ Cecropia dicuntur anomala voce,
Tum quibus Emathius lucrifecit nomina Chiron.
Adde quòd & strumam, necnon herpeta, sinumq;
Ablegare queat, necnon ambusta coercet,
Ac hæmorrhagian lenit, morsusq; caninos,
Et lamenta nomæ, dirumq; parotidis œstrum.
Si magnam tentent oculi tubercula mætam,
Necnon rheuma voret corpus, putredóque frangat,
Inde salutis erit blanda tellure potiri
Lege prius dicta. Sed enim mandendo caducum
Tollis, & asthma leuas. Rutilo cui tincta cruore
Intestina Stygis pallentia regna minantur,
Et quem cœliace, necnon anasarca lacessit,
Inde salutis erit blanda tellure potiri.
At succus folij tabem depellit in haustu,
Gingiuisq; simul confert quas larga cruoris
Copia diuexat, sputoq; cruore madenti.
Pellit erysipelas fotu: syringa coercet,
Atque dysenteriæ questus clystere: doloris
Auriculæ technas fugat instillatus in aurem:
Subuenit appositu quam præfocatio torquet
Vuluæ, quamq; nimis vesanum rheuma fatigat.
Quem verò petulans ophthalmia versat & vrget,
Si quod adornetur collyrion inde iuuatur.
Radix pota leuat tormenta ferocia dentis.
Vindicat infarctu renesq; iecurq; comestum

Semen, & ablegat rutilantia sputa cruore,
Nec non defluxum qui tentat & obsidet aluum.

Caput 28.

Ἄμπελος οἰνόφορος ἢ ἥμερος Græcis: Vitis vinifera & satiua Latinis.

VItis Echionij quæ profert munera Bacchi
Frons & capreolus frigens, ignauius æquo
Stypsis energia pollet, capitisque dolores,
Nec non sputa fugat respersa cruore, phlogosin
Ardoremque simul, stomachum qui iactat & vrget,
Atque dysenteriam, sæuæque tyrannida cittæ:
Lapsum præterea stomachum virtute refulcit.
Quæ fluidam liquit formam de caudice pendens
Gutta pilos abigit, scabiemque refrænat, & arcet
Lichenem, nec non lapidémque leprámque repellit.
Efficit hæc eadem longéque effusius humor,
Quem sarmenta rogo crepitanti tradita sudant,
Et myrmeca fugat: Sed condyloma resectum
Depellunt cineres, quos dant vinacea nobis
Et sarmenta, thymum super hæc abolere feruntur.
Nec perit effusus labor hinc, cum vipera dira
Morsibus aspersit fœdi contagia virus,
Hinc quoque blanda manent peramandæ regna salutis
In quos exercet feralem torua phlogosis
Iram splenis, item petulans desistere victa
Cogitur hinc cœptis queruli luxatio nerui.
Nec ludunt operam corpus nutrire racemo
Palmitis enixi: tamen in discrimine ponant
Hunc magno, siquidem recreans dulcore palatum
Efficit ac alij multò generosius illud,
Atque sitim cumulat, distendens flamine ventrem,

Prori-

Proritanſque aluum. Sed eandem frænat, & ægrè
Vincitur ac coquitur ſtomachi virtute, nutritque
Segniter auſterus. Sed enim vitabit acerbum,
Quiſquis ventriculi rationem ducit habendam:
Namque refragatur coctura, neue ferantur
Impedit in corpus alimenta. Nec vllus iniquum
Si maturuerit ſuccum generare valebit,
Si modus adfuerit, menſuráque iuſta comeſto.
Relliquijs autem poſt demptum crure cothurnum
Conditus atque cado, faſtidia pellit, orexin
Colligit, ac ſtomachi refocillat robur, & hæret
Intra corpus, vti monſtrant vinacea miſta:
Et caput exercet plus æquo ſumptus, & aluum
Siſtit, ad hæc oris miſeranda pathemata ſedat,
Nec non ſputa premit rutilo conſperſa cruore.
Tentat & inceſſit caput, & vehementius vrget
Conditus in muſto. Nihil autem penſilis angit
Infeſtatue caput, veluti nec prouocat alui
Flumina, nec ſiſtit, veluti nec robore donat
Nec ſpoliat ſtomachum. Nucleus deſiccat & idem
Stypſis dote valet ſuper hoc, vt & extima veſtis.
Ac triplices etiam ſimili ratione corymbos
Eſſe ferunt paſſos: vel acerba dote ſuperbit
Namque, vel auſtera, nec non dulcore palatum
Titillat: longè diuerſa proinde medela
Pullulat hinc, quamuis nucleum, vinacea, veſtem
Denique ſeruaris, genio quæ ſtypſis abundant.
Vinum labe carens, nec iuſto largius hauſtum
Pneumata ſuppeditat vitalia ritè, nitorem
Conciliat vultus etiam ſolerter, idemque
Munia ſuffulcit membrorum cuncta, nutritque
Non obiter, purgat cerebrum, flatuſque coercet,

Ac ducit lotium, necnon inuitat orexim,
Liberat infarctu super hæc, augetq́ calorem
Natiuum, atque cibos deducit in omnia membra,
Necnon turbiduli cœnum profligat & aufert
Sanguinis, atque iuuat quauis in parte coquendi
Munus, & è membris agit excrementa nociua:
Si modus absit ei, parit agmina mille dolorum,
Corpora namque gelu torpescunt inde, calorq́
Deditur exitio natiuus: atroxq́ catarrhus
Et vertigo venit, necnon horrenda phrenitis,
Et stupor, atque tremor, conuulsio, magnus, inersq́
Incubo, lethargus: quin cuncti munia sensus
Depereunt, velut & memorandi dia facultas.

Caput 29.

Αλυπον Græcis: Alypum Latinis. Album turpetum est huius radix.

EXthorace, dein neruis, ac ventre, simulq́
Articulis segnem pituitam ducet alypi
Radix, præterea crassos leatosq́ liquores
Eliciet, vitæ ne rumpat stamina labes,
Nomen ab Hispani quæ traxit climatis ora,
Dulce leuamen erit super hæc, & hydropa repellet,
Necnon antiquam febrim sedabit, & asthma,
Atque elephantiasim, natosq́ ex phlegmate tollet
Morbos, ex vsto liquore pathemata nata
Insuper. At semen bilem quæ nigricat aufert.

Caput 30.

Αμβαρ Græcis recentioribus: Ambar & ambarum La.

Ambar

AMbar ſicceſcit necnon calefactat, opemq;
Confert egilidis ſenibuſque viriliter, atque
Fulcit odoratu perritè cor, atque cerebrum.

Caput 31.

Ανακάρδιον Græcis recentioribus: Anacardium Lat.

ORdine ſub terno ſtatuunt anacardion omnes
Ariditatis, item feruoris, & inde cerebri
Neruorumq; fugat madidum gelidumq; pathema,
Ceu pareſin, labem ſenſus, & coma, vigorem
Lapſum virtutis memorandi, & principis omnem.

Caput 32.

Αμπελὸς λευκὴ, βρυωνία, ἢ ψίλωτρον Græcis: Vitis alba & bryonia Latinis.

RAdix qua palmes niueus trahit vbera matris
Humorem nocuum per ſpiramenta reſoluit
Cœca, dein terget, gracilis compagine membri
Conſtat & exiccat, moderatè deinde caleſcit.
Hinc ne perpetuo tua condas lumina ſomno
Quem Phagedæna tenet, gangrænáque cœpit, & vlcus
Nomen ab Æmonio ducens Chirone, medela
Prompta tibi veniet, nec non quem tibia ſæuo
Vlcere tentat, item cuius vertigo cerebrum
Vel caput aßiduis gyris contorquet in orbem.
Ne ponas animam quaſſus pleuritide, votis
Annuit hæc etiam, nec ſpe lactatur inani
Qui dum torquetur magno, petit inde medelam.
Qnem ruptura coquit, luxatáque membra laceſſunt,
Inde medela fluet: quem tußis & aſthma fatigat,

Expectata ſalus te non eluſerit inde
Præterea, auxilium petat inſuper inde, pathema
Quem tenet attonitum, vel ſugillata laceſſunt,
Inde nec incaſſum fuſos patiere labores
Præterea, cuius in corpus torpida morſum
Vipera molitur, cuiuſque pterygia fœdant
Et vitiunt digitos, nec non lentigo decoram
Et varus maculat faciem, rugæque ſeniles,
Nec non cuius habent corpus ſcabiéſque lepræque.
Inde videre poli radiantis ſydera pulchra,
Atque haurire datur lucem cui tetra lienum
Duritia intentat fatum tædàſque rogales.
Hæc etiam radix myſin profligat, & arcet,
Nec non abſceſſus rumpit, lotium, atque ſecundas,
Menſes, & partum ſuper hæc proritat inertem,
Phlegma ſoporiferum dein arcet & elicit aluo.

Caput 33.

Αμπελὸς μέλαινα Græcis: Vitis nigra Latinis.

QVæ nigram ſtabilit vitem decoratur & hiſce
Radix muneribus: ſed enim dilutius illac.

Caput 34.

Αριστολοχία Græcis: Ariſtolochia Latinis.
Eſtque triplex, rotunda, longa, & ſarmentaria. Sumunturque hæc genera à radice, quamuis duo prima poſſunt etiã dici emanaſſe & à folio & fructu.

HErba puerperij vel ariſtolochia ſecatur
In tres vt minimum ſpecies: cùm nempe ſub auras
Tollat gramineo circi de ceſpite frondem,
Nec non proceris folijs ad nubila tendat,

Verùm

Verùm postremæ nomen sarmenta dederunt.
Radix parte viget gracili tollentis in auras
Æthereas latum folium fœcundius omni,
Nec non uberius multo per cæca resoluit
Spiramenta trucem qui possidet intima chymum,
Sordes præterea longè cumulatius aufert:
Hincq; adeò lenit sedátque nociua venena,
Nec non expellit fœtum, residesque secundas,
Atque pigros menses. Quin asthma, pathosque lienum,
Rupturamque simul, nec non pleuritida sopit,
Spasmáque demulcet super hæc, sedatque rigorem,
Et magnum, podagram, singultus, atque dolores
Quos infarctus alit, vel flamina tetra ministrant,
Nec non eradit quæ tergo hæsere sagittas,
Exest vlcus item putridum, saniéque madescens
Purgat, ad hæc sarcit carnis momenta cauato.
Quinetiam tetros si fuscet inertia dentes
Gingiuásque, manum potes hinc adhibere medentem.
Sed radix partes tenet ad prædicta secundas
Eius quæ longis folijs ad nubila tendit:
Postremas verò cui nomen brachia donant.

Caput 35.

Ακανθος Græcis: Acanthus Latinis.

RAdix exiccat: leuitérque incidit acanthi:
Et per cœca fugat leuiter spiracula chymum,
Prolicit vrinam commansa, aluumque coercet.
Quem fractura coquit, crudeléque spasma fatigat,
Huc age, nam voti potes hinc euadere compos,
Si luxata geras, & membra deusta, doloris
Non aspernandum licet hinc sperare leuamen.

Caput

Caput 36.

Ἀκόνιτον Græcis: Aconitum Latinis.
Estque duplex, pardalianches à necandis pardis,
lycoctonon à necandis lupis.

LVrida terribiles miscent aconita nouercæ
Priuignorum epulis: crudeli namque veneno
Præcipitant mortem commansa vel hausta. Dolorem
Si foris inijcias miserandi luminis arcent,
Membráque diminuunt super hoc externa putrore,

Caput 37.

Vt aquilina vel aquilegia cum Grę. tum Lat. fuerit
appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

CAlfacit & siccat mediocriter, atque resoluit
Per cæcas modicè latebras aquilina vocata.

caput 38.

Ἀμάρανθος Græcis: Amaranthus Latinis.
Etque duplex, luteus & purpureus.

LVteus (vt perhibent) amaranthus siccat & aufert
Per cæcos abitus humorem, idemq; calescit,
Necnon extenuat. Lotium mensesq; propellit,
Et fluxus omnes coma summouet, atque dolorem
Coxæ, ac rupturam, & quas nutrit sylua capilli
Perdit & interimit formicas, atque vorantes
Intima lumbricos, tineam ne pascat inertem
Vestis, ad hæc probibet, grumumque rescindere fertur
Guttæ sanguineæ. Cum serpens dira venenum
Rictibus illiuit patulis, datur inde medela.
Purpureus verò præclarè siccat: & idem

Fri=

Friget, & hinc alui manantia flumina sistit.

Caput 39.

Vt alliaria cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

CVius trita manu frons allia spirat, inaret,
Calfacit, atque secat solerter, vt allia fermè.
Semen ad hystericæ truculenta pathemata confert.

Caput 40.

Vt angelica cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Angelicæ radix ineunte sub ordine terno
Calfacit & siccat, nec non obstructa recludit,
Et simul humorem per cæcos mittit hiatus,
Atque per vrinæ lotijue fluenta propellit,
Extenuatq; simul, cum dote superbiat acri,
Quinetiam tußim cui fundamenta locarunt
Frigora demulcet, nec non crassamina pellit
Quæ thoraca tenent, versantq;, socorsq; repurgat
Phlegma, quod euertit coctura munia ventris,
Et fulcit stomachum, torpenti grata palato
Dicitur esse, dein fastidia tetra leuare,
Cordis præterea vires reuocare labantes,
Intima quod versat super hæc eliminat vlcus,
Sanguineumq; secat grumum, laßisq; medetur,
Atque canis rabidi morsum ac serpentis abercet.
Quanta per humanas accersitur vnda malorum
Prô superi tenebras? Cum densa cadauera pesti
Cæsa ferebantur Polyandrion vsque feretro
Maßiliæ, pauper quem iudicis vrna seuera
Deligit inuitum (quia nil est lumine cæli
Dulcius aut melius, putà cum nihil esse tremendum

Peius mor-

Peius morte canat ſophiæ facundus Homerus.
Et quis Ariſtotelem ſuffragia certa vacillet
Promere? de cuius Nabatheia regna ſtupeſcunt
Ingenio? cuius mirantur acumen Iberi?
Cuius Hyperboreo celebratur nomen in axe?
Nec non ad Clario Cepheia mœnia curru
Marcidula) infœlix ter & amplius ære per annum
Victitat vrbano, varijs cumulatur honorum
Præterea titulis. Pæanis at orbe peracto,
Voce Theonina proſcinditur, atque vouetur
Diris, atque idem vinctus poſt terga lacertos
Vicatim rapitur, nec non & grandine ſæua
(Prô ſuperos, hominis quaſi fatum fata repellat)
Obruitur lapidum. Quanto præſtantius eſſet
Parcere ſubiecto, dictæ radicis ab vſu
Ciues ingredier penetralia dia ſalutis?

Caput 41.

Αἰγίλωψ Græc: ἀιγίλυψ Nicandro: feſtuca Latinis.

PEr cæcos abitus feſtuca propellit, & acri
Pollet energia leuiter, duráſque phlogoſes
Quæque tenent magnum tubercula luminis orbem,
Nec non quis aſtu toto celeberrima mundo
Nomen adinuenit vulpes glabreta coercet.

Caput 42.

Αἴγειρος Græcis: Populus nigra Latínis.

POpulus atra gerit florem qui ſegniter aret
Prorſus, præterea calefactat in ordine primo,
Quinetiam leuiter gracili compage ſuperbit,
Nec non & podagræ tormenta ferocia mulcet.

Conſimili

Consimili folium decoratur dote, tametsi
Lenius. Ac genio simili resina redundat
Floribus, & paulo generosius urit iisdem.
Semen donatur gracilis compagine membri
Largius ac flores nec non resina, deinde
Vberius siccat, quamuis non urat iisdem
Multò splendidius: magniq; tyrannida sopit.

Caput 43.

Ακακία Græcis: Acacia Latinis.

VIribus acaciæ rhus ac hypocistis abundant.

Caput 44.

Ακάνθιον Græcis: Acanthium Latinis.

CAlfacit, & gracili decoratur acanthion inde
Membro, quinetiam spasmi tormenta repellit.

Caput 45.

Αλυσσόν Græcis: Alyssum Latinis.

PEr cæcos abitus fugat, & desiccat alyssum,
Detergétque simul mediocriter, atque petitis
A cane seu rabido læsis custode penatum
Subuenit eximiè, nec non à sole profectas
In facie purgat maculas, alphisq; medetur.

Caput 46.

Αμωμον Græcis: Amomum Latinis.

ASt acori fermé genio decoratur amomum.

Caput 47.

Ανάγυρος, ἢ ἀνάγυρις Græcis: Anagyrus, & anagyris La.

PEr cæcas latebras anagyrus mittit, & acri
Pollet energia, nec non siccescere fertur.
At folium viridans inhibet reprimitue tumores:

Acres

Acrorisq; simul genio vel dote redundat
Segniter. At siccum, vehementer siccat, idemq;
Dissecat, & menses, fœtus, residesq; secundas
Elicit, & capitis cruciamen sopit, & asthma.
Cortex radicis genio decoratur eodem
Penè, coquitq́; dein per cæcos mittit hiatus.
Semen donatur gracilis compagine membri
Gnauius, atque simul vomitu præcordia deplet

Caput 48.

Ακαλύφη, ἢ κνίδη Græcis: Vrtica Latinis.

SEmen & vrticæ folium per cæca resoluit
Spiramenta foras qui conficit intima chymum:
Pollet & exactè gracilis compagine membri,
Quamuis exiccet super hæc caleatque, feroci
Nequicquam sanè diuexat corpora morsu,
Mulcet præterea volucrémque respergit in auram
Asthma, nec auxilio fuerit mediocriter vuæ,
Quam putà diuexat roditque scelesta phlogosis,
Sub iuga tormentum lateris quoque mittit, itemque
Dimouet abscessus, nec non inhibere querelas
Traditur eminulæ vuluæ, pacatque malignum
Post hæc vlcus, item sanie taboue madescens,
Auxilióque iuuat roseum qui nare profundit
Imbrem, luxatos etiam subducere morti
Fertur, & vrinam mensesque propellit, & aluum
Nonnihil irritans mouet, atque parotida sedat,
Phymata depellit super hæc, morsusque caninos,
Gangrænæque simul questum, splenisque tumorem,
Et peripneumoniam, sæuique tyrannida cancri
Mitigat, & panos, nec non crassamina pellit,
Atque vteri super hæc oscilla recludit, & implet

Corpora flabellis, acuitq́; salacia membra.

Caput 49.

Αφάκη Græcis. Aphace Latinis.
Estq́ue A particula (ní fallor) idem pollens quod ἰσον: iisdem enim cũ lente prædita fere est viribus.

CAlfacit (vt referunt) moderatè semen aphaces,
Vberius verò desiccat, idémque redundat
Stypsis energia, stomachi virtute domatur
Ægrè seu coquitur super hæc, alimentáque confert
Prona melancholiæ, manantia flumina sistit
Alui præterea, stomachóque medetur & aluo,
Quam ferale nimis crudeléque rheuma lacessit.

Caput 50.

Ατράφαξις Græcis: Atriplex Latinís.
Estq́ue duplex satiua & agrestis.

ATriplici geminæ species tribuuntur, in aruo
Pandit namque comas, vel in almi sedibus horti.
Ordine commemorant vtramque rigare secundo,
Primo nilominus frigere sub ordine tantum,
Nec stypsis genio tamen exornarier aiunt
Illustres medici, per spiramenta resoluit
Cæca sub hæc leuiter. Semen detergit, & aluum
Plus satis irritat, vomitumq́; ciendo lacessit
Corpus, & infarctu iecur euoluendo refrænat
Demulcétque simul sceleratam auriginis iram.
Flaccidius madidat, nec non frigescit agrestis,
Quàm quæ luteolo cingit pomaria flore.

Caput 51.

Ανωνίς, ἢ ὀνωνίς Græcis: Anonis & ononis Latinis.

Sub

SVb terno radix calefactat anonidis albo,
Nec non extenuat, tormentáque dentis iniqua,
Colluuiemque ſimul deformem ſordis abercet.
Prolicit vrinam cortex, lapidémque refringit,
Præterea cruſtas diuellit & amouet idem.

Caput 52.

Ανισον Græcis: Aniſum Latinis.

ORdine ſub terno calefactat & aret auiſum,
Diſpergitque ſimul, lotiumque propellit, in ore
Ne cubet hircus idem præſtat, neu flamina ventrem
Vexent, neue dolor crudelis membra fatiget.
Excitat hoc etiam tardos acuitque maritos.
Corripit inde fugam ſuper hæc quæ verſat hydrope
Terrifico feſſum rabies inuiſa bibendi,
Plagáque reptilium. Vuluæq; fluoris inertem
Inuehit vſque moram, diſtendens lacte papillas,
Alui profluuium dein amouet, atque coercet
Rupturam patulas quæ torquet & enecat aures.

Caput 53.

Ασφόδελος Græcis: Aſphodelus & haſta regia Lat.

RAdix aſphodeli calefactat & aret, & arcet
Per cæcos abitus, membri compage tenella
Conſtat & extergit ſuper hæc, & ſpaſma refrænat,
Atque mamillarum teſtiſq; phlogoſin abercet,
Quinetiam tuſſes liquidam reſpergit in auram,
Cogit præterea miſerandum fræna ſubire
Tormentum lateris, menſeſque propellit inertes,
Et ciet vrinam, niueóque renititur alpho,

Atque iuuat vomitum, nec non eliminat vlcus
Depascens, velut & quod fœda sorde madescit,
Nec non ablegat tubercula sæua, deinde
Morsum quem tetrico sinuosa volumina torquens
Est molita pecus rictu serpensue nefanda.
Illinc præterea fugiet furunculus atrox.
Ex radice liquor tusus collyrion implet
Vtile cum primis, cohibétque minacia dentis
Auriculæq; simul tormenta, grauémque resarcit
Et leuat auditum super hæc, tabóque fluenti
Subuenit auriculæ, nec non ambusta coercet.
Vlcere terrificum volucres aufertur in auras
Hinc etiam donum glacialis pernio brumæ.
Vberius multo cinis aret & vrit, & arcet
Per cæcas latebras vstæ, membrique tenella
Plœnius ornatur compage, glabretáque mulcet
Quîs ob vafritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen.

Caput 54.

Ακτῆ Græcis: Sabucus & Sambucus Latinis. Estque duplex, arborescens, quæ cum Græ. tum La. dicitur nomine generis, & minor, χαμαιάκτη Græ. ebulus Lat.

VTraque compingit visco, siccatq; sabucus,
Atque calefactat, morbosq; repellit eosdem,
Nec non humores per spiramenta resoluit.
Quos molitur atrox lymphatáque vipera morsus,
Hydropémque fugat radix potata. Recludit
Insessu vuluæ spiracula, eámque remollit.
Fructus idem præstat, ne tempora sparsa pruinis
Essent Lysicrati, Pandoris, atque Myroni,

Hic præstare dein potuit. Sed fronde comesta
Phlegma soporiferum, bilisq́, & lympha per alui
Ductus abscedit. Verùm vsta, deinde phlogosin,
Nec non & podagram demulcet, & vlceris antra,
Atque canis plagam folium depellit inunctum.

caput 55.

Ἀσπάλαθος Græcis: Aspalathus Latinis.

DOtibus ornatur mistis, acrore redundat
Namque, dein stypsis genio vel dote vigescit
Aspalathus, siccat super hæc, & sputa cruenta
Sistit & infrænat cohibetue, nomasque pudendi
Nec non putrorem sedat, fœtusque propellit,
Et ducit lotium, nec non demulcet ozænas.
Quin procul bacce minax inflatio stirpe fugatur.

caput 56.

Ἀνθυλλὶς Græcis: Anthyllis Latinis.
Estq́ue duplex, vna lenti, altera chamæpitii similis.

ANthyllis leuiter desiccat, & vlcera iungit
Glutine. Donatur gracilis compagine membri
Gnauius, ac tergit, sordemque benignius aufert
Quæ simulat folijs chamæpityn, atque propellit
Vrinamue ciet, renumq́ pathemata lenit,
Et pathos ablegat comitia rumpere suetum.

caput 57.

Ἄσπληνον, ἢ σκολοπένδριον Græcis: Asplenum, & scolopendrium Latinis.

QVamuis non caleat, gracilis compagine membri
Pollet & instruitur scolopendrion, atque lienes

Et scru-

Et ſcrupos minuit, lotijque moramen abercet,
Singultumque ſimul, nec non auriginis iram.

caput 58.

Αςράγαλος Græcis: Aſtragalus Latinis.

STypſios inſtruitur genio, ſiccatq́; viritim
Radix aſtragali, lotiumq́; propellit & aluum
Frænat manantem, fluxuſque cruore reſperſos,
Atque cicatricis dono coniungit & vnit
Vlcera quæ longo iam tempore membra grauarunt.

caput 59.

Αἶρα Græcis: Lolium Latinis.

IN foribus ternæ lolium ſtationis adurit,
Exiccat verò ſub nidi calce ſecundi,
Atque acrore ſimul fœcundius iride pollet,
Quamuis non æquè vigeat compage tenella.
Ne ſit gangrænæ locus efficit, atque lupato
Strumam cogit idem parere, nomamq́; coercet,
Ac lenit fœdo nimium putrore redundans
Vlcus, & iſchiadem profligat, vt exulet oris
Efficit ignotis etiam mentagra, ſalutem
Parturit atque adfert ſuper hæc ſqualentibus ira
Lepræ. Nec verò ſteriles nidore vaporis
Adiuuat obſcurè. Coquit inſuper, atque ſopore
Sternit membra nimis denſo, rapidáque cerebrum
Torquet agens circum vertigine, floris Iacchi
Inſtar, & Ogygio quæ ſpumat amyſtidos imbre
Præterea exercet caput aut ferit, atque vigorem
Luminis obtundit nigra caligine mergens.

Caput 60.

Αγρωστις Græcis: Gramen Latinis.

QVod Mauorte potens Germania noſtra profundit
Ordine ſub primo frigeſcit, norma rigandi
Siccandiq; tamen non infima gramen habetur.
At radix obiter deſiccat & alget, & æquè
Segniter inſtruitur membri compage tenella,
Nec verò mordet præclarius, atque cruentum
Glutine committit vulnus, pacatq; tremenda
Tormina, ſed minimè ſolerter, ſegniter arcet
Præterea ſcrupos, lotijque moramina tollit.

Caput 61.

Ατράκτυλις Græcis: Atractilis Latinis.

SIccat: itemq; calet moderatè atractilis ipſa,
Auxilióque iuuat quem læſit ſcorpius ictu.

Caput 62.

Αστὴρ Αττικὸς Græcis: Aſter Atticus & inguinalis Lat.

SPargit, nec valdè dein aſter Atticus alget,
Præterea reprimit, nec non deſiccat, & idem
Nilominus minimè ſtypſis virtute vigeſcit,
Prodeſt feruenti ſtomacho, dein inguina tetro
Quaſſa dolore iuuat ſuper hæc, diráque phlogoſi,
Atque tumore ſimul, pacatque phlogoſin ocelli,
Nec non prominulam ſedem compeſcit & arcet.

Caput 63.

Απιος, ἢ ἰσχὰς Græcis: Apios et Iſchas Latinis.

Radix

Radix tota apij vomitu depellit & aluo
Phlegma soporiferum, nocuæq; tyrannida bilis.
Parsque superna mouet sursum, diuersa per aluum.

caput 64.

Αρκεῦθις Græcis: Iuniperus Latinis.
Estque duplex, maior & minor.

Frondet iuniperus maiorq; minorq;, caletq;
Ordine sub terno siccatque. Tremenda veneno
Dedi bruta fugæ suadet nidore vaporis.
Effera viperei tollit contagia rictus,
Et mouet vrinam potata. Calescit eodem
Sub grege bacca, licet desiccet in ordine primo, &
Tormina profligat, tussimque repellit, & arcet
Thoracisque leuat morbos, & dira venena,
Nec non hystericæ questum, lotijque moramen,
Rupturámque simul, nec non & spasma repellit.

caput 65.

Ασπάραγος Græcis Asparagus Latinis. Estque duplex, hortensis, & palustris seu syluestris.

Vestit Lampsaceni pomaria culta, vel arua
Senta petris ægrum sinui caput indere matris
Asparagus cupiens. Gnomon existit in æstu
Atque gelu, nec non detergit ab vlcere sordes.
Radix & semen tollit cruciamina lumbi,
Nec non ictericum, lotijque moramen, & ore
Quos effrænato scelerata phalangia morsus
Vel plagas dederint, renumque pathema, minaxq;
Tormentum dentis: nec non euoluit & hepar

Infarctu & renes. Hortensem vincit agrestis.

Caput 66.

Ασκλήπιας Græcis: Asclepias Latinis.

CAlfacit (vt medici referunt) asclepias, aret
Insuper, & tenera membri compage redundat.
Radix haud obiter membris agit atra venena,
Quinetiam dirum quæ sibila colla tumescit,
Nec non in densos tractu se colligit orbes
Morsum serpentis leuat, extunditque salutem
Quos rabiosa fero canis ore petiuit, hydropem
Tollit præterea, miserandaque tormina sedat,
Et quæ grumoso turgescunt lacte mamillis
Competit & prodest, mensesque propellit inertes.
Vlcera deterget folium quæ sorde redundant,
Atque cicatricis dono coniungit, & aufert
Vlcera per crebros Thymbrææ lampadis orbes
Quæ diuexarunt (cacoethe dico) papillas,
Et genitale solum. Nec spe lactatur inani,
Rupturam cupiens, & ab alto hinc demere casum.

Caput 67.

Αμυγδαλῆ Græcis: Amygdalus Latinis.
Estq; duplex, vna amaras, altera dulces nuces profert.

PHyllis amara cuti maculas euellit, & arcet
Ex thorace simul crassamina lenta screatu
Acriter, ac terget, nec non euoluit & omne
Infarctu viscus: dein aret, itemque calescit,
Prolicit hinc adeò lotium, mensesque morantes,
Atque canis morsum placat, capitisque do.cres
Pellit, & hepaticos iuuat, atque herpeta coercet,
Atque dy-

Atque dysenteriæ, scrupo, tußiq; medetur,
Et vitijs renum, laterisque doloribus obstat,
Nec non ischiados tormenta, deinde lienis
Amouet, atque coli tormenta ferocia lenit,
Et peripneumoniæ questus: & fessa suaui
Membra sopore rigat, nec non epinyctides aufert,
Quin nec Eleutheris caput hinc tentauerit imber.
Hæc eadem fructus præstare feruntur amari.
Sed prorsus leuiter dulces ornantur ijsdem
Viribus, atque calent siccantque supinius illis.

Caput 68.

Αμμωνιακὸν Græcis: Ammoniacum Latinis.

AStammoniacum generosè mollit, idemque
Calfacit, atque foras per cæcos mittit hiatus,
Dein trahit, & panos infrænat, & asthma, lienemq;
Eminuit, lumbi super hæc tormenta coercet,
Atque cruore madens lotium, fœtusque propellit,
Aluum præterea ciet, ac leucomata sedat,
Scabritiemque genæ, & magnum, tofosq; refrænat
Articuli, feßis etiam succurrit, & hepar
Mollit prædurum splenemq;, arthritida mulcet
Insuper, & strumas demit, podagræq; medetur.

Caput 69.

Αμόργη Græcis: Amurca Latinis.

ORdine sub bino calefactat & aret amurca
Valdè solerter, nec non & vulnera sicci
Corporis amandat, cariosos inde reuellit
Dentes, ac horum tormenta ferocia lenit,

Ac hy-

Ac hydropa, dein podagram, neruique dolores.

Caput 70.

Ανεμωνη Græcis: Anemone Latinis.

ATtrahit, ac terget, nec non oscilla recludit
Vasorum super hæc anemone. Extusa cerebrum
Purgat lympha. Ciunt menses, & lacte papillam
Distendunt caulis foliumque, lepràsque coercent.
At verò radix ignauum phlegma propellit,
Atque cicatrices oculi fugat, atque phlogosin,
Vlcus præterea terget quod sorde madescit.
Verterat Hippotades crudeliter æquora Nili,
Verterat albentem ructans in littora fluctum,
Vt campos Schediæ, mollis dumeta Canopi,
Naucratiosque lares Acheloa inuolueret vnda.
Quod cum Sydereæ conspexit molis ab arce,
Torua supercilio Lagides capit ora minaci,
Nec secus atque fretum colaphis & verbere multo
Barbarus Hellæum feriebat, Gnosia poscit
Spicula, quæ fluuij præruptum libret in agmen.
Iussa ministrorum longissimus ordo facessit:
At mora cuncta diem superare videtur Erinnij
Accenso. Nactus iaculum, detorquet in vndæ
Spumantis medium, quà tum Cenchreius heros
Fortè vehebatur triiugis, horrenda procellæ
Robora sufficiens. Vbi vulnus cœpit ab ictu
Ennosygæus atrox, non has impunè profectò
Insidias, largam pendes mihi subdole pœnam.
Talia voce refert, simul afflat & aera succo,
Qui caput incessat dirum, spolietque videndi
Munere, crassiolo. Bini post tempora lustri
Quo vitam cæcus iam traxerat, ora deorum

Fatidi-

Fatidicásque petit sortes qua lumen ocelli
Detur habere via. Cui dant responsa colubris
Et rabie tumidi vates, & pectus anheli:
Regna capesse modò Panchaia, certa salutis
Hinc via pandetur, ne nutes. Contulit ergò
Maxima cœlitibus soteria, compos vt esse
Cœperat, atque reus voti: sed & inde valebat
Luminis ignaui tetricas abolere tenebras.

caput 71.

Βάτος Græcis: Rubus Latinis.

GErmen, flosque rubi, foliumque, deinde corymbus,
Necnon & radix astringunt: limite verò
Nilominus minimè tenui resecarier aiunt:
Vtpote cum germen, foliumque quod arua recenter
Spargere iam cœpit, nec non & plœna corymbus
Tempora iam nactus præstent obscurius illud:
At verò radix, flos, immaturáque fraga
Largius exhibeant, multóque impensius istis
Necnon vberius. Folium germenque refrænat
Vlcera quæ misero posuere cubilia in ore.
Vulnera committit super hæc quoscunque per artus
Glutine, præterea delinit achoras, ocelli
Prolapsum, & cordis stomachiq; doloribus obstat,
Herpetiq; simul, & condylomatis œstro
Subuenit. At verò roseis madidantia guttis
Sputa leuant flores, immaturusq; racemus,
Atque dysenteriæ questus, aluique fluorem.
Quinetiam radix ornatur parte tenella,
Quo lapidis renum præcidit nomine technas.

Caput

Caput 72.

Βαλλωτὴ, ἢ πράσιον μέλαν Græcis: Marrubium & praſium nigrum & fœtidum Latinis.

IN frontiſpicio ternæ ſtationis adurit
Marrubium nigrum, at ſub eadem claſſe viritim
Siccat, & abſterget, nec non lamenta canini
Morſus ablegat, viduatq; nefaria tabo
Vlcera, & auxilium fert condylomatis œſtro.

Caput 73.

Βήχιον Græcis: Tuſsilago Latinis.

QVòd deſiccatum folium depellere tuſsim
Nec non aſthma queat, vocitatum bechion eſſe
Conſtat, & abſceſſus rumpit thoraca prementes
Illud idem folium radixq;. Sed amouet ignem
Verò quod viridat ſacrum, tetramq; phlogoſin.

caput 74.

Βούφθαλμος Græcis: Buphthalmus Latinis.

FLore chamæmeli præclarius vrit, & arcet
Per cœcas latebras, nec non acrore redundat
Flos qui buphthalmum niueo velamine pingit:
Hinc œdema leuat, dirumq; auriginis œſtrum,
Nec non duritiæ conamina frangit iniqua.

caput 75.

Vt bellis vel bellius fuerit appellata Græ. in dubio apud eruditos eſt etiamnum.

CAlfacit & ſiccat bellis, podagramq; coercet,
Nec non & ſtrumam, pareſin, cruciamina lumbi,

Rupturamq; simul capitis demulcet, & arcet
Vulnera quîs thorax obtunditur atque fatiscit.

caput 76.

Βράθυς Græcis: Sabina Latinis.

ORdine sub terno siccatq; caletq; sabina,
Cum primis etiam gracili compagine pollet:
Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum.
Vulnera quæ tabo fluitant & putrida sopit,
Et nigra, præsertim quæ longo tempore membra
Iam diuexarunt folium, mensesque propellit,
Nec non per lotium deducit sanguinis imbrem,
Quin partus etiam spoliatos ætheris aura
Detrahit ex vtero, sed priuat lumine viuos,
Atque nomam tollit, necnon crudele venenum.

caput 77.

Βούγλωσσον Græ. Buglossum, lingua bubula & bouis Latinis.

PRolicit vrinam buglosson, idemq; calescit
Et siccat, veluti chorus inquit doctus iatrων.
Si macerere, velut lachrymosa poemata Puppi
Nocte diéque legens, nec non mergare nefastis
Curarum nebulis, hominum vestigia vitans
Instar Nyctimenes, aut Bellerophontis Alæi,
Frigida mœroris fomenta reliqueris inde.
Summouet abscessus etiam, lamentáque tussis
Quam nimium rigidæ dederint aspredine fauces,
Quin sitis hoc etiam commercia sæua propulsat.

Caput 78.

Vt cum Græ.tũ Lat.appellata fuerit veronica officinis medicorũ dicta, in dubio apud eruditos est etiamnum.

CAlfacit & siccat veronica, fugátque tumores,
Eripit infarctu iecur insuper atque lienem,
Vulnera propulsat super hæc respersa cruore,
Quæq; diu corpus laniarunt, atque medetur
Psoræ cum vitio cutis omni, tabis abercet
Ac pestis fremitum super hæc, elephantáque tollit.

Caput 79.

Βίκιον Græcis: Vícia Latinís.

AT semen viciæ par esse refertur aphaces.

Caput 80.

Βλῆτον, βλίτον ἢ βλίτος Græcis: Bletum, blitum, & blitus Latinis.

HVmectat bino frigetq; sub ordine blitus,
Aluum ducit item, sed atrocia tormina conflat,
Quinetiam vomitu denso præcordia deplet.

caput 81.

Βουνιὰς Græcis: Bunias & napus Latinis.

BVnias & rapum decorantur viribus ijsdem.

Caput 82.

Βολβὸς Græcis: Bulbus Latinís.

SIccat, & abstergit, nec non & glutine bulbus
Vnit, & ignauos acuit lentosque maritos,

Præstat

Præstat & infausto ne nutet vita podagræ
Questu, neu stomachi tormento extrema sequaris
Præcipiti cursu, neu viscera sorbeat hydrops,
Amandatq; simul fera sugillata, medetur
Ruptis & fractis, & achores pellit & aufert.
Quinetiam prodest varo, nimiumq; ruenti
Nymbo furfureæ nubis, maculásque repellit
Omnes, quæ faciem viuo fraudantur honore,
Obtineásque facit penetralia dia salutis,
Quem gangræna vorat nimium, lucémque moratur
A cane sub vigili morsis custode penatum,
Articulósque iuuat. Sudor procul inde faceßit
Insuper, hinc luxæ parti solamina speres.

Caput 83.
Βότρυς Græcis: Botrys Latinis.

C*Alfacit & siccat botrys, asthmáque tollere fertur.*

Caput 84.
Vt barba capri cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

V*Erùm barba capri quam dant vmbracula syluæ*
Calfacit & siccat: tum verò dote viritim
Pollet amaroris: nec non incidere fertur,
Quinetiam abstergit, magnumq; refrænat, & effert
Ex thorace pigros, nec non pulmone liquores,
Atque ciet menses remorantes, atque tumori,
Cuius phlegma dedit socors primordia, confert.

Caput 85.
Vt cum Græ. tum Lat. blattaria fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

C*Vm dicta genio blattaria pollet eodem.*

Caput

caput 86.

Βρῶμος Græcis: Auena Latinis.

VT medicamentum frigescit & aret auena,
Præterea spargit leuiter, stypsisq; vigore
Segniter instruitur, nec tentat corpora morsu,
Et leuat obscurè tusses, aluiq; fluenta.

caput 87.

Vt balsamine, quam nonnulli duo facientes genera marem appellāt, cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

BAlsamines folium committit glutine vulnus,
Quod minimè longo iam tempore membra grauauit.
Sed tormenta coli cinis amouet, atque propulsat,
Emollitq; simul vesanam torminis iram,
Vulnera præterea quibus intestina premuntur
Sopit & ablegat. Cruciamina porrò coercet
Et mulcet fructus oleum, diramq; phlogosin,
Atque ambusta simul placat, sterilisq; medetur,
Atque cicatrices & nerui vulnera tollit,
Puncturasq;, dein puerorum ramicis iram.

caput 88.

Βατράχιον Græcis: Ranunculus Latinis.

CVnctum batrachij generum violenter inarent,
Atq; calent omnes partes. Hinc membra scelesto
Vlcere commaculat folium, caulisq; tenellus,
Affricat hinc etiam crustarum tædia ijsdem:
Sed non tam lædit, quin commoda multa ministret:

Nil pæ-

Nil pater altitonans fabricatur nempe sub alto
Æthere, quin lepidos perbellè cedat in vsus.
Vngues ergò fugat scabros, psoramq́ repellit,
Nec non stigma, dein cui totum nota per orbem
Vel captis visu posuit vulpecula nomen
Pacat glabretum, nec non acrochordones aufert.
Nec radice minus rabies ne dentis amara
Perstet conficitur. Sternutamenta ciere
Fert animus? Voti potes hinc euadere compos.

caput 89.

Βρύον Græc. recentioribus: lupus salictarius & lupulus Latinis.

DImouet abscessum lupulus, proritat & aluo
Phlegma soporiferum, nocuæq́ tyrannida bilis
Vtriusque, dein gustu decoratur amaro,
Calfacit & siccat super hæc in corte secunda,
Quinetiam infarctu iecur eximit atque lienes,
Vindicat auriculam super hæc ab odore Geloi.

Caput 90.

Βάλανος μυρεψική Græcis: Glans vnguentaria Latinis:

TErget, & incidit, reserat: stypsisq́ vigore
Seu genio leuiter glans vnguentaria pollet:
Expurgátque iecur splenémque, deinde propellit
Phlegma per anfractus alui, vomitumq́, deinde
Flamina seu flatus inhibet, colon adde minacem,
Nec non auriculæ tormenta sonósque refrænat,
Audituḿq grauem sarcit, spasmóque medetur,
Nec non & paresi confert, minuitq́ lienes.

Quin iecur edurum mollit, podagræq; resistit,
Strumas præterea varósque coercet, & alphos
Exterit, atque lepram scabiémque repellit, achoras
Insuper amandat, nec non à sole profectos
Næuos diuellit, pruritus deinde coercet,
Exanthema simul, cutis adde pathemata cuncta.
At verò in potu stomacho dispendia conflat.
Stypsis energia cortex maiore superbit.
Porrò myrobalani siccant sub corte secunda,
Ordine frigentes primo, ventrémque, iecurq;
Nec non cor, stomachum super hæc munimine firmant,
Et magis exusti, lotiq;, & odore suaui
Præterea aspergunt corpus, sistuntq; cruenta
Sputa, dein sedis venas quæ sanguine manant,
Nec non ventriculum purgare caputque feruntur:
Sed pariunt infarctum, ergo hunc tollentia iunge:
Bilem flauus agit flauam, bilémque restinguit:
At niger educit bilem nigredine tristem,
Præterea senium remoratur, itémque tremorem
Dimouet, atque febrim quæ quarta luce recurrit,
Et mulcet lepram, corpusq; nitore venustat.
Si varijs vltro curis agitere citróque,
Frigida curarum fomenta reliqueris illinc
Insuper. Ast cepulus, nec non beletzicus (addas
His empeliticum) pituitam ducit inertem,
Cocturamq; iuuat, fastidia tetra ciborum
Dimouet, ac sistit vomitum, longisq; medetur
Febribus, & reprimit nebulas caligine mersi
Luminis, atque aciem refocillat mentis, hydropa
Nec non cardiacen super hæc lenire refertur.

Caput

Caput 91.

Βαλάυϛιον Græcis: Balauſtium Latinis.

STypſios inſtruitur præſtatue balauſtion amplo
Munere, præterea vehementer ſiccat & alget,
Nec tamen inſano diuexat corpora morſu,
Ornaturque ſimul craſſa compagine membri,
Quinetiam vuluæ fluxus aluiq; coercet,
Atque dyſenteriam, ſputumq; cruore madeſcens,
Atque cicatricis connectit munere quæuis
Vlcera, quæ vexant vrgentq; tyrannide corpus.

Caput 92.

Βαλσαμον Græcis: Balſamum Latinis.

BAlſama cum ſtacte genio decorantur eodem.

Caput 93.

Βδέλλιον Græcis: Bdellium Latinis.

BDellion emollit, ſiccatque, trahitque morantes
Fœtus, & lotium, ſcrupóſque refringit, & aufert
Duritiem, reſerat ſuper hæc ſpiracula vuluæ.
Rupturámque, dein lateris tormenta, tumorem
Gutturis, & flabri diſcurſum, atróque veneno
Fœtæ ſerpentis morſum, tuſſimq; coercet,
Spaſmáque, tum verò madidantis ramicis iram.

caput 94.

Γεντιανή Græcis: Gentiana Latinis.

SEd radix herbæ cui nomen commodat orbis
Gentius Illyrici moderator & arbiter vrit

Ordine ſub terno, ſed ſiccat corte ſecunda,
Cum primis etiam ſecat, & depurgat, & aufert
Colluuiem ſordis, quin emolirier æquè
Corpus ab infarctu, liquidò conſtare refertur,
Fœtus, ac lotium ſuper hæc menſeſq; propellit,
Atque iuuat caſus, rupturam, ſpaſma, dolorem
Qui latus exercet, viroſum denique morſum.
Hac etiam frænis helmynthum ſtirpe ſolutis
Liber abire vales pota, iecoriſq; vigorem
Necnon & ſtomachi refricare. Sed illita vulnus
Dimouet, atque alphos, oculiq; phlogoſios iram.

caput 95.

Γλυκυσίδη, ἢ Παιονία Græcis: Pæonia Latinis.

RAdix pæoniæ langueſcit munere ſtypſis,
Et calet obſcurè, multò profuſius autem
Siccat, amaroris genio torpeſcit, & acri
Flaccet energia ſuper hæc, compage tenelli
Præterea membri donatur, & eruit hepar
Seu iecur infarctu, renéſque, deinde lienes,
Atque dyarrhœan cohibet, menſeſque propellit.
Inde etiam quaſſos fas eſt ſubducere ſæuo
Renes tormento, ne ventris adire laborem
Compellare miſer poſthac, ſpes inde fouenda eſt,
Nec non inde ſalus tuto placidiſsima portu
Excipiet quaſſum fremitu rabiéque dolorum
Veſicæ, fractum ſuper hæc auriginis ira,
Quin animo ſedeat fixum immotumq; leuari
Morbos inde ſimul comitia rumpere ſuetos.
Non ludes operam ſtudiumq; fouebis inane,
Si tetricis vteri ſæuiſq; doloribus ægra

Quod

Quod nigricat grano tormenta scelesta domare
Gnauiter incumbas. Melius confidere rebus
Hinc datur afflictis etiam cui torua minatur
Hystericæ rabies Cocyti regna profundi,
Hincq; tenere queas iter ad peramœna salutis
Regna, cui trahier somnum per phasmata suadet
Incubo, perq; nimis ludibria subdola cogit.
Verùm flammeoli referens velamina granum
Maturare fugam roseo fulgore micantes
Impellit fluxus vteri, frænátque capistro.
Rosio, dein lapidis puerorum semina cursum
Sistunt inde, simul vertunt vestigia retrò,
Quique tenet stomachum laniatq; tyrannide morbus.

Caput 96.

Γεράνιον Græcis: Geranium Latinis.

AT non est promptum numerare gerania cuncta:
Graiugenis geminæ species statuuntur, & harum
Primæ dulcescit radix, vterique propulsat
Inflatus Bacchi cum munere pota: secundæ
Siccat, & astringit, nec non syringa coercet
Gnauiter, ac pulchrè committit glutine vulnus.

caput 97.

Γλαύκιον Græcis: Glaucium Latinis.

GLaucion astringit, nec non frigescit, idemq;
Pacat erysipelas, quod nondum sæuit abundè,
Quin calidos etiam morbos infrænat ocelli.

Caput 98.

Γλαύξ Græcis: Glaux Latinis.

GLaux madet atque calet, distendens lacte mamillā.

Caput 99.

Γναφάλιον Græcis: Gnaphalium & tomentalis Lat.

STirps quæ tomentum vulgi complere sueuit
Stypsis energia mediocri præstat, & aret,
Atque dysenteriæ furias lenire refertur.

caput 100.

Γογγύλη, ἢ γογγυλὶς Græcis: Rapum Latinis.

CAlfacit (vt perhibent) rapum sub classe secunda,
Quamuis humectet duntaxat in ordine primo.
Vt non insidijs tetrici capiare veneni
Semen præstabit, nec non vt corpora segnis
Ilicet in Venerem torpentia soluere poscas,
Vtpote cum largo distendat flamine membra.
Radix impensè nutrit, stomachôque domatur
Ægrè vel coquitur, alimentum crassius æquo
Præterea confert, distendens flamine membra,
Fundamenq; iacit tetricæ commansa podagræ,
Nec non infarctu iecur impedit, atque medetur
Inde fatbiscenti Veneri, genitalia conflans
Semina, quinetiam stomachum tentare refertur.
Si mittat miseros in aperta pericula vitæ
Torua podagra, fero licet hac superesse dolori
Membris imposita sæuo cruciamine fractis.
Hinc suspendit iter super hæc & pernio dirus.

Caput

Caput 101.

Γλυκυῤῥιζα Græcis: Glycyrrhiza & radix dulcis Lat.

CAlfacit vnda parum fœliciter, atque madescit
Tusa glycyrrhizæ, stomachiq; restringuit et arcet
Feruorem nimium, vulnusq; domare refertur,
Nec non scabritiem salebrosi tramitis aufert,
Vesicæq; dein thoracis & hepatis iræ
Subuenit, & morbis renum, sitis adde querelam.

Caput 102.

Γάλα Græcis: Lac Latinis.

LAc non expositum vitijs alimenta ministrat
Larga, probos gignit liquores, atque maritos
Concitat in Venerem, salebrosi tramitis aufert
Præterea salebras, tußiq; medetur, & auget
Corpus, & illustrat iucundo membra colore,
Nec non profligat maciem, flabelláque gignit,
Sugillata fugat super hæc, acrésque repellit
Fluxus, atque datur quos hectica febris adurit,
Et quæuis longo quæ tempore membra grauauit,
Et quorum stomachus liquore tenetur iniquo
Parcius, atque datur dictis à bile flagranti:
Detrimenta parit verò quos phlegma, lapillus,
Et tormenta tenent capitis, spasmique querela,
Nec non infarctus, ophthalmia, febris acutæ
Feruor, itémque pathos comitia rumpere suetum,
Præterea paresi, nec non vertigine quaßis.
Lac muliebre, modò tenuem sit lapsa per auram
Portio magna feri tremulum decerpta per ignem,
Delinit morsus acres, pacátque phlogosin

Oris, & antiadas, nec non eliminat vlcus
Vuluæ, ſedis, item quod membra virilia tentat,
Et confert tabi, leporiſque per æquora ſæua
Degentis phialæ miſtum crudele venenum,
Cantharidaſque ſimul, nec non aconita refrænat.
Nec leuiter quoduis aliud bonitate refertur
Vincere, caprinum laudes auferre ſecundas
Dicitur; hinc ouium ſubit inſuper, inde bouillum,
Poſtremas aufert quod panda miniſtrat aſella.
Tempore ab hinc pauco quem iuncea fiſcina fudit
Caſeus haud ægrè ſtomachi virtute domatur,
Quinetiam cunctos haud ægrè fertur in artus,
Nec lædit ſtomachum, fluxumq; ſupinius æquo
Alui proritat, dein pabula ritè miniſtrat:
Sed vetus infarctu iecur impedit, atque lapillos
Inuehit, atque coli cumulat tormenta, deinde
Contrahit humorem bilis nigricantis, & ægrè
Deditur in corpus, ſtomachiq; vigore domatur,
Moliturq; ſitim, manantia flumina ſiſtit
Alui præterea, nec non ardore liquorem
Succendit roſeum, ſtomacho diſpendia conflans.
Porrò ſerum terget, nec rodit corpora morſu,
Et per cæca fugat nocuum ſpiracula chymum,
Proritatq; aluum, ſugillatiſque medetur.
Sed butyrum leuiter per ſpiramenta reſoluit
Cæca fugatque ſimul iactantes intima chymos,
Inciditque ſimul, nec non maturat, idémque
Mollit durities vteri, lenitque phlogoſin,
Atque venena ſimul, gingiuarumque repellit
Sæuos pruritus, mulcétque parotidos iram,
Necnon depellit bubona, iuuatque ſcreatum
Ex thorace, dein lateris tormenta coercet,

Atque dy=

Atque dysenteriæ furias ac elinit, & alphos,
Confert præterea quos aspis dente petiuit.

Caput 103.

Γαλίοψις Græcis: Galiopsis & vrtica fœtida Latinis.

MArcet, & extenuat, nec non per cæca resoluit
Spiramenta simul galiopsis: amaror haberi
Cogit id haud dubiè pro certo. Caulis & imber
Extusus, folium, semenque parotides arcent.
Hincq; reportantur victricis præmia palmæ
Quos putredo tenet, vel carcinoma lacessit,
Hincque tenere datur cursus ad regna salutis
Quos gangræna vorat, requies quoque certa nomarum
Quæratur stimulo super hæc languentibus inde,
Nec non inde datur cæli conuexa tueri
Quos agitant strumæ, victoria vertitur inde
Præterea fractis pano, duróque tumore.

Caput 104.

Γάλιον Græcis: Galium Latinis.

NOn adeò bellè galium virtute superbit
Acri, præterea desiccat. Flore iuuantur
Membra deusta rogo, & manantia flumina sistit
Sanguinis. At radix Venerem stimulare refertur.

caput 105.

Γιγγίδιον Græcis: Gingidium Latinis.

CAlfacit obscurè: siccatque sub ordine bino
Gingidium, astringit super hæc solerter, idemq;

Pollet amaroris genio, sufflamina tardi
Laxat prætereà lotij, stomachumque refulcit.

Caput 106.

Genista est congeneris spartio Dioscoridis.

ORdine sub bino siccátque calétque genista,
Ceu docet insignis quo præstat amaror, & aufert
Per cœcas latebras qui sæuit in intima chymum,
Nec non extenuat, quin & de more nitentis
Ellebori tollit vesanum phlegma, dolores
Amouet Ischiados, lapides quoscunque, podagram,
Nec non anginæ questum, reliquosque tumores,
Vrinámque ciet, strigmentáque picta cruore.

Caput 107.

Γλήχων Græ. Pulegiũ, vel potius puleiũ & puleum Lat.

DVplex puleium mas ac fœmella rubore
Tingitur, emarcétque calétque sub ordine terno,
Nec non egregiè coquit, ac incidit. In haustu
Menses, & partum ducit, residésque secundas,
Atque nigram bilem, dein ex thorace liquores
Et pulmone simul lentósque pigrósque screatu.
Spasmata quem torquent, vel plaga scelesta veneno,
Quem stomachi morsus vexant, & nausea voluit,
Hinc operam minimè locat aut insumit inanem.
Naribus obijciens rabie defungitur illinc
Defectus animi. Sed inungens pacat & aufert
Varos, & podagram, pruritus, atque phlogosin,
Et morbum splenis. Sed enim quam inflatio vuluæ,
Duritiésque simul diuexat, quamque lacessit

Vulua

Vulua reflexa, ſalus inſeſſu venerit illinc.

Caput 108.

Δάφνη Ἀλεξανδρεια ἢ ἰδαία Græcis: Laurus Alexandræa & Idæa Latinis.

LAurus Pellæi iuuenis quæ tempora cinxit
Calfacit & ſiccat, lotium menſéſque propellens.
Serius Ignigenæ mater crudelibus vmbris
Occubuiſſet, item Caij Claudilla, ſub horam
Si partus illac ſubitò radice fuiſſet
Vſa, nec infauſto crudeles omine tædas
Iulia Pompeij manes tetuliſſet ad imos.

Caput 109.

Δαφνοειδὴς Græcis: Daphnoides & Laureola Latinis.

DAphnoides ſiccátque calétque viriliter, aluo
Phlegma ſoporiferum dein exigit, atque propellit
Menſes, atque ciet vomitus, deplétque cerebrum:
Lauro Pellæi iuuenis quæ tempora cinxit
Eſſe Galenus ait par, atque mederier ijſdem.

Caput 110.

Δρακόντιον Græcis: Dracunculus Latinis.

CAlfacit & ſiccat, tergétque dracunculus, atque
Pollet amaroris genio, decoratur hic idem
Dotibus acroris, dein viſcera cuncta repurgat,
Segniter aſtringit ſuper hæc, & parte tenella
Seu compage valet cumulatè. Rupta, catarrhum,
Tußim, ſpaſma, dein nubem, caliginis vmbram,
Et leucoma ſimul demit, partuſq; morantes:
Et ſyringa iuuat radix, alphiſq; medetur,

Necnon

Necnon auriculæ sopit tormenta, fugátque
Vlcera quæ spirant phagedænas, atque maligna.
Ite procul vittæ graciles insigne pudoris,
Ite procul teneras quarum tegit instita suras,
Ite procul, siquidem hæc Veneris diludia tollit:
At cui lectus adest medio genialis in aulæ,
Nec par est Veneris bigasque iugumque tenere,
Huc sit vt effugiat tristes Amaryllidos iras.
An non Mygdoniæ laniarint Orphea matres?
Vt puta Romulidum genitricis dona maritis
Hunc vetuisse ratæ. Medium nil fœmina nouit.
Haud impunè quidem: Bacchi nam vate sacrorum
Sub chaos ac tetrici loca nocte silentia pulso
Regni, nec mirum, liber tumet ora canentis
Instar Hyagnææ Phrygiæq́ foramine buxi,
Gorgoneóque simul flagrascit sæuius angue
Lumina, concutiens vndantia labra niuali
Rore, capillitium celsas erectus in auras.
Protinus irarum stimulis agitatus, acerbi
Funeris authores igitur persoluere dignas
(Iustitiam colito) pœnas compellit & vrget
Corticis arborei condens velamine corpus.

Caput III.

Λίψακος Græcis: Labrum & carduus Veneris Latinis.

AT labrum Veneris desiccat in ordine terno,
Præterea confert verrucis, atque patentem
Delinit sedis rimam, syringáque tollit.

Caput III.

Δαῦκος Græcis: Daucus Latinis.

Calfacit

CAlfacit eximiè, siccatque viriliter omnis
Dauci semen, item per cæcos mittit hiatus,
Eximiéque simul partus depromit inertes,
Atque ciet menses, lotium, residesq; secundas,
Nec non ambages animosè syrmáque tußis,
Et quos tetra ferunt & dira phalangia morsus
Aut plagas abigit, miserandáque tormina sedat.

caput 113.

Δάφνη Græcis: Laurus Latinis.

CAlfacit & siccat cum primis, atque superbit
Acroris genio folium laurique corymbus,
Menses præterea ciet, atque morantia ducit
A partu. Cortex radicis calfacit, acri
Præterea pollet genio dilutius illis:
Pollet amaroris virtute profusius autem,
Nec nihil astringit, fertur que domare lapillos,
Hepar præterea lapsum munimine fulcit

caput 114.

Vt digitalis cum Græc. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

HAudquaquam leuiter digitalis præstat amaro
Gustu, præterea calefactat & aret, & arcet
Colluuiem sordis, necnon incidit, & aufert
Pus thoraca tenens, mensésque propellit inertes,
Et leuat infarctu, longis ambagibus vltrà
Ne te quàm satis est videar studuisse morari
Lector, energia parili vel dote redundat
Fermè cum planta, cui nomen præbuit olim

Ge-

Gentius Illyrici moderator & arbiter orbis.

Caput 115.

Δορύκνιον Græcis: Dorycnium Latinis.

Mandragoræ præstat virtute dorycnion atrox:
Sin ergo leuiter sumatur, membra sopore
Sternit: at vbertim, Stygias transmittit ad vndas.

Caput 116.

Δρυοπτερίς Græcis: Dryopteris & filix querna La.

Verùm querna filix gustu decoratur amaro,
Dulcorisq; simul virtute superbit, & acri,
Nec non putrorem cumulat, flabelláque gignit.

Caput 117.

Διφρυγὲς Græcis: Diphryges Latinis.

At diphryges valdè desiccat, itemq; superbit.
Stypsis energia, nec non acrore redundat,
Colluuiem sordis super hæc, herpetáque tollit,
Alui præterea, membriq; virilis, & oris
Vlcera, quæq; vocant peruersa malignaue dono
Ritè cicatricis coniungit, & arcet hiulcæ
Molem carnis, item volucres diffundit in auras
Abscessum: sed enim diuexat corpora morsu.

Caput 118.

Δρῦς Græcis: Quercus Latinis.

Quælibet exiccat pars quercus, atque teporem
Obtinet, ac vulnus committit glutine, stypsis
Orna-

Ornatur genio ſuper hæc, profuſius autem
Quæ lignum dirimit, tunicámque ſubucula ſummam,
Quæque ſecat nuclei corpus glandiſque putamen.
Non igitur dubitent illi committere vitam
Quas vteri cogunt fluxus incumbere fato.
Suppetit hinc etiam pellendi copia fluxus
Alui, quin greſſum reuocant hinc ſputa liquore
Tincta nimis roſeo, quin inteſtina cruenta
Cœliacéque ſimul tenuem hinc labuntur in auram.
Glans eadem præſtat folio, capitique dolores
Inuehit, atque ciet lotium, gignitque flabella,
Et rapit in Venerem ſegnes tardóſque maritos,
Ægrè præterea ſtomachi virtute domatur,
Colligit & crudos humores, atque viritim
Nutrit, & emanat per ſedem tardius æquo.
Ne tacitas Erebi ſedes & pallida regna
Perſephones adeas conſumptus vulnere ſæuo
Bellua quod dederit flammantia lumina vibrans,
Et per humum rapiens inſana volumina, quæras
Inde patrocinium, ſiquidem natura ſalutis
Inde oſtendit iter, ſupero & ne cedat ab orbe
Qui miſtum phialis imprudens toxicon hauſit
Spes inde ampla datur, nec ſpe lactatur inani
Durities illinc peruerſáque tollere nixus
Vlcera, vel mitem cupiens mulcere phlogoſin.

Caput 119.

Δίκταμνος Græcis: Dictamnus Latinis.

PArte viget gracili magis, & compage tenella
Conſtat puleio dictamnus, parq; refertur
In reliquis, eadem putà cum lamenta refrænet.

Caput

caput 120.

Επτάφυλλον Græcis: Septifolium Latinis.

VErùm planta cui septem dant nomina frondes
Calfacit obscurè, siccatque sub ordine terno.
Durities abigit, nec non herpeta, tumorem,
Strumas, & roseo madidantia flumina nymbo,
Atque dysenteriam, virusque tyrannida radix.

caput 121.

Εβενος Græcis: Ebenus Latinis.

PArtibus est teneris ebenus, calefactat, itemque
Terget, & antiquos fluxus depellit, & aufert
Vlcera quæ longo iam tempore membra grauarunt,
Obseptosque simul caligine demit ocellos,
Et quæ Cecropidum vocitantur phlyctides ore.

caput 122.

Ελαία Græcis: Olea Latinis.

SVnt duplices oleæ, pomaria namque vel agros
Vestit & exornat. Folium syluestris itemque
Germen frigescit, stypsisque vigore redundat,
Et fluxus vteri, nec non madidantia nymbo
Fumina sanguineo sistit, staphylomaq; tollit,
Nec non herpetas, epinyctides, atque tumores
Vnguiculi, ac sacros ignes, anthraca, nomamque,
Cœliacen, aures tabo vel purè madentes
Vlceribusque simul, panósque repellit, & aphthas,
Phlyctænasque simul remouet, tollitq; phlogosin:
Atque cutem vulsam capitis coniungere fertur
Glutine, præterea crustas emarginat, vlcus

Sordi-

Sordidulum tergit super hæc. Firmamine fulcit
Et stabilit dentes oleum, nimiumq; madenti
Auxilium præstat gingiuæ. Sponte profusa
Lympha cicatricem leucomáque demit ocellis,
Quin tenebras etiam nimia caligine mersi
Luminis auertit, menses lotiumq; propellit
Insuper, & fœtum, & dentis tormenta lepramq;
Mitigat, & sopit lichena: sed esse venenum
Fertur, si nimium ventri donetur. Eisdem
Viribus ornatur folium surgentis in horto,
Etsi flaccidius, paulóque supinius. Humor
Quem subiecta rogo viridantia ligna ministrant
Furfuris amandat nubem, lichenáque tollit,
Nec non & scabiem. Nuclei pars intima scabros
Vngues auertit. Maturus verò corymbus
Et niger haud ægrè corrumpitur, atque dolores
Molitur capiti, stomacho dispendia conflans
Luminibusq; simul, gnomonq; caloris habetur
Atque gelu. Marcens anthraca nomamq; propulsat.
Flauus itémque recens conflat dispendia ventri,
Confert nilominus stomacho. Conditus & humens
E muria, dentes firmamine fulcit, & vlcus
Purgat sordidulum, nec non inuitat orexin,
Et munit stomachum, stypsisq; vigore superbit,
Et ne phlyctænis tollantur membra deusta
Prospicit, & laxas gingiuas cogit abundè

caput 123.

Ελένιον Græcis: Helenium & inula Latinis.

AT radix inulæ tußim propulsat & aufert,
Compescitq; simul roseo quod ab imbre madescit

Et rutilat sputum, quin & serpentis abercet
Præterea morsum, dein asthma, trucémque dolorem
Coxæ: atque auxilium fert ruptis, atque propellit
Ex thorace simul crassamina lenta screatu.
Quin procul hacce minax inflatio parte fugatur.

Caput 124.

Ερπύλλον Græcis: Serpyllum Latinis.
Estque duplex, hortense & syluestre.

IMbuit ambrosijs herpyllon odoribus alta
Regna Palæ ac Dryadū, et calefactat gnauiter, hincq́;
Perpigros menses, lotiumque propellit, abercet
Hinc etiam capitis tormenta, deinde phlogosin
Hepatis, & rosea vomitus aspergine guttur
Qui maculant, nec non rupturas, atque phrenesim,
Quæ iam per multos Grynææ lampadis orbes
Obtinuit cerebri meninga, & tormina sedat,
Spasmáque compescit, nec non crudele venenum.

caput 125.

Ελλέβορος μέλας Græcis: Elleborus & veratrum nigrum Latinis.

EXigit elleborus nigricans & phlegma per alui
Ductus, & flauam bilem, ternóque calescit
Exiccatque gradu, tergêtque. Manian inhaustus,
Nec non & magnum, pareses, arthritida, febres,
Tempore quæ longo versarunt membra coercet,
Atque melancholiæ vitium crudele propulsat:
Quinetiam queruli tormenta ferocia dentis
Pacat collutu. Sed enim varicœa leuatur
Demissa patulas præsenti stirpe sub aures.

Quem

Quem lepra depascit, quem syrinx iactat, & alphi
Psoráque dilacerant, quem cœpit & vrget hydropis
Indomiti rabies petulansve tyrannis, inunctu
Sanatur. Pessus remorantia menstrua ducit:
Verum partus eo viduatur lumine cœli.

Caput 126.

Ἐλλέβορος λευκὸς Græ. Elleborus & veratrum album Latinis.

CAndidus elleborus terno calefactat & aret
Ordine, præterea detergit, & elicit aluo
Phlegma soporiferum vomituque, et menstrua purgat:
Suffocando tamen nonnullos immolat Orco,
Et fœtus etiam fraudatur lampade solis,
Mures præterea necat, & caligine cincti
Luminis auertit tenebras, lichenaq; tollit,
Nec non & lepram scabiemq; repellit, & alphos,
Quin valet hic etiam strenutamenta ciere.

Caput 127.

Ἐφήμερον Græcis: Ephemerum Latinis. Estque duplex, lætale, Colchicum seu Bulbus syluestris, & non lætale, seu iris agrestis.

COlchicon ad fauces hominem detrudit Auernas
Ante diem clauso quam vesper condat Olympo.
Sed per cæca truces abigit spiracula chymos
Alterius folium, viduataq; pure coercet
Phymata, quinetiam questus œdematos aufert.
Stypsis energia decoratur, itémque repellit
Radix, & sedat tormenta ferocia dentis.

caput 128

Εὔζωμον Græcis: Eruca Latinis.

CAlfacit & marcet ſiccatue ſub ordine quarto,
Nec non acroris vehementer dote ſuperbit,
Et caput afflictat ſuper hæc eruca dolore,
Quinetiam refricat coctura munia ventris,
Et rapit in Venerem ſegnes tardóſque maritos,
Vrinamq; ciet, nec non genitale miniſtrat
Semen, tum verò diſtendit membra flabellis.

caput 129.

Ευπατώριον, ἢ ἡπατώριον Græcis: Eupatorium & hepatorium Latinis.

ASſerit infarctu iecur, & compage tenella
Conſtat, & exterget, ſed enim ieiunius æquo
Calfacit, aſtringitq; ſimul quam repperit herbam
Ipſe Tomitani moderator & arbiter orbis,
Atque iecur ſtabilit, tum verò tincta cruore
Inteſtina ſimul cobibet, plagamq; colubri.

caput 130.

Ευφροσύνη Græcis: Euphroſyne Latinis.

CAlfacit euphroſyne, ſiccatque, nec vlla vigorem
Promptius attulerint oculis medicamina, pellit
Mnemoſynes etiam labem, puráſque relinquit
Partes æthereas, atque auræ ſimplicis ignem,
Quin hypochyma ſimul fugat, & caliginis vmbram.

Caput

caput 131.

Ελυμος Græcis: Panicum Latinis.

FRigent, ac genio decorantur panica stypsis,
Desiccantq́, parum nutrire feruntur, & ægrè
Mutantur stomachi virtute, aluumq́ coercent.

Caput 132.

Ερείκη Græcis: Erica Latinis.

CAlfacit & siccat, seu clamat amaror, erica,
Serpentumq́ iuuat morsus, lumbiq́ dolorem,
Nec non vesicæ scrupos confringit & aufert.

Caput 133.

Ελελίσφακος Græcis: Saluia Latinis.

CAlfacit, & genio decoratur saluia stypsis,
Languidiore tamen. Folium ramusq́ nigrorem
Conciliant nemori capitis nemorique genarum,
Quinetiam lepidè purgant fera vulnera, demunt
Mensis, item lotij, partusque moramen. Ad ictum
Hinc maiora fide capiuntur lucra nefando
Quem tactu dederit tibi pastinaca Geuchi,
Tethyos, ac Panopes, Phorci, Tritonis, & Hippi
Cœrula regna colens, quin hinc prurigo fugatur
Membri quod secuit genitori Falciger atrox.

caput 134.

Ελξίνη, ἢ περδίκιον Græcis: Helxine, & Vrceolaris Latinis.

STypsis energia decoratur segniter, atque
Friget, & humectat, nec non deterget, & vstis

Competit, atque sacros ignes, calidamque phlogosin,
Præterea lapides helxine placat & arcet,
Ac œdema simul reprimit, calidósque dolores
Amouet auriculæ, nec non herpeta coercet,
Atque sinus etiam, lichenáque tollit, itemq́;
Condyloma, dein syringa. Fugátque nouellos
Panos, & veterem tußim, furiásque podagræ,
Quin & alopeciam tollit, lotijque moramen,
Tonsillamq́; simul, quam cœpit dira phlogosis.

Caput 135.

Ελξίνη κισσάμπελος Græcis: Helxine cissampelus & conuolunlus Latinis.

D*Iscutit, atque pigram ducit conuoluulus aluum.*

Caput 136.

Ερέβινθος Græcis: Cicer Latinis.

C*Alfacit, & siccat cicer, & per cæca resoluit*
(Præstat energia verò syluestre satiuo)
Spiramenta foras qui macerat intima chymum,
Extenuatque simul, nec non absterget, & aluum
Deijcit, & menses, lotium, partusque morantes
Prouocat, atque parit flabella, colore venusto
Pingit membra, dein genitalia semina gignit,
Largo præterea distendit lacte mamillas,
Et rapit in Venerem, lichenáque sopit, hydropa
Mulcet, & ictericum, scabiem, renumq́; lapillos,
Atque phlogosin, ad hæc acrochordones, atque maligna
Vlcera, præterea quæ nostri corporis arcem

Tentant

Tentant. Quin abigit formicas: atque lienem,
Renes, atque iecur terget, stomachóque domatur
Ægrè, & testiculi scirrhos fugat, atque phlogosin,
Carcinoma simul, toruámque parotidos iram.

Caput 137.

Ερύσιμον Græcis: Irio Latinis.

CAlfacit & siccat quod celso vertice quassat
Irio sub quarto grege & ordine semen, & herba
Marcida, non autem viridans, coxæq; dolores
Amouet, ac tussim fugat, atque parotida sopit,
Nec non duritiam, testisq; phlogosin abercet
Atque mamillarum, tollitque auriginis iram,
Nec non demulcet sopitque nefanda venena.
Quem thoracis habent fluxus, non cassus abibit
Hinc ope, quin gressum reget hinc ad regna salutis
Quem torquet cancer, nec spe lactatur inani hinc,
Ex pulmone volens crassamina vellere tarda.

Caput 138.

Εχιον, Αλκίβιος, ἢ Αλκιβιάδιον Græcis: Echium, Alcibius, & Alcibiadium Latinis.

QVem furibunda fero lacerauit bellua rictu,
Quæ per humum densos tractu se flectit in orbes,
Alcibij prodest semen, coxæq; dolori.

Caput 139.

Ερυθρόδανον Græcis: Rubia Latinis.

CAlfacit & siccat rubiæ, lotiumque propellit
Radix, & menses, fœtus, resides secundas:

Nec non expurgat renes, iecur, atque lienem,
Quinetiam niueos alphos, tormentáque sopit
Lumborum, & paresin mulcet, dirumque venenum,
Nec non regalem fugat, & per cæca resoluit
Spiramenta trucem qui poßidet intima chymum,
Tergit prætereà mediocriter, atque vigore
Pollet amaroris, nec non acrore superbit.

Caput 140.

Εμπετρον Græcis: Empetrum Latinis.

P*Hlegma soporiferum, nocuæq; tyrannida bilis*
Empetron educit, laticemq; propellit inertem.

caput 141.

Επίθυμον Græcis: Epithymum Latinis.

Q*Vo thyma nectuntur cirrus præstare refertur*
Quæ thyma, sed vincit maiori hæc dote vigoris.

Caput 142.

Ελάτη Græcis: Abies Latinis.

Q*Vas abies fundit lachrymas arthrytida pellunt,*
Et renum lapides, nec non cruciamina lumbi
Mulcent, atque recens vulnus: nam glutine iungunt,
Nec non abstergent sordes, carnémque restaurant.

caput 143.

Ερίνος, ἢ ἐχίνος Græcis: Erinus & Echinus Latinis.

S*Istit ocellorum fluxus, & siccat erini*
Semen, item reprimit, gustuq; redundat acerbo.

Dimo-

Dimouet auriculæ tormenta ferocia succus.

Caput 144.

Ἐπιπακτὶς Græcis: Epipactis Latinis.

QVi iecur affligant epipactis tollit & arcet
Morbos, præterea tollit crudele venenum.

Caput 145.

Εὐφόρβιον Græcis: Euphorbium Latinis.

PArtibus est teneris Euphorbion, atque flagrascit
Desiccátque gradu quarto, generátque phlogosin,
Atque rubore cutem pingit, tergetq́, sed æquo
Vberius longè, defœdátque vlcere membra:
Non est hoc igitur fas vsurpare seorsum,
Quamuis attulerit permultum frugis ad ortos
Ex torpente gelu morbos, si nectitur illi
Infrænans aliud. Dolor hepatis atque lienis
Continet hinc gressum, præsens tentare doloris
Hinc licet auxilium capitis ne morte resignet
Lumina, quem vexat stupor, hincce medela paretur
Insuper, & tetricum licet hinc hypochyma leuare,
Ne linquat vitam super hæc qui torpet hydrope,
Spes hinc larga datur, neu debeat ire sub vmbras
Quem torquet paresis: super hæc ne abrumpere vitam
Cogatur tremulus, vel in auras vita recedat
Expositi coxæ tormento, neue soporis
Ira prostratus Stygium mittatur ad amnem,
Hinc benè cœpta cadunt. Nec non implere secundos
Inde sinus etiam datur ad peramœna salutis
Regna, cui spasmo charissima vita vacillat,
Et reperire viam quæ reddat blanda salutis

Regna, cui languent ignauo membra veterno,
Phlegma soporiferum, nimiãque propellere lympham
Hinc licet, atque datur sternutamenta ciere.
Verum qui mandit vel potat largius æquo id,
Haud dubiè Stygias nolens trudetur ad vndas.

caput 146.

Ζιγγίβερι Græcis: Zingiber Latinis.

ZIngiber ornatur leuius compage tenella
Quàm piper, atque calet generosè, & demit ocelli
Prætereatenebras, coquit insuper, atque veneno
Subuenit, & fermè piperis virtute superbit.

Caput 147.

Ζάδουρ, ἢ Ζάδυρα Græcis: Zadura Latinis.

CAlfacit & marcet bina sub corte zadura,
Quin & amaroris genio decoratur alacri,
Morsum præterea diri serpentis abercet,
Atque venena simul, nec non flabella, dolores
Seu tormenta coli ventrisque, deinde fluores
Alui, præterea vomitum, ac helmyntha repellit.

Caput 148.

Ζύμη Græcis: Fermentum Latinis.

POllet & ornatur gracilis compagine membri
Fermentum, atque foras per cæcos mittit hiatus,
Et trahit ex alto, nec tentat corpora morsu.

caput 149.

Ηρύγγιον Græcis: Eryngium Latinis.

Mem-

MEntoris ac Phidiæ certiſsima norma caloris
Dicitur eſſe ferè, multò fœcundius autem,
Ceu medici tradunt literis, eryngion aret,
Nec non inſtruitur genio vel dote ſecandi.
Quinetiam lotium menſeſque propellit in hauſtu,
Tormináque, & iecoris morbum leuat, atque venena.
Quin procul hacce minax inflatio ſtirpe fugatur.
Quem vel opiſthotonus, vel magnus verſat & vrget,
Aſſerit afflictum radix hæc pota ſaluti.

Caput 150.

Ηριγέρων Græcis: Erigeron & ſenecio Latinis.

ERigeron friget, nec non per cæca reſoluit
Spiramenta parum liquores, atque cruenta
Sputa dein ſedat, iecoriſque pathema, phlogoſin
Teſtis, item ſtomachi natos ex bile dolores,
Lumbricoſque ſimul, nec non & vulnera nerui.

caput 151.

Ηδύσαρον, ἢ πελεκῖνος Græcis: Securidaca Latinis.

RAmulus hedyſari ſemènque vacillat acerbo
Munere, amaroris genio decoratur, & adfert
Emolumenta ſimul ſtomacho, viſcuſque repurgat.

Caput 152.

Ηλιοτρόπιον Græ. Herba ſolaris & ſolſequium Lat.

HErba cui peperit nomen conuerſio ſolis
Calfacit & ſiccat, tergetque, ſocorſque propellit
Phlegma per anfractus alui, bilémque flagrantem,

Fœtum

Fœtum præterea ducit, menſeſq; morantes,
Nec non ſiriaſim, podagram, luxata, deinde
Vulnus quod dederit veſano ſcorpius ictu
Dimouet. At ſemen quæ terna luce recurrit
Aut quarta febrim, nec non acrochordones aufert,
Formicamq; ſimul, nec non epinyctida ſopit.

Caput 153.

Ἡδύοσμος, ἢ μινθη Græcis: Mentha Latinis.
Eſtque duplex, hortenſis & ſyluestris.

VEſtit Lampſaceni pomaria culta, vel agros
Mentha. Prior conſtat gracilis cōpagine membri,
Et per cœca foras mittit ſpiracula chymum,
Aſtringitque ſimul, nec non calefactat & aret,
Atque repellit, item lumbricos tollit & imbrem
Sanguineum cohibet, cholerámque, ſalacia membra
Concitat in Venerem ſuper hæc, vomitumq; coercet,
Auxilióque leuat quem ſæuo dente petiuit
Et rabioſa fero canis ore momordit. Et illinc
Præterea dio blandæ potiere ſalutis
Littore quem torquent ſingultus, atque dolorum
Hinc imploret opem ſuper hæc quem torua laceſſunt
Auriculæ & capitis cruciamina, luce fruetur
Illinc præterea quam ſpiſſo lacte mamillæ
Turgentes angunt, animo ſententia ſurgat
Hinc etiam abſceſſus liquidas fugitare ſub auras
Inſuper, hincque coli tormenta ferocia cedunt,
Quinetiam ſtomachi hinc reuocantur munia lapſa.
Siccat & extenuat magis hac quæ canet in agro.

Caput 154.

Θρίδαξ Grę. lactuca La. Eſtq; duplex, ſatiua et ſylueſtris:

Surgit

SVrgit in Orneathæ regno lactuca, vel arui
Sede. Prior madidat frigétque sub ordine terno,
Quin & erysipelas paruum, calidámque phlogosin,
Atque sitim placat: sed enim caligine cingit
Lumina, tum verò tenebras offundit ocellis:
Nec non & placidam vigilantia membra quietem
Suadet inire, dein stomachum firmamine donat.
Præterea largo distendit lacte papillas,
Et releuat stomachi fastidia tetra ciborum.
Semen vana fugat noctu simulachra Diones,
Atque gonorrhœan cohibet, Venerémque coercet.
Pollet amaroris genio syluestris, & alget
Dicta languidius, madidatque supinius, vndam
Prolicit hæc aluo super hæc, epicaumáque sopit,
Argemáque ablegat, nec non caliginis vmbram:
Ducit præterea menses, afflatque sopore
Membra dein, super hæc lenit tormenta doloresque,
Et quam ferali scelerata phalangia plagam,
Ac quod tabificus vesano scorpius ictu
Molitur vulnus. Cohibet simulachra Diones,
Atque gonorrhœan semen, Venerémque coercet.

Caput 155.

Θύμβρα Græ. Thymbra, satureia, & cunila La.

PVbet in Orneathæ regno satureia, vel arui
Sedibus. Hæcce thymo par esse refertur, at isthæc
Debilior, quamuis tentigine membra titillet
Gnauius, in Venerem rapiatue salacia membra.

Caput 156.

Θάλικτρον, ἢ θαλίκτρον Græcis: Thalictrum & thalietrum Latinis.

Siccat,

SIccat, nec morsu diuexat membra thalictrum,
Atque cicatricis dono compingit & unit
Vlcera, quæ longo iam tempore membra grauarunt.

Caput 157.

Θαλασσόμελι Græcis: Thalassomeli Latinis.

POrrò thalassomeli dicunt purgare uiritim,

Caput 158.

Θαλάσσιον ὕδωρ Græ. Aqua marina Latinis.

LYmpha marina calet, nec non desiccat, & acri
Pollet energia, tergétque, deinde resoluit
Per cæcos abitus, trahit insuper, atque propellit
Phlegma soporiferum, neruique tyrannida mulcet,
Pruritumque, simul lendes, tumidásque papillas,
Tormina: lichenem, capitis tormenta, grauemque
Auditum, & scabiem, nec non hydropa deinde
Liuores tollit, gelidisque doloribus obstat,
Serpentumque simul gelidos tremulosque coercet
Morsus: at potu stomacho dispendia conflat.

Caput 159.

Θυμοξάλμη Græcis: Thymoxalme Latinis.

POrrò thymoxalme proritat phlegma per alui
Ductus, præterea stomachum fulcire refertur
Articuliq; simul tormenta ferocia pacat.
Quin procul inde minax inflatio tetra fugatur.

Caput 160.

Θεῖον Græcis: Sulphur Latinis.

Calfa-

CAlfacit & siccat sulphur, dein parte tenella
Constat, & ex alto trahit, & per cæca resoluit
Spiramenta truces humores, atque proterui
Serpentis morsum, lichena, corizan, & alphos,
Ictericumque simul, riuosque cruore madentes,
Nec non asthma, lepram, scabiem, podagræq; tumultũ,
Atque vngues scabros, pruritus, atque catarrhum,
Sudorémque, dein tabo seu pure redundans
Sputum, præterea partus remoramina tollit,
Auditumq; grauem sarcit, tußique medetur,
Nec non contusas aures compescit, & altum
Lethargi rumpit somnum: sed corpora fœdat
Vlcere, quàm ius est si diutius extima tangat.

Caput 161.

θύμος Græcis: Thymus Latinis.

ORdine sub terno calefactat & aret Hymetti
Parcæ germen api fruticãs, secat insuper. Haustu
Menstrua, lumbricos, fœtus, lotium, atque secundas
Elicit, & bilem, & pituitam ducit, & acrem
Proritat saniem, tormentáque sopit ocelli,
Ischiadémque, sub hæc hypochondria tensa flabellis,
Thoracémque, dein latus, atque virilia membra.
Hinc pete suppetias, dum creber anhelitus artus,
Oráque sæpe quatit, vexatque arthritidis ira,
Atque podagra ferox, ophthalmia, lapsus & error
Mentis, itémque metus nigranti ex bile profectus,
Vesicæq; simul morbus, caligóque ocelli.

Caput 162.

Θλάσπι Græcis: Thaspi Latinis.

THlaſpios exurit ſiccatq; ſub ordine quarto
Semen, tollit idem tardi remoramina menſis,
Et quo more ferox amitam ſub Tartara miſit
Claudius Iliadum rector, per guttur & alui
Anfractus bilem deducit, & embryon alma
Priuat luce, ſuam rabies inſana Neronis
Glabri quod neptim ſcelus attentare coegit,
Cum tot abortiuis fœcundam Iulia vuluam
Solueret, & patruo ſimiles effunderet offas,
Nec non abſceſſus torquentes intima rumpit,
Iſchiadiſque ſimul tormenta ferocia mulcet.

caput 163.

Θαψία Græcis: Thapſia Latinis.

CAlfacit eximiè, nec non per cœca viritim
Thapſia crudeles mittit ſpiracula chymos,
Et trahit ex alto fœliciter, atque madoris
Excrementitij plus iuſto labe redundat,
Acroriſque valet genio. Ex radice coactus
Liquor, vt & radix, vomitu depellit & aluo
Bilem flagrantem, roſeóque micantia rore
Flumina compeſcit, nec non eliminat aſthma,
Atque vetuſta ſimul lateris tormenta coercet,
Nec non articuli, pedis, ac pulmonis: & aufert
Sugillata ſimul, næuoſque à ſole profectos,
Phymáque dirumpit, nec non præputia ſarcit.
Per te Stella maris, nitidi quæ plauſtra Boötæ
Albo vincis equo, miſeris & portus & ara:
Per te nate Dea quaſſans Stygiamque paludem,
Tartareumq; chaos, rabidis Phlegetontaq; lymphis:
Cuncta per Elyſiæ rutilantia numina ſedis

Obſe-

Obsecro & obtestor, quibus exagitauerit olim
Tisiphones atræ furijs, œstróque furentum
Eumenidum Pharias omnes vesania mentes.
Vt Clotho vani perneuit stamen Osyris
(Heu pudor, heu pietas illis incognita sæclis)
En sibi persuadent bouis hunc in pectora condi
Æstiferæ populus Mareotidos, atque colendi
Mnemosynen regis magno succensus amore,
Thuricremis animal mutum dignantur acerris.
At verò postquam certos transegerit annos
Fonte sacerdotum mergunt, aliudq; requirunt
Cornibus egregium niueis Latoidos instar
In villo dextri lateris, quin donec id ipsum
Reppererint, mœstis feriunt vlulatibus astra,
Plangere nec cessant sua duris pectora palmis,
Et caput ad viuum (quæ tanta procacia?) tondent.
Si, quibus imposuit nomen vulpecula sagax
Dicto te similem reddant glabreta popello,
Commoditatis habes permultum hinc ipsa fugandi.

Caput 164.

θέρμος Græcis: Lupinus Latinis.

CAlfacit & siccat, necnon per cæca resoluit
Spiramenta truces chymos, tergetq; lupinus
Qui per culta nitet Dryadum pomaria flore,
Cuius amarorem non exuit vnda: nec atro
Membra petit morsu. Scabiem næuosq; farina
Summouet, & partus mensesq; propellit, & alphis
Competit, atque necat lumbricos, atque lieni
Confert, ischiados super hæc tormenta refrænat,
Liuorémque simul, necnon anthraca coercet,

Vlcus præterea tollit, ſtrumiſque medetur,
Gangrænámque fugat ſuper hæc, mulcétque phlogoſin,
Tum verò capitis manans eliminat vlcus.
Hæc eadem præſtat decoctum. Dulcis ab imbre
Quo fuit imbutus verò, ſpelæa meatus
Obſtruit, atque ægrè ſtomachi virtute domatur,
Contrahit & craſſos idem crudoſque liquores.
Vincit energia dictum qui frondet in agro.

Caput 165.

Θυμελάια Græcis: Thymelæa Latinis.

MEmbra petit morſu thymelæa, ſuperbit & acri
Guſtu, quàm deceat ſuper hæc impenſius vrit,
Oráque vaſis item reſerat, dein lumine cœli
Fraudatur partum, & ſtomacho diſpendia conflat,
Phlegma ſoporiferum dein exigit, atque flagrantem
Proritat bilem, laticémque propellit & effert
Aluo, nilominus longè generoſius æquo,
Sudorémque mouet. Simili virtute ſuperbit
Semen, quod Gnidius vocitatur coccus ab omni
Vatis Marmarini diatriba nomine Græco.

Caput 166.

Ιξὸσ Græcis: Víſcum Latinis.

CAlfacit, & nocuum per ſpiramenta liquorem
Cæca fugat viſcum, dein emollire refertur:
Extrahit ex alto ſuper hæc vehementer: idémque
Maturat: verùm plus iuſto labe madoris
Excrementitij fœdatur, idémque vigore
Pollet amaroris minus, atque ſuperbiat acri,

Nec non

Nec non eminuit splenem qui turget, & vngues
Eijcit, abscessus super hæc profligat, & vlcus
Tollit quod longo iam tempore membra grauauit.

caput 167.

Ιον μέλαν, ἢ πορφύριον grę. Viola nigra & purpurea la.

CVius Agenoreo tristatur acumen ab ostro
Sub bina violæ folium statione madescit,
Ordine at in primo friget, capitisque dolores
Quos inuexerunt æstus, calidámque phlogosin
Amouet, & lenit stomachum feruoribus ægrum,
Blandam præterea tibi suadet inire quietem,
Et tormenta fugat lateris, bilémque propellit,
Scabritiémque simul salel rosi tramitis aufert,
Atque sitis rabiem liquidas diffundit in auras.

caput 168.

Vt violæ matronales Fuchsii cum Græ. tum La. fuerint appellatæ, in dubio apud eruditos est etiamnum.

QVæ matronarum decorant peramœna vireta
Calfaciunt valdè violæ, gnauóq; redundant
Acroris genio, menses lotiumq; propellunt
Insuper, & pellunt per spiramenta liquores,
Extenuantq; simul, conuulsis deinde medentur,
Sudorésque mouent, orthopnœanq; repellunt.

Caput 169.

Ἰδαία ῥίζα Græcis: Idæa radix Latinis.

STypsios ingenio radix Idæa superbit
Valdè, proin fluxus vteri compescit, & alui

Profluuium cohibet, dein intestina cruenta,
Nec non sanguineo sputum liquore madescens,
Præterea quauis fluxum de parte scatentem.

caput 170.

Ιππομάραθρον Græcis: Hippomarathrum Latinis.

PRolicit vrinæ fluxus prægrande marathrum,
Menses præterea ciet, atque profusius aret,
Quàm quod Hamadryadum viridaria culta suaui
Complet odore, dein manantia flumina sistit
Alui, quinetiam lapides confringit, & adfert
Auxilium diræ serpentis dente petitis,
Nec non ictericum volucres diffundit in auras.

caput 171.

Ισόπυρον Græcis: Isopyrum Latinis.

DOtibus ornatur mistis isopyron, amara
Pollet energia, leuiterque redundat acerbo
Munere, præterea secat, & deterget, idémque
Demulcet tußim, sputumq́ cruore madescens.

Caput 172.

Ιπποφαὲσ Græcis: Hippophaes Latinis.

PHlegma soporiferum, nocuæq́ tyrannida bilis
Hippophaes purgat, laticémque propellit ab aluo.

caput 173.

Ιππουρίσ Græcis: Equisetum Latinis.

SIccat cum primis equisetum ritè, nec atro
Membra petit morsu, stypsisq́ vigore redundat,

Pollet

Pollet amaroris genio super hæcce. Coercent
Hinc quoque plus æquo manantia flumina vulvæ
Gressum, & parta quies erit hinc ex nare liquorem
Stillanti roseum, nec te sententia fallet
Hincce dysenteriæ furias inhibere volentem.
Hoc nullum veniet super hæc præsentius vllum
Præsidium ventri fluitanti. Tussis & asthma
Hinc procul aufugient super hæc, mætamque tenebis
Hinc quoque fracturæ, nec non hinc maxima cedent
Vulnera, præterea guttis respersa cruentis:
Quinetiam vrinæ lotijve moramen abibit,
Enterocelarum dein ira fugabitur illinc.

Caput 174.

Ἰβηρὶς, καρδαμαντική, ἀγριοκάρδαμον, ἢ λεπίδιον
Græcis: Iberis, agreste nasturtium & lepidium Lat.

Viribus (vt referunt) nasturti pollet Iberis.

caput 175.

Ἱεράκιον Græcis: Hieracium Latinis.
Estque duplex, maius & minus.

FRigent: & genio præstant hieracia stypsis
Segniter, atque fugant nebulas caligine cincti
Luminis, & morsum stomachi, stomachumque flagrantẽ
Plus nimio mulcent, nec non quod scorpius ictu
Vulnus adegit atrox, diramque phlogosin abercent.

Caput 176.

Ἰὸς Græcis: AErugo Latinis.

ACroris genio decoratur, itémque resoluit
Per cæcas latebras ærugo, & carnis biulcæ

Molem consumit, nec non absterget, atroci
Verò membra petit morsu, leprisque medetur,
Et syringa fugat super hæc, callosque nomasq́.

Caput 177.

Ἰὸς σιδήρου Græ. Rubigo ferri & ferrugo Latinis.

STypsis energia ferrugo præstat, & ignes
Præterea sacros, vterique fluenta coercet,
Exanthema simul fugat, atque pterygia mulcet,
Atque glabreta quibus toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen
Amouet, & fulcit gingiuas, atque tumorem,
Qui tenet vnguiculi radicem pellit, & arcet
Condyloma, dein podagræ tormenta. Sed vnda
Quæ ferrum candens restrinxit sæpe, lienem
Depellit durum, nec non respersa cruore
Intestina, dein choleram: stomachumque refulcit,
Nec non cœliacen liquidas diffundit in auras.

Caput 178.

Ἰσάτις Græcis: Isatis Latinis.

NEctit isatis agrum, vel florea regna Priapi.
Pollet amaroris genio, stypsisque superbit
Dotibus hæcce, dein profusè siccat, atroci
Nilominus minimè diuexat corpora morsu,
Grandia, quæque madent roseo liquore deinde
Vulnera committit visco, & tubercula sanat.
Hinc in luce moras etiam sperare licebit
Maiores nimium sacro languentibus igne, &
Ne tacitas Erebi sedes Orciq́ profundi

Luri

Lurida regna petant, Lethesque ferantur ad vndas
Quos herpes voluit, nimióque putrore madescens
Vlcus, quosque tenet peruersum, quosque fluenta
Sanguinis exercent, datur hinc medicina salubris,
Hinc etiam cursus datur ad penetrale salutis,
Vlcera quem torquent phagedænica, sæua tumorum
Hincq́; pedes retrahunt etiam commercia sæuos.
Sed quæ nectit agrum, generosius aret, & atro
Corpora diuexat morsu, nimiumq́; putrorem
Gnauius è medio tollit, splenisque querelam,
Quæ fit ab infarctu placat: sed inutilis ipsa
Quæ dixi reliquis vitijs memoratur haberi.

Caput 179.

Ιτέα Græcis: Salix Latinis.

DEsiccat folium salicis floréſque viritim,
Nec tamen inuiso prædatur corpora morsu,
Nec nihil astringit, committens glutine vulnus
Quod roseo madidat liquore. Fugámque capessit
Hincce podagra ferox, vitales carpserit auras
Hinc itidem cuius conuoluulus intima torquet,
Quin sopor hinc etiam dulcis complectitur artus.
Præstat idem cortex, sed enim generosius aret
Hisce. Cinis verò crepitante profectus ab igni
Clauos, & callos fugat, & myrmecian aufert.

Caput 180.

Ιρις Græcis: Iris Latinis.

ORdine sub terno siccatq́;, caletq́; secundo
Iris, & absterget, nec non per cæca resoluit

Spiramenta truces qui iactant intima chymos,
Inciditq́; simul, nec non maturat. In haustu
Phlegma soporiferum nocuæq́; tyrannida bilis
Elicit & menses remorantes promit, & ictus
Reptilium, & splenis morbos fugat, atque rigorem,
Et conuulsa simul pacat, tußimque coercet,
Suppetiasque venit cui rarus pectora duro
Fessa ministerio mulcet, reparátque labori
Somnus, & extenuat crassamina lenta screatu,
Atque gonorrhϾ manantia flumina sistit,
Inq́; fugam vertit miserandi torminis iram.
Impositu verò patulæ syringis hiatum
Amouet, atque sinus etiam, pariendo nouelli
Tegminis augmentum, dein vlceris ora refarcit
Panda, & præterea capitis tormenta propulsat.
Næuus quem genuit rapidi vesania solis
Thymbræumve iubar validum, strumæq́; proteruæ,
Necnon durities referunt vestigia retro
Inde. Sed ischiadis clyster conamina frangit.
At verò reserat fotu spiracula vuluæ.

Caput 181.

Ιπποσέλινον Græ. Hípposelinum & olus atrum La.

ORdine sub bino calefactat grande selinum,
Siccans in terno generosè. Semen in haustu
Nec non & radix lotium mensesque propellit.

Caput 182.

Κίρσιον Græcis: Cirsium Latinis.

CIrsion humectátque calétque sub ordine primo,
Varicis hæc etiam tormenta ferocia lenit.

Caput

caput 183.

Κασσυθὰ Græcis recentioribus: Caſſutha Latinis.

ORdine ſub primo caſſutha caleſcit, & aret
Sub bino, tergit ſuper hæc, ſtypſiſque vigore
Segniter inſtruitur, guſtuque ornatur amaro
Nonnihil, infarctu iecur expedit atque lienes,
Vrinámque mouet, nec non auriginis iram
Sedat, & educit bilem promitque per aluum,
Et placat febrim puerilia membra tenentem.

caput 184.

Vt caltha Græ. fuerit appellata, in dubio apud eruditos eſt etiamnum.

CAlfacit & ſiccat, nec non decoratur amaro
Guſtu: dein leuiter dulci, reſidéſque ſecundas
Elicit, & menſes, nec non cruciamen acerbum
Dentis caltha procul volucrem diffundit in auram.
Flos verò crines rutilos flauedine reddit.

Caput 185.

Καρυόφυλλον Græcis: Caryophyllum Latinis.

SEmina quîs nomen folium nucis indidit acri
Dote valent: guſtu dein exornantur amaro
Segniter, exiccántque caléntque ſub ordine terno
Fermè, dein vires lapſas & munia lapſa
Cordis reſtituunt, compendia magna deinde
Conflant & pariunt iecori ſtomachóque, fluores
Alui præterea frænant, nubémque coercent
Luminis, atque oculos tenebrarum carcere nigro

Soluunt eximiè, dein argema luminis arcent,
Atque pigros acuunt etiam lentosque maritos.

Caput 186.

Vt caryophyllata cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

QVæ verò dicti latè diffundit odorem
Seminis herba calet siccatq; sub ordine bino,
Per cæcos etiam fugat & depellit hiatus,
Extenuatque simul, nec non astringit, & atro
Liberat infarctu, laterisque ferocia demit
Thoracisque simul tormenta, coliq; dolores,
Quos flabella trahunt ac frigora, sedat, & aufert
Enterocelarum tormenta, premitque fluores
Vuluæ: sputa dein roseo madidantia nymbo,
Intestina simul roseo respersa liquore
Sistit, & amandat virus rabiemve veneni,
Cœliacen etiam depellit, agitq; morantes
Præterea menses, internáque vulnera tollit.
Quin & odoratu cerebrum fulcimine donat.

Caput 187.

κέστρον Græcis: Betonica vel potius Vetonica La.

VEtonicæ folium secat, & calefactat, & aret,
Quin & amaroris genio decoratur: & acri
Pollet energia moderatè, soluit & aluum,
Et ciet vrinam super hæc, mensesq; propellit.
Hinc etiam diras habeat sententia mentem
Serpentum plagas & tetra venena domari:

Ne po-

Ne ponat vitam rabies quem iactat & haurit
Coxæ, præsidium licet hincq; parare salubre,
Hystericisque simul datur hinc euadere mortem,
Hincq; fugam texunt super hæc respersa cruore
Sputa, reducuntur super hæc à morte nefandis
Icterici furijs torpentes inde, saluti
Redditur hinc etiam quem cœpit magnus, hydropsq;,
Et furor, & lapides renum, tormentáque splenis.
Hinc accedit item permultum frugis acerbos
Tollere conanti renum iecorisque dolores
Vesicæq; simul, nec spes ostendit inanis
Hinc se rupturam cupienti demere, lucem
Ne linquat morbis vteri matrona fatbiscens
Hincq; medela venit, quin hinc è corpore migrat
Spasma, dein tabo seu pure screatus inundans,
Hinc etiam stomachi ratione iuuatur eadem
Coctio, præterea cibus hinc in ventre moratur,
Nec non hinc thorax etiam tergetur, & hepar,
Pulmoq;, dein ructus acidi hinc sparguntur in auras.

Caput 188.

καπνός Græcis: Fumaria Latinis.

CAlfacit at bino fumaria & ordine siccat,
Ceu memorat lumen Germani Fuchsius orbis,
Et leuat infarctu iecur, atque recolligit ipsum,
Bilem præterea lotio vel sede propellit.
Quinetiam remouent nebulas caligine mersi
Luminis & clausi tenebrarum carcere nigro
Rore fruiscentes tuso, lichenaq; mulcent.

caput 189.

Καρδαμον Græcis: Nasturtium Latinis.

ÆStuat in quarto nasturti semen & aret
Ordine, decidui prohibetq́ glabreta capilli,
Necnon & menses prolectat, idemq́ lienes
Eminuit, lepramq́ œdemaq́ sopit, & aluum
Turbat, itémque fauos, lichena, trucémque phlogosin,
Ischiadosque minas, anthracaq́, deinde venenum
Pacat: & helmynthes, partumq́ necare refertur.

Caput 190.

Vt centummorbia cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

HErba cui centum peperere pathemata nomen
Siccat, & eximia stypsis virtute superbit,
Glutine præterea committit vulnera quæuis,
Vlceráque, & stabilit ventrem, vuluæq́ refrænat
Fluxus, atque alui, nec non respersa cruore
Intestina premit, sputumque cruore madescens.

Caput 191

Κύανος Græcis: Cyanus Latinis.

Friget, item reprimit cyanus, pacatq́ phlogosin.

caput 192.

Κυνοκράμβη ἢ κυνία Græ. Brassica canina Lat.

PHlegma soporiferum cynocrambe ducit, & vndam
Per ductus alui, nocuæq́ tyrannida bilis.

caput 193.

Κορωνόπους Græcis: Coronopus Latinis.

Porrò coronopodis radix astringit, & arct,
Nec non cœliacen liquidas diffundit in auras.

caput 194.

De cynoglosso officinarum.

Κυνόγλωσσον officinis: lingua canina La.

Ordine sub bino siccat frigétque canina
Lingua, per id tēpus doctum quam turma tonātis
Marmarini nouit melius, sanátque catarrhos,
Atque gonorrhœan, nec non respersa cruore
Intestina simul, morbóque renititur axe
Nomen ab Hispano qui traxit, & vlcera quæuis,
Vulneráque ablegat, morbosque à fluxibus ortos.

Caput 195.

Καλαμος ἀρωματικὸς Græcis: Calamus aromaticus & odoratus Latinis.

Siccat odoratus calamusque caletque secundo
Sub grege, dein tenera membri compage redundat
Segniter, astringit leuiter, minimóque superbit
Acroris genio, mensesque propellit inertes
Vrinamq; simul moderatè, & lenit hydropem,
Nec non diruptis medicatur, itemque phlogosi
Qua genitale solum languet, renumque querelas,
Præterea stomachi, & iecoris, tußimque refrænat.

Caput 196.

κάλαμος φραγμίτης Græcis: Calamus & canna vallaris & sepiaria Latinis.

Vallaris cannæ radix è corpore tæla
Vellit: & absterget cumulatè, atróque dolori
Coxarum prodest, luxatáque membra coercet,
Ignes præterea sacros, aliásque phlogoses.
Quinetiam folium viridans absterget, & aufert
Colluuiem sordis. Calefactat in ordine terno
Desiccátque simul flagrante crematus ab igni
Cortex, & gracili compage viriliter idem
Præstat, & humorem per cæcos mittit hiatus
Acriter, atque parum terget, glabretáque sedat,
Quîs ob vafritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen.

Caput 197.

κάκανος ἢ κακαλία Græ. Cancanus & cacalia La.

Radix qua terræ genitricis ab vbere sugit
Cancanus instruitur crassa compagine membri:
Nec non exiccat moderatè, eademq; meatus
Corporis obducit, nec morsu membra fatigat,
Scabritiemq; simul salebrosi tramitis aufért,
Tußim præterea liquidam diffundit in auram.

Caput 198.

καγκαμον Græcis: Cancamum Latinis.

Cancamon infarctu leuat, & detergit, & asthma
Dimouet, atque pathos comitia rumpere suetum,

De-

Dentis prӕterea tormenta ferocia lenit,
Atque cicatrices oculi, tenebrásque coercet,
Nec non gingiuas nimio liquore tumentes
Exuit, atque ciet menses, splenique medetur,
Extenuatque simul lentos abdomine pingui.

Caput 199.

κασσια ἢ κασία Græ. Casśia & casia Latinis.

CAßia desiccátque calétque sub ordine terno,
In primis etiam gracili compagine præstat,
Nec non acroris virtute superbit alacri,
Stypsis energia leuiter quoque pollet: & aufert
Per cæcos abitus, nec non incidit, & addit
Robur visceribus, mensesque propellit inertes
Vrinamq; simul, tenebrisque medetur ocellî,
Renum prӕterea morbos, & tarda sopore
Vipera quam dederit plagam, cunctásque phlogoses
Internas abigit, reserans spiracula vuluæ.

Caput 200.

κασσία ἢ κασία μέλαινα Græcis recentioribus: Casśia & casia nigra Latinis.

PVlpa nigræ casiæ primo calefactat & humet
Ordine, quinetiam fauces thoracaq; lenit,
Nec non turbiduli cœnum profligat & aufert
Sanguinis, atque ciet lotium, renumq; lapillos
Tollit, erysipelas dein amouet, atque phlogosim, &
Phlegma soporiferum purgat, bilémque flagrantem
Prolicit, idque citra noxam, bilemq; restringuit.

caput 201.

Κίκι, ἢ κρότων Græcis: Ricinus Latinis.

Calfacit & siccat bina sub classe ricinus.
Spargit & absterget semen: commercia bilis
Commansum ducit, nocuæque tyrannida lymphæ,
Nec non ignaui commercia phlegmatis arcet,
Gutture per vomitum depromens quippe vel aluo.
Sed cui marcidulus Titan exordia præbet
Amouet impositum maculam, varóque medetur.
Quem tumor incessit, versatque phlogosis ocelli,
Eia age, in hoc omnis spes inclinata recumbat:
Quem sacer ignis habet, quin illinc tuta capessis?
Hinc tibi namque fluit perdendi copia morbi:
Quam turgens agitat, mouet, absumitque papilla
Hocque authore licet sub tecta venire salutis.
Præstat & hæc folium, sed enim dilutius isto.

caput 202.

Καννάβις Græcis: Cannabis Latinis.
Estque duplex, hortensis & syluestris.

Cannabis arua tenet quæ non rimatur adunca
Buris, quæque domat peracutus vomer aratri.
Calfacit & siccat non segniter. Hincque comesto
Semine cum primis lepidè genitura fugatur,
Præcipitantque moras flabella nefanda. Dolorum
Nubila frænantur spumantibus ora lupatis
Auriculæ, viridi pressa de semine lympha.
Si ferus exhibeat tibi forte negotia multa,
Illudatve tumor, peredatque phlogosis, & angat
Tofus & infestet nec non emaceret artus,

Ex radice feras greßum sub tecta salutis.

Caput 203.

Κολοκυνθὶς Græcis: Colocynthis & cucurbita sylnestris Latinis.

CAlfacit & siccat colocynthis in ordine terno,
Nec non phlegma, dein bilem, ramentáque promit
Et lymphas aluo, nec non thoraca, cerebrum,
Pulmonemq́ simul, neruósque repurgat, & iram
Dimouet ischiados, paresinq́, scotoma, dolorem
Qui caput & renes iam diudum voluit, & asthma,
Sæuitiémque coli, & magnum, tußimq́ vetustam, &
Spasmum, præterea podagram, dentisque dolores:
At noxæ est stomacho, partumq́ necare refertur.

Caput 204.

Κέρασοσ Græcis: Cerasus Latinis.

GVmmi quod liquido cerasi de corpore manat
Euoluit veteris Mæandro tußis anhelum
Pectus, & exoluit Stygijs immersa tenebris
Lumina, torpentem super hæc inuitat orexin
Exacuens stomachum, corpusque nitore venustat,
Succurritque simul quando fremit ore cruento
Scrupulus, atque premit sæuum ditione lapillum.

Caput 205.

Vt cruciata cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

ORdine sub terno flagrat, sed corte secunda
Desiccat radix cruciatæ, soluit & atro

Corpus ab infarctu, sordesque repurgat & aufert,
Nec non incidit præclarè, spasmáque tollit
Quique latus iactant commercia tetra dolorum,
Nec non helmynthas, vulnus, diramque ghlogosin
Luminis, & casum, miserandáque vulnera diræ
Serpentis, lotij fœtusq; moramen, & alphos,
Crassamènque simul thoracis, itemque caducum,
Nec non rupturam, stomachumque iecurque labascens.

caput 260.

Κορίαννον, ἢ κόριον Græ. Coriandrum Latinis:

CAlfacit & friget: tum verò dote viritim
Pollet amaroris coriandrum, segnius autem
Stypsios instruitur genio, per cæca liquorem
Spiramenta foras super hæc propellit, & arcet
Colluuiem sordis, nec non compage tenelli
Membri constat, item strumas, herpeta, phlogosin
Testiculi sopit, nec non epinyctides aufert,
Atque anthraca simul, super hæc tubercula sedat,
Et sacros ignes. Genitalia semina verò
Semen alit, pellens animalia ventris, idemq;
Largius atque decet iustóque diutius haustum
(Ne nutes) mentem cœcis erroribus implet.

Caput 207.

κληματὶς δαφνοειδὴς Græcis: Clematis daphnoides Latinis·

CLematis exiccat daphnoides, atque viritim
Pollet amaroris genio, nec membra lacessit
Morsu, quinetiam decoratur dote supina

Stypsios

Stypſios, ac vuluæ tormenta propulſat, & alui
Profluuium ſiſtit, dein inteſtina cruenta
Frænat, & amandat tormenta ferocia dentis,
Et plagam pecoris quod denſa volumina torquet,
Attollitque minas, & ſibila colla tumeſcit.

Caput 208.

καρδάμωμον Græcis: Cardamomum Latinis. Videtur autem ita appellari, tanquam ἐκ τῆς καρδίας κομιζόμενον ἄμωμον. Eſt enim Cardia vrbs Thraciæ, & ex Boſphoro optimum etiam aduehi cardamomum, author eſt Dioſcorides.

SEmen cui peperit Rheſeia Cardia nomen
Acroris genio valet, & calefactat abundè,
Quin & amaroris leuiter virtute redundat,
Nec non eximium latè diffundit odorem,
Detergetque ſimul, nec macerat vlcere corpus,
Tormina, lumbricos, lapides, tuſsimque repellit
Inſuper, & vulſis ruptiſque medetur: & ictum
Cunctæ ſerpentis, pareſin, lumbique dolores,
Atque dyſuriam, & comitia rumpere ſuetum
Delinit morbum, renumq; pathemata mulcet:
At viuos partus fraudatur lampade ſolis.

Caput 209.

κιννάμωμον ἢ κινάμωμον Græcis: Cinnamomum, cinamomum, & cinnamum Latinis.

CInnama calfaciunt ſiccantq; ſub ordine terno,
Cum primis etiam gracili compage vigeſcunt,
Nec non extenuant tergentque, coquuntque, deinde
Menſes & lotium ducunt, partuſque morantes,

Et cutis emendant næuos, tußique medentur,
Et renum vitijs, nec non caliginis vmbræ,
Hydropemq; simul tollunt, & cuncta venena,
Serpentumq; fugant plagas, fluxusque coercent.

Caput 210.

Καρπήσιον Græcis: Carpesium Latinis.

VIribus ornatur cum phu carpesion ijsdem:
Gnauius id verò tenera compagine membri
Pollet, & infarctu magis omnia viscera soluit,
Et mouet vrinam, lapidésque refringit & effert.

Caput 211.

Κράμβη ἥμερος Græcis: Braßica satiua Latinis.

QVæ vario Dryadum pingit viridaria flore
Braßica desiccatque caletque sub ordine primo,
Quin & amaroris genio vacillat, & acri,
Præterea leuius iusto per cœca resoluit
Spiramenta foras qui conficit intima chymum,
Nec nihil astringit, committens glutine vulnus.
Inde fugam celerant itidem scelerata tumoris
Tædia, ne poßint animam sacer ignis & herpes
Fundere concipias hinc spem, & fiducia vocem
Quæ perit atque iacet languore sepulta stet huius
Auxilio rursus sarcirier, atque ruinam
Inde œdema trahit super hæc, & tetra phlogosis,
In melius super hæc referuntur & inde lienum
Sæuæ durities, nec spe frustratur ocelli
Sperans inde sui tetricas inhibere tenebras.
Crapula quem iactat, necnon epinyctides vrgent,

Inde medela fluet, ſpe non fruſtraberis inde
Inſuper, & blandis hygieæ appelleris inde
Regnis quem paſcit phagedæna, ſaluſque paratur
Vlcera quem voluunt cacöethe, longius inde
Ne graſſentur item cohibebis damna capilli.
Semen verò cutis maculam depellit, & aufert
Cœliaces queſtum Remorantem cyma propellit
Vrinam. Succus remorantia menſtrua ducit,
Aluum præterea mouet, & quæ ſorde redundant
Vlcera, quæque diu laniarunt membra coercet,
Et purgat cerebrum, nec non cruciamina ſæua
Dimouet articuli, tormentáque ſæua podagræ.
Iuppiter omnipotens ad ſydera laude togatos
Ferre volens ciues, Troiam delere ſuperbam
Conceſſit diuis, nec enim potuere phalanges
Atque rates Danaûm, ſed nec Laertius heros
Nobilis ingenio, nec equi fabricator Epeus,
Nec Sinon ille dolis inſtructus, & arte Pelaſga:
Namque licet blandis ſuperaret Thaida verbis,
Non ita pondus habet, quamuis per numina cœli
Deieret, ac genium, dextramq́, deoſque penates.
Ergò duos pelagi Feronia Iuno dracones
A Tenedo verſus Sygeia nare iubebat
Agmina, nec Priami quemuis de gente ruentis
Inuolitare, quaſi pœnas luat improbus vnum
Laocoonta, ſuas, vel eo genitore creatos.
Vt loca Troiugenûm tenuerunt plœna, Tonantis
Corripuere duo Niſyræi pignora myſtæ,
Atque patrocinio genitoris adeſſe petentis
Membra ligant ſpiris, & rictu immane cruentant.
Bellua quem ſimilis furioſo dente petiuit,
Nec non tabifico feralis vipera rictu,

Hinc vocet auxilium, nam victor abiuerit illinc.

Caput 112.

κϱάμβη θαλασσία Græcis: Braſsica marina Latinis.

BRaßica quæ raucum vel ſurdum littus inumbrat
Acroris pollet genio vehementer, & vndam
Cum primis etiam cumulatè detrahit aluo:
Sed non parua tamen ſtomacho diſpendia conflat.

Caput 213.

κϱίνον ἢ λείϱιον Græ. Lilium & roſa Iunonia La.

LIlia ſubueniunt capiti quod frigore tardo
Languet, odoratu. Folium radixq́ ſupinè
Mollit, & abſterget, coquit, & deſiccat: at illud
Hac verò abſterget ſocordius: hincq́ trahentes
Hæcce moram ducit menſes, lepræq́ medetur,
Tollit præterea ſcabiem, rugáſque ſeniles,
Alphos præterea fugat, & propulſat achores,
Nec non teſticuli premit atque phlogoſin abercet,
Et plagam pecoris quod inundat labe veneni.
Radix & folium pulchrè medicantur aduſta,
Nec non durities vteri. Flos membra nociuo
Nequicquam peredit morſu, per cæca reſoluat
Spiramenta foras licet, & mollire feratur.

Caput 214.

κολόκυνθα Græcis: Cucurbita Latinis.

ORdine ſub bino madet, atque cucurbita friget,
Et fugat abſceſſus, œdemáque ſiue tumorem,
Feruentémque ſimul calidamque phlogoſin abercet,
Atque

Atque sitim placat, tum verò leniter aluum
Deijcit. Ast ægrè stomachi virtute domatur
Cruda, dein stomachum plus æquo sumpta lacessit
Euertitque simul, alimentáque pauca ministrat.
Sed cutis ardorem cohibent ramenta vel æstum
A febre vel solis curru flagrante profectum,
Nec non siriasim, & podagram, tormentáque sæua
Tollunt auriculæ, calidamq́; phlogosin ocelli.

Caput 215.

Κυπάρισσος Græcis: Cupressus Latinis.

G*Ermen cupreßi, & folium, pilulæq́; comesta*
Fluxus vesicæ tollunt, ac sedis, & arcent
Asthma, dysenteriam, resper saque sputa cruore,
Nec non & tußim, lotijque moramina demunt,
Et siquidem leuiter sunt acria prorsus, amara
Paulo splendidius, vehementer acerba, gelascunt
Desiccánque, dein stypsis virtute vigescunt.
Duritia, ac polypus, scaber vnguis, & hernia torquens
Intestina, dein carbunculus, atque phlogosis
Lumina conficiens, memorato quolibet aptè
Membris imposito liquidam sparguntur in auram,
Hocq́; potest etiam committi glutine vulnus,
Nec non hoc fluidi sistuntur & agmina pacto
Sanguinis, atque senes possunt hoc tollere canos,
Quin & erysipelas tenuem hoc vanescit in auram,
Nec non ventriculus fulcitur. Porrò molesti
Inde fugam celerant culices nidore vaporis.

Caput 216.

Κέδρος Græcis: Cedrus Latinis.

P*Orrò cedrus siccátque calétque sub ordine terno:*
Cedria sub quarto, nec non compagine membri

Valde donatur tenera, sordémque repurgat,
Inciditq; simul, genióque acroris alacri
Pollet: at illudit crudeli corpora morsu,
Carnes præterea teneras glacilesue liquare
Fertur, & vlceribus grauis est oneràtque phlogosi.
Nec non ascaridas, lendes, prolémque nefandam
Auriculæq; simul vermes, partumq; necare
Viuum fertur, item depromit lumine cassum,
Atque elephantiasin volucres dispergit in auras,
Et tormenta fugat dentis, dentémque refringit,
Conceptumq; simul remoratur, & auris abercet
Murmura vel sonitus, aciémque resarcit ocelli,
Ft leucoma fugat, leporisque per æquora sæua
Degentis phialæ mistum crudele venenum
Corrigit, atque leuat morsum plagamve ceraſtæ.
Ast oleum cedriæ gracili compage redundat
Gnauius, & morsu leuius diuexat, & acri
Pollet energia dilutius, atque ricinos
Quadrupedum pellit, scabiémque coercet in ipsis.
Bacca cedri dicta virtute socordius autem
Pollet, & vrinam mensesque propellit, & adfert
Auxilium ruptis vulsisque, deinde refrænat
Et lenit tussim, leporisque per æquora sæua
Degentis phialæ mistum crudele venenum:
Sed si plus æquo sumas, dispendia conflat
Atque parit stomacho, morsuq; lacessit eundem,
Nec non & capiti cruciamina sæua ministrat.

Caput 217.

Κερατωνία Græcis: Arbor siliquifera Latinis.

ARbor quæ profert siliquas virtute superbit
Stypsios, & siccat: nec non dulcore vigescit

Non-

Nonnihil. At siliquæ genio decorantur eodem:
Sed prauos cumulant humores, atque domantur
Ægrè à ventriculo, tardéque feruntur in aluum.
Quæ viridant porrò ventri dispendia constant,
Alui præterea remorantia flumina ducunt:
At siccæ cohibent, lotiumque ciere feruntur,
Atque minora simul stomacho dispendia constant.

caput 218.

Κηκὶς Græcis: Galla La. Estq́; duplex, maior, minor.

AErùm galla minor desiccat in ordine terno,
Sub statione gelans bina, stypsisq́; superbit
Solerter genio, fluxusq́; repellit, & aphthas
Dimouet, & rutili manantia flumina nymbi
Quæuis amandat, nec non tormenta coercet
Dentis, & eminulam sedem vuluamq́; propulsat,
Quin nigros etiam fertur præstare capillos.
Magnáque, sed leuius, genio decoratur eodem.

caput 219.

Κηρὸσ Græcis: Cera Latinis.

CEra tenet medium calidi sicciq́;, supinè
Concoquit, & mollit, nec non per cæca relegat
Spiramenta parum qui conficit intima chymum,
Quinetiam crassa membri compage superbit
Leniter, & nimium patulos infarcit hiatus.

caput 220.

Κρόκοσ Græcis: Crocus Latinis.

ORdine sub primo siccatq́;, caletq́; secunda
Sub statione crocus, lotijq́; moramina tollit.

Nec non instruitur super hæc alimenta coquendi
Munere, tum stypsis: verum dilutius illud
Exhibet, & mollit. Ne crapula torua minetur
Et ferat exitium, ne rheuma lacessat ocellos,
Ac ne Thersites, Bromius, Tyrthæus, & Irus,
Nec non Hipponax furibundi scriptor iambi
Concutiant risu populos rumpantve, coloris
Ob lenocinium quod ijs natura negauit,
Hæc dabit, hæc etiem dictis etiamque resistet.
Ite procul rosei quarum iam flammea nuper
Euinxere caput saturata colore pudoris:
Hoc è fonte cadunt quam ius est plura salacis
Dona Palepaphiæ: lateris sit cura mariti,
Sit studium vobis. Manet hinc quoque prompta ruina
Quæ sacrum referunt ignem spirantve phlogoses.

Caput 121.

Κυδωνία μηλέα Græcis: malus Cydonia, & Cotonia Latinis.

AT quæ poma Cydon Cretæo misit ab orbe
Sub grege frigescunt primo, siccantq; secunda
Sub statione, valent reliquis maiore deinde
Stypsis energia, lotiumque ciere feruntur,
Commoda sunt etiam stomacho. Sed cruda fluentum
Compescunt alui, choleræque medentur: & asthma,
Nec non ardorem stomachi, nocuamque phlogosin
Vberis amandant, dein intestina cruenta
Cœliacenq; premunt simul, edurósque lienes,
Vndantémque simul compescunt pure screatum,
Præterea cohibent & condylomatos iram.

Caput 222.

Κάςανα, Σαρδιάναι βάλανοι, βάλανοι Διός, ἢ λόπιμα Græcis: Castaneæ, glandes Iouis, & Sardianæ Latinis.

Vires castaneis cum glande dabuntur eædem.

Caput 223.

Καρυον βασιλικὸν, ἢ Πέρσικον Græcis: Iuglans, nux regia, & Persica Latinis.

IVglandes ægrè stomachi virtute domantur,
Et pariunt bilem, nec non cruciamine versant
Exercentque caput, dein tussi membra lacessunt,
Officiunt etiam stomacho, virusque coercent,
Atque iuuant vomitum, luxatáque membra refrænant
Abscessumq; simul, mammæq; phlogosin: & arcent
Tormina, deinde hominis tollunt vigilisque penatum
Custodis plagam. Verùm per cæca resoluit
Spiramenta truces chymos, præstátque tenella
Parte vetustarum nucleus vehementer, & aufert
Quæ magnum iactant tubercula luminis orbem,
Gangrænæque dolis obnititur, atque glabreta
Quîs ob vafritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen
Amouet, & læsos neruos, anthracáque tollit.

caput 224.

Καρυα Ποντικα, ἢ λεπτοκαρυα Græcis: Nuces Porticæ, Prænestinæ, & auellanæ Latinis.

POntica splendidius nutrit iuglande, magisq;
Friget & austeri decoratur munere gustus,

Necnon

Nec non & crassa super hæc compage superbit
Gnauius: in reliquis verò par esse refertur.

Caput 225.

Κώνειον Græcis: Cicuta Latinis.

NOn secus ac mures piceum libamen, & hami
Squamigeræ carpunt epulas crudele per æquor
Quæ vitam ducunt pecudes, ientacla cicutæ
Mandis, & exitium vesani soricis instar
Vltrò tibi accersis: frigescunt namque viritim.
Si per multa trahas Veneris ludibria somnum,
Corruit impositu stirpis malefida voluptas,
Sed iactura tamen nonnulla accedet: eadem
Namque iacebit iners opera languore sepultus
Penis, & hac gracilem ius est seruare mamillam.
Tusus verò latex è culmine præstat ocelli
Effera ne flagret vel sæuiat ira dolorum,
Atque vt erysipelas herpesque recedat in auras.

Caput 226.

Κιρκαία Græcis: Circæa Latinis.

CIrcææ radix suauem diffundit odorem,
Atque calefactat, ducitq; mouetq; secundas.
At verò semen distendit lacte papillam.

Caput 227.

Κίσος, κίτταρος, ἢ κίσσαρος Græ. Cistus La.

STypsis energia cistus decoratur alacri.
Frons & germen idem præstant, siccantq;, deinde

Vul-

Vulnera committunt visco. Sub classe secunda
Desiccant flores, nec non maiore redundant
Stypsis energia, nimiumque fluentia sistunt
Flumina, putrores etiam sanare feruntur,
Atque ambusta simul cohibent, questusque nomarum.

caput 228.

κίσος ἢ λάδανον Græ. Ladanum Latinis.

LAdanon eximiè calefactat in ordine primo,
Verùm diluta stypsis virtute superbit,
Emollitque simul mediocriter, atque relegat
Per cœcos abitus, coquit insuper, atque tenella
Parte viget, nec non auris tormenta refrænat,
Et morbos vteri tollit, residésque secundas
Vrinámque ciet, tußimque propulsat & aufert,
Deciduiq́ simul pellit glabreta capilli,
Quîs ob vafritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen.

caput 229.

κλινοπόδιον Græcís: Clinopodium Latinis.

PLanta pedem simulans fulcri calefactat & aret
Ordine sub terno, gracili compage redundat
Insuper, atque ciet partus mensesque morantes,
Proritátque simul lotium: plagamque veneno
Fœtæ serpentis, nec non acrochordones aufert,
Rupturamque fugat super hæc, vulsisq́ medetur.

Caput 230.

Κόκκος βαφική Græcis: Coccus & granum infectorium, vel tinctorium Latinis.

Coccus

Coccus tinctorum gustu decoratur amaro,
Necnon exiccat, stypsisque vigore superbit,
Nec tamen inuiso prædatur corpora morsu,
Magnum præterea vulnus neruique refrænat.

Caput 231.

Κόλλα, ξυλοκόλλα, ἢ ταυροκόλλα Græcis: Glutinum & gluten taurinum Latinis.

E corio tauri gluten deterget, idémque
Calfacit, & celerat, leprisque medetur, itémque
Pacat lichenem, super hæc ne membra deusta
Phlyctænis rigeant præstat, vulnusque repellit.

Caput 232.

Κόμαρος Græcis: Arbutus Latinis.

ARbutus & pomum gustu donantur acerbo,
Sedant præterea pestim, capitisque dolores
Gignunt, tum verò stomacho dispendia conflant.

Caput 233.

Κόμμι Græcis: Gummi Latinis.

SIccat, & infarctu cingit spiracula gummi,
Necnon scabritiem de corpore tollit hiulco.

Caput 234.

Κονία Græcis: Lixiuium Latinis.

PRæ reliquis siccat, necnon absterget & aufert
Sordes, & tenera super hæc compagine membri
Præstat

Præstat lixiuium tithymalli ex puluere manans
Et ficus: ideo ferè vexat corpora morsu.

Caput 235.

Κρήθμον Græcis: Crethmum Latinis.

CRethmon amaroris pollet virtute supina,
Nec non & gustu salso decoratur, & aret,
Abstergitque simul, mensesque propellit inertes
Vrinamque, fugat super hæc auriginis iram.

Caput 236.

Vt cardiaca cum Græcis, tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

ORdine sub terno siccat, binóque calescit
Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum:
Quin & amaroris vehementer dote redundat
Herba, sibi nomen quæ nunc inuenit Achiuum,
Scilicet à tremulo cui prodest corde, recludit
Infarctus etiam, nec non incidere fertur,
Nec fraudi fuerit spasmi cupientibus iram
Tollere, dein fœtum prius ac sperauerit ægra
Detrahet ex vtero, paresisq; tyrannide quaßis
Præsidio fuerit, spumantia fræna deinde
Morbo subdiderit comitia rumpere sueto,
Et mouet vrinam, mensesque propellit inertes:
Quin te spes habeat lumbricos inde necari.

Caput 237.

Κριμνον Græcis: Crimnum Latinis:

Ægrè conficitur crimmum, nutritque viritim.

caput 238.

Κροκοδείλιον Græcis: Crocodilium Latinis.

SEmen quod profert crocodilion aret, idemq;
Calfacit, atque foras per cœcos mittit hiatus,
Nec non acroris genio decoratur alacri,
Quinetiam lotium menſeſque propellit inertes,
Atque lienoſis confert ſpleniſve tumori.
Radix thoracis craſſamina lenta propellit,
Nec non per nares deducit ſanguinis imbrem.

caput 239.

Κυνόσβατος Græcis: Rubus caninus Latinis.

STypſis energia vehementi bacca canini
Sentis donatur, ſediſque fluenta coercet.
At folium ſtypſis mediocri dote ſuperbit.

caput 240.

Κύπρος Græcis: Cyprus Latinis.

SPargit, & aſtringit folium germénque cyprinum,
Deſiccatq; ſimul, nec torquet corpora morſu,
Membra deuſta rogo leuat inſuper, atque phlogoſin
Ardentem ſopit, nec non anthraca coercet,
Aphthas præterea volucrem diffundit in auram.

Caput 241.

Κύτισος Cytiſus Latinis.

AT verò cytiſi folium per cœca relegat
Spiramenta truces chymos, præſtatq; tepore.

Caput

caput 242.

Καδμεια Græcis: Cadmia Latinis.

SIccat, & abstergit mediocriter, atque meatus
Impedit infarctu cadmia. Sed vsta, deinde
Lota fugat sordes, nec non desiccat & aret,
Idq; citra morsum, nimióque liquore madescens
Vlcus, vt & putridum quod mollia corpora tentat
Amouet. At verò botryitis parte tenella
Multò præstat ei cui nomen crusta ministrat.
Et natiua præit superátque labore paratam.

caput 243.

Καμπη Græcis: Eruca Latinis.

QVæ depascit olus eruca propulsat, & arcet
Vulnera quæ dederit serpens furiosa veneno.

Caput 244.

Κανθαριδες Græcis: Cantharides Latinis.

SVb legione calent quarta, marcentque secundo
Sub grege Cantharides, leprisque medetur, & arcet
Clauos, & scabros vngues: at membra fatigant
Vlcere, ni iungas alijs frænantibus harum
Virus: & interimunt, stomacho si dentur abundè.

Caput 245.

Κενταύριον μέγα Græ. Centaurium magnum La.

PLantæ maioris radix qua vulnus abegit
Phyllirides quondam Chiron præceptor alacris

Pelidæ, genio decoratur stypsis, & acri,
Nec nihil exiguo præstat dulcore vigetq́.
Ne mors excipiat tetra pleuritide quassum,
Ne ruat in fauces Erebi, Stygiamq́ paludem
Quem ruptura tenet, subeatque pericula vitæ
Quem dysppnœa coquit, sputumque cruore madescens:
Hinc vocet auxilium, nec non spes firma deinde
Illinc sit vulvæ cruciamina tetra leuari,
Ex animi voto successerit inde medela
Insuper optanti coniungere glutine vulnus.
Nec non exprompturn petat inde puella iuuamen,
Quæ secum statuit remorantes ducere menses.
Vt vitæ cursum teneat quem spasma lacessit
Hinc imploret opem, nec non hinc lumine cassus
Promitur ex vtero fœtus, sed traditur Orco
Nec non & supero viduatur lumine viuus.
Quem vetus exercet tussis, vel tormina rodunt,
Hac authore salus quoque blanda venire refertur.

Caput 246.

Κενταύριον μικρὸν Græcis: Centaurium paruum La.

AT verò paruæ radix qua vulnus abegit
Phyllirides quondam Chiron præceptor alacris
Pelidæ nullos vt dicunt cedit in vsus.
Flos tamen atque etiam folium solerter inaret,
Quin & amaroris profusa dote superbit,
Astringitque parum, nec vexat corpora morsu,
Nec non colluuiem sordis profligat. Inanem
Non sumes operam qui vulnera glutine poscis,
Atque cicatricis dono farcire laboras
Illinc, quinetiam permultum feceris illinc
Lucri

Lucri quem vexant tormenta ferocia lumbi,
Quin nec te fugiat syringa domarier illinc,
Duritiasque simul veteres. Inopina salutem
Fors ostentarit super hæc languentibus œstro
Rhegmatos hincce, simul nerui languentibus ira,
Nec secus atque volunt cadet & res hincce, lienem
Qui tentant durum lenire, iecurq; leuare
Prorsus ab infarctu, lentósque propellere menses,
Necnon & lotium, partus, crassamina, bilem.

Caput 247.

κύαμοσ Græcis: Faba Latinis.

SEd faba desiccat frigetq; sub ordine primo,
Membráque distendit flabris, ægrèq; domatur
A stomacho, generat super hæc simulachra quietis
Turbida, quinetiam tußim profligat, & alui
Profluuium cohibet, dein intestina cruenta
Sistit, item vomitum, podagræq; tyrannida mulcet.
Quinetiam flabris exundat cocta: sed igni
Frixa flabellorum viduatur labe, sed ægrè
Fertur in anfractus alui, stomachóque domatur
Peius, & in cunctos lentè diducitur artus,
Prona melancholiæ super hæc alimenta ministrat.
Immatura citò petit intestina, nutritq;
Parcius, & nimio distendit membra liquore.
Stypsios ignaua cortex virtute redundat.
Sed caro detergit quam ius est parcius. Alphos
Ac œdema simul, nec non hypochyma refrænat
Lomentum, atque iuuat grumosas lacte papillas,
Testiculiq; simul mammæque phlogosin abercet,
Atque vuas oculi, tum sugillata repellit,

Prominulisq; simul læsisque medetur ocellis,
Et lac extinguit, sæuámque parotida mulcet,
Contusosque iuuat neruos, ac vulnere pressos,
Et maculas vultus à sole flagrante profectas
Ceu reliquas etiam: glabretáque seruat ephœbis.

caput 248.

Κάρος ἢ καρῶον Græcis: Carum Latinis.

ORdine sub terno carum calefactat & aret,
Quin acroris idem moderata dote superbit,
Concitat vrinam super hæc, gratumque palato
Dicitur, ac stomacho, dein atra venena repellit,
Cocturamq; iuuat, nec non flabella coercet.

caput 249.

Κυνόγλωσσον Græcis: Lingua Canina Latinis.

LEnit alopeciam cynoglosson, & vsta medetur,
Et canis obliterat morsus, aluumq; propellit.

caput 250.

Κνίκος ἢ κνῆκος Græcis: Cnicus & cnecus La.

ORdine sub terno calet, ac detergit, & vndam
Cneci propellit semen, tum phlegma per aluum.
Si furibunda coli tormenta fugare labores,
Magna patrocinij tibi spes affulgeat inde,
Imò nec inde moram petulantia nectit hydropis.

Caput 251.

Καρκίνος ποτάμιος Græcis: Cancer fluuiatilis La.

Cancer

Cancer qui fluuium colit, vstus marcet ad instar
Limacis, tabem super hoc, plagamque veneno
Fœtæ serpentis, leporisque per æquora sæua
Degentis phialæ mistum crudele venenum
Dimouet, atque pedum rimam sedisq; propulsat,
Carcinoma simul demit, morsusque penatum
Custodis rabidi, ne nutes lector, abercet.

Caput 252.

Κοχλίας Græ. Cochlea & limax Latinis.
Estque quadruplex Dioscoridi, Κερσαῖος, terrestris: θαλάσσιος, marina: ποταμιος, fluuiatilis: καὶ ὁ ταῖς ἀκανθαις, καὶ τοῖς θαμνίσκοις προσκεκολλημένος ἄγριος, agrestis quæ vepribus & frutetis adhæret.

VStæ cum testis cochleæ solerter inarent,
Atque calent modicè, dein intestina cruenta
Quîs non vlcus adest fœdo putrore madescens,
Si piperis niuei gallæque minoris eisdem
Portio iungatur sedant: cum melle vigorem
Conciliant oculis, næuósque à sole profectos,
Atque cicatrices oculi, leucoma, lepramq;,
Alphos præterea, quæ fuscat inertia dentes
Insuper, abstergent. Sed menstrua tarda propellunt
Crudæ cum testis, podagræq; phlogosin abercent,
Hydropémque simul desiccant, atque tumores
Articuli madidos, nec non quos plaga vel ictus,
Thlasmáque suppeditat, tormentáque sæua coercent
Vesicæ atque coli. Sed nerui vulnera iungit
Glutine sola caro thuri connexa, fluorem
Naribus è patulis manantem sistit aceto
Mista. pilos abigit palpebræ mucus, & idem

Glutine compingit fluxum qui versat ocellos,
Et desiccat eum. Stomachi virtute domatur
Ægrè terrestris, cum duræ carnis habere
Constet eam corpus, quin & corrumpitur ægrè.
Tethyos, ac Panopes, Phorci, Tritonis, & Hippi
Cœrula stagna colens, & iniqui marmoris vndam
Fertur in anfractus alui solerter, & adfert
Emolumenta simul stomacho. Fluuiatilis autem
Tetrum virus olet. Viridantia porrò fruteta
Lentè perreptans ventrem stomachumq; lacessit,
Multo præterea vomitu thoraca fatigat.

Caput 253.

Καςόριον Græcis: Castorium Latinis.

CAstorium siccatq; caletq;: deinde viritim
Donatur tenera membri compage, superbit
Acri præterea gustu, madidumque cerebri
Pulmonisq; simul gelidumq; pathema refrænat,
Necnon & menses, partus, residèsque secundas
Elicit: & spasmum, scelerata venena, tremorem,
Tormina, singultus, nec non dyspnœan abercet,
Omnes præterea morbos ex frigore natos
Atque madore fugat, vehemens ni febris adurat.

Caput 254.

Κηπαῖα Græcis: Cepæa Latinis.

VEsicæ scabiem cepæa repellit, inertis
Præterea lotij remoramina lenta propulsat.

Caput

Caput 255.

Ἐλάφου κέρας Græcis: Cornu ceruinum La.

CRudi ceruorum cornu nidore fugantur
Diræ serpentes. Sed adustum fulcit iniquo
Gingiuas fluidas dentésque madore, nitorem
Præterea denti constat. Si verò lauetur
Intestina premit roseo madidantia nymbo,
Cœliacenque simul, nec non auriginis iram,
Sputáque sanguineo respersa liquore refrænat,
Vesicæque simul tormenta ferocia lenit,
Nec non & fluxus nimios desiccat ocelli.

Caput 256.

Καλαμίνθη Græcis: Calamintha La.

CAlfacit & siccat calamintha sub ordine terno,
Liberat infarctu, gracili compage superbit,
Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum,
Et trahit ex alto, nec non abstergit, & acri
Pollet energia fœliciter, atque supino
Præstat amaroris genio: sed corpora morsu
Tentat, & vlceribus, lotium mensésque propellit
Insuper, atque mouet sudores, temperat iram
Spasmatis hæc etiam, quin nec spe ludit inani
Pellere conantes illinc furibunda venena.
Corripit inde fugam super hæc lumbricus, & inde
Sole frui dabitur quem tormina dira lacessunt,
Quin & apud superos aget inde diutius, atrox
Quem tenet ischiadis rabies, & carpserit auras
Illinc vitales cui plaga nefanda veneno
Fœtæ serpentis Cocytia regna minatur.

Verterit hinc etiam benè ſugillata ſtudenti
Tollere, quinetiam tenuem hinc fundetur in auram
Sæua leontiaſis, ne te ſub Tartara mittat
Icterus, hinc animo ſedeat lenimen haberi
Inſuper, hincque datur ſuper hæc ne vita per auras
Eius qui cholera torpet concedat ad imos
Manes, hincque ſalus manat, ſi membra rigore
Concutiantur: item vermis qui ſæuit in aurem,
Vel partes alias quæ dira labe nimiſquam
Vlceris vrgentur, vita defungitur illinc.
Hac duce præterea blando reddere ſalutis
Regno, quem vexat ruptura, vel aſthma laceßit.

Caput 257.

Κοκκύμηλα Græcis: Pruna Latinis.

POllet amaroris prunum virtute, vel acri
Præſtat energia, guſtuue ſuperbit acerbo,
Dulcoriſque viget vel dote redundat: iiſdem
Non igitur ſtatuas animo hinc ſuccurrere morbis.

caput 258.

Κέγχρος Græcis: Milium Latinis.

ORdine ſub primo friget, ſed in ordine terno
Deſiccat milium, nec frangit corpora morſu,
Quinetiam tenera leuiter compagine membri
Conſtat, alitque parum, & cruciamina mulcet, & aluũ
Frænat, & vrinæ lotijve moramina tollit.

caput 259.

Κίσσος Græcis: Hedera Latinis. Eſtque triplex, candida, nigra, & helix ſeu clauicula.

Sed

SEd perhibent hederam stypsis virtute, vel acri
Ornari leuiter, demitq; vetusta fluenta
Et leuat auriculæ, nec non antiqua repellit
Vlcera, quæ partes miserè populantur easdem,
Ac fœtore leuat patulas, simul vlcere nares:
At lædit neruos Qui largius haurit eandem,
Non minus inde furit quam Prœtides, atque Theocles,
Alcmæon, Athamas, Pentheus, Menedemus, Agaue.
Verum flos hederæ fugat intestina cruenta,
Nec non ambustis prodest. Quæ pure redundant
Subuenit auriculis, nec non quæ peste doloris
Vrgentur folium, super hæc ambusta coercet,
Atque vetusta simul capitis tormenta: cerebrum
Deplet, & infarctu leuat exoluitque lienes,
Vlcera sint quamuis cacöethe hinc placat, & aufert
Quem iubaris Clarij dederint incendia næuum.
Bacca ciet menses, capitisque vetusta refrænat
Delinitque simul tormenta, expletq; cerebrum,
Quæ dolore nimis versantur mitigat aures
Pureq; promanant. Cui tetra phalangia dentes
Illisere iuuat radix. Sed calculus ater
Deperit à lachryma, nec non procul hacce facessunt
Agmina myrmecum que nutrit sylua capilli,
Manant hac etiam rigidos glabreta per artus.

Caput 260.

Κρόμμυον Græcis: Cæpa & cæpe Latinis.

ORdine sub quarto calet, atque oscilla recludit
Vasorum, crassa viget & compagine membri,
Nec non acroris genio vel dote superbit,
Extenuátque simul, nec non abstergit, & atro

Cepa vorat morsu quæ tangit membra, sitimq;
Colligit, & flatus molitur, & exterit alphos,
Quin menses etiam ciet, vrinamque propellit,
Ac hypochyma simul demit, lapsumque vigorem
Luminis emendat, nubemque repellit, & aufert
Argema, tum verò sanat quæ pure madescunt
Aures, quæq; sonant strepitu vel murmure sedat,
Quin & alopeciæ glabreta coercet, & alui
Compescit fluxum, varisq; medetur, & aufert
Anginam, nimio dein expedit imbre cerebrum.

caput 261.

Κριθὴ Græcis: Hordeum Latinis.

HOrdea desiccant frigentque sub ordine primo,
Quinetiam tergent leuiter, flabelláque gignunt:
Sed spoliantur ijs decocta, vigentq; tenello
Membro, quàmq; fabæ nutriunt impensius, etsi
Munere donentur simili, dum cætera spectas.

Caput 262.

Κυκλάμινος Græcis: Cyclaminus, rapum, tuber, & vmbilicus terræ Latinis.

CAlfacit & siccat cyclaminus in ordine terno,
Et per cæca fugat nocuos spiracula chymos,
Atque trahit, venæ super hæc oscilla recludit,
Extenuátque simul, nec non abstergit, & aluo
Phlegma soporiferum laticémque propellit inertem,
Detrahit ex vtero super hæc & lumine cœli
Fraudatum partum, viuentis morte resignans
Lumina, quin menses etiam proritat & effert

Segnes,

Segnes, tum verò scelerata venena refrænat,
Morsum præterea diri serpentis abercet,
Ictericumq; fugans, nimio caput expedit imbre,
Sedem prominulam dein amouet, atque vigorem
Luminis obtusum, & strumas, herpeta, podagram,
Duritiesque simul, nec non tubercula, næuos
In cute quos genuit Clarij petulantia Phœbi:
Quin & alopeciam, nec non hypochyma, lienis
Molem, dein paresin, capitisque vetusta propulsat
Neruorumque simul tormenta, ferosque dolores
Seu tormenta coli fugat, & comitia suetum
Disturbare pathos, simul exanthema, deinde
Vulnera, quæq; caput tentant vlcuscula sopit,
Sudoresque mouet crocea qui bile notantur.

Caput 263.

Κύπειρος Græcis: Cypirus & cyperus Latinis.

Calfacit & marcet radix siccatue cyperi,
Nec nihil extenuat, leuiterque astringit, & ora
Vasorum pandit, nec tentat corpora morsu.
Inde medela fluet super hæc abolere petenti
Scrupum, sin animus tulerit propellere menses
Vrinamque simul, tibi spes affulgeat inde,
Cesserit ex animi voto medicamen & inde
Pellere conanti vulnus, quod scorpius ater
Implicuit membris, hygieæ aduenerit axi
Inde simul cuius corpus tardatur hydrope,
Nec non inde fugit vuluæ præclusio, atroxq;
Eiusdem frigus, dein vlcera rore fluentia,
Et quæ suffarcit magna cum mole cicatrix,
Tum quæ plus nimio prædantur & ora lacessunt.

Caput

caput 264.

Κινναβαριο Græcis: Cinnabaris Latinis.

CInnabaris præstat stypsis virtute socordi,
Nec non acroris diluta dote vigescit.

Caput 265.

Κίσσηριο Græcis: Pumex Latinis.

PVmex ambustus gracili compage redundat,
Nec non acroris diluta dote vigescit,
Auxilióque iuuat si fuscet inertia dentes
Gingiuásque simul, nec non abstergit, & aufert
Sordis colluuiem quouis à corporis artu,
Nec non pupillis tenebras parientia demit,
Gingiuásque simul fluidas humore refulcit,
Molem præterea depellit carnis hiulcæ.
Exuit acrorem lotus, carnémque restaurat.

Caput 266.

Κοραλλιον Græ. Corallium & Coralium La.

COralium siccat vehementer: idémque gelascit,
Astringitq; simul mediocriter, atque fluentum
Sanguinis amandat, nec non depellit hiulcæ
Molem carnis, item premit intestina cruenta:
Atque genorrhœan, menses, vteriq; fluenta
Quæ splendore nitent frænat, minuitq; lienes,
Atque dysuriæ succurrit, & amouet oris
Vlcera, quinetiam comitia rumpere suetum
Ablegat morbum, dentésque refulcit iniquo
Plus satis instabiles humore, fugatq; tremenda

Tormi-

Tormina. Quinetiam quòd ſi mergare neſaſtis
Curarum nebulis hominum veſtigia vitans
Inſtar Nyctimenes, aut Bellerophontis Alæi,
Frigida curarum fomenta reliqueris inde.

Caput 267.

Κιϐώριον, κιϐώτιον, ἢ κύαμος Αἰγύπτιος Græ.
Faba Aegyptia Latinis.

SEd faba quam tellus Ægyptia miſit abundat
Excrementitio liquore, deinde madeſcit
Vberius noſtra, ſtypſiſque vigore ſuperbit,
Et confert ſtomacho, dein inteſtina cruenta
Cœliacenq́ premit. Sed cortex præſtat idipſum
Plœnius. At medium nuclei decoratur amaro
Guſtu, atque auriculæ tormenta ferocia lenit.

caput 268.

Κοστος Græcis: Coſtus Latinis.

CAlfacit, acroris vehementer dote redundat
Coſtus, & ignauè genio decoratur amaro,
Et trahit ex alto, ſed macerat vlcere corpus,
Atque ciet menſes lotiumque, iuuatque rigorem.
Quin hac præterea ſpem certam ponat in herba
Viperei dentis qui vulnere ſaucia geſtat
Membra, fugamq́ petit lumbi cruciamen eadem
Stirpe, nec hac animo certè ſpes haurit inanes
Qui mulcere ſtudet pareſin. Dein eripit Orci
Faucibus hæc eadem ſæua pleuritide quaſſum,
Auxilióque iuuat cui dira pathemata vuluæ
Sedes Tartareas minitantur & oſtia Ditis,
Et rapit in Venerem ſegnes tardóſque maritos,

Atque ma-

Atque manus adhibet medicas à sole profectis
Næuis, præterea latos helmynthes abercet.

Caput 269.

Κόρεις Græcis: Cimices Latinis.

INditus in penem cimex qui viuit abercet
Vrinæ tardæ sufflamina tarda morasue.

Caput 270.

Κλύμενον Græcis: Clymenum Latinis.

STypsis energia clymenum decoratur, idémque
Friget, & hinc rutilo madidantia sputa liquore,
Et fluxus roseos vteri compescit, & aufert
Præterea rutilum fluitantem ex naribus imbrem.
Porrò cicatricis dono coniungit & vnit
Vulnera frons pauco quæ tempore membra grauarunt.

Caput 271.

Κροκόμαγμα Græcis: Crocomagma La.

CAlfacit, & mollit crocomagma, coquitque, vigorem
Luminis emendat, lotijque moramina tollit.

Caput 272.

Κλήθρα Græcis: Alnus Latinis.

POrrò recens alui folium pacare tumores
Dicitur impositum, dirámque iuuare phlogosin,
Confectos itidem nimioue labore trahentes
Ægrè membra iuuat, nec non refocillat, eundi.

Caput

Caput 273.

Κάππαρις Græcis: Capparis Latinis.

CApparis emarcétque caletque: deinde viritim
Pollet amaroris genio, sed dote superbit
Acri languidius, minimumque vigescit amara,
Nec non extenuat, terget, per cæca resoluit
Spiramenta, dein purgat, constringit, & aurem
Vindicat infestis à vermibus, atque cerebrum
Deplet, & humores tardos mistosque cruori
Idque per anfractus lotij propellit & alui,
Menses præterea ciet, vrinamque propellit.
Dentibus exciderint hac ipsa stirpe dolores
Insuper & lumbo. Cui stat sententia splenis
Tollere duritiam, permultum sentiet inde
Frugis, ad exitium super hæc hinc struma vocatur,
Atque angina simul, nec spe lactatur inani
Præterea cupiens illinc quæ sorde madescunt
Vlcera, quæq; diu laniarunt membra, tumores
Et duros, nec non paresin, podagramque fugare,
Præterea hinc etiam compendia magna parantur
Spasmata vel niueos alphos inhibere volenti.

Caput 274.

Καυκαλὶς Græcis: Caucalis Latinis.

CAucalis vrinæ lotijve moramina tollit,
In reliquis etiam dauco par esse refertur.

Caput 275.

Κόνυζα Græcis: Conyza Latinis.

VTraque marcescit terno flagratque conyza

Sub

Sub grege, quinetiam gustu decoratur amaro,
Nec non acroris virtute superbit, & arcet
Praeterea morbos vuluae, capitisque dolori
Prodest, nec ducas hanc flocci quisquis ab atro
Saucia membra geris serpentum dente. Nec aura
Vescier aetherea cessaueris, inde resistens
Arquati furijs, quin hinc faeliciter exit
Caepta medela tibi concusso labe rigoris,
Eius praeterea non rumpent stamina Parcae
Qui dum laesus erit gressum hinc sub tecta salutis
Flectere constituet, languescens tormine maetam
Repperit hinc etiam finemq; doloris acerbi,
Hincq; agitare fugam tubercula, deinde morantes
Coguntur menses, lotij faetusque moramen.

caput 276.

Κοτυληδὼν Graecis: Cotyledon, vmbelicus Veneris, & acetabulum Latinis.

FRiget, & absterget cotyledon, atque resoluit
Per caecos abitus, reprimitq; vigore supino
Praestat amaroris super haec, & stypsios aequè
Donatur genio leuiter, stomachumq; flagrantem
Sopit, itemq; mouet lotium, scrupósque refraenat,
Quin & crysipelas, nec non hydropa, phlogosin,
Et strumas abigit, nudatque virilia tecta.

caput 277.

Κρανια Graecis: Cornus Latinis.

GErmina tum frondes corni vehementer inarent,
Et ratione pari gustu decorantur acerbo,

Præterea vulnus præduri corporis æquè
Glutine coniungunt. At stypsis dote vigescit
Bacca valetue, dein gustu decoratur acerbo,
Atque alui cohibet manantia plœnius æquo
Flumina, quinetiam leuat intestina cruenta.

Caput 278.

κύμινον Græcis: Cuminum Latinis.
Estque duplex, satiuum & syluestre.

CAlfacit, & siccat semen, stringitque cumini
Quod per Hamadryadum viridaria surgit in aura.
Menstrua plus nimio fluitantia sistit, & asthma
Tollit, item plagam diri serpentis abercet,
Nec non qui patulis manat de naribus imbrem
Sanguinis, & flatum sedat, testisque phlogosin:
Viuida pallidulo sed tingit membra colore.
Sed quod vestit agros, magis hoc virtute superbit
Acroris, flatum dein amouet, atque phlogosin
Testis, & horrendæ plagam serpentis abercet,
Nec non singultus & sugillata refrænat,
Et confert stomacho, dein effera tormina lenit.

Caput 279.

Λαθυρὶσ Græcis: Lathyris Latinis.

ORdine sub terno flagrat, sed corte lathyris
Humet sub prima, tithymalli dote vigescens.

caput 280.

Λάπαθος, λάπαθον, Græcis: Lapathus, Lapathum & rumex Latinis.

AT lapathus betæ genio decoratur eodem.

Caput 281.

Λίνον Græcis: Linum Latínis.

Ægoceri, ſemen linorum, dote ſuperbit.

Caput 282.

Λινόζωστος, Ἑρμοῦ πόα, ἢ βοττάνιον Græcis: Mercuríalis Latinis.

CAlfacit & marcet ſiccatve ſub ordine primo,
Et per cœca fugat nocuum ſpiracula chymum
Planta, cui peperit nomen Cyllenius heros,
Lympham præterea ducit, bilemq́ per aluum.

Caput 283.

Λιβανωτίς στεφανωματική Græcis: Roſamarinus, roſmarinum, & roſmarus Latinis.

CAlfacit & ſiccat, tergétque ſueta corollis
Roſmarus euincire caput, ferturque ſecare
Craſſos humores. Peſtim nidore vaporis
Arcet: dein cerebrum largo munimine fulcit,
Quin & energiam memorem, cordiſque reſtaurat
Munia lapſa, ſimul vocem quæ faucibus hæret,
Icteron & pareſin domat inſuper, atque tremorem.

caput 284.

Λιθόσπερμον Græcis: Lithoſpermum Latinis.

CAlfacit & ſiccat lithoſpermi ſemen, & aufert
Scrupos aut lapides etiam, lotiumque propellit.

Caput

caput 285.

Λίβανος ἢ λιβανωτὸς Græcis: Thus Latinis.

ORdine sub primo siccat, sed corte secunda
Thus calet, & stypsis diluta dote vigescit.
At cortex siccat bina sub corte viritim,
Stypsis energia maiori deinde superbit,
Vberiusque valet crassi compagine membri,
Nec non cœliacen, aluique fluenta coercet,
Intestina simul, dein sputa cruenta. Calescit
Nec non exiccat fuligo sub ordine terno,
Colluuiemque simul cutis amouet, atque refarcit
Vlcera, quîs nimium premitur vel torpet ocellus.

Caput 286.

Λειμώνιον Græcis: Limonium Latinis.

ORdine sub terno limonion aret: itemque
Calfacit: vbertim super hæc astringit, idémque
Pacat cœliacen, ac intestina cruenta.

Caput 287.

Λειχὴν Græcis: Lichen Latinis.

ACriter exiccat, sed multo obscurius alget
Lichen, præterea vitium cognomine placat.
Hinc quoque prompta fluit diræ medicina phlogosi,
Nec non exitio datur hinc auriginis ira.

Caput 288.

Λευκοῖον μήλινον Græcis: Viola lutea Latinis.
Nullum verò ἴον est λευκοιον, & contrà.

LVteolæ violæ tenera compagine membri
Pollent, atque calent, tergentq;, ornantur amaro
Præterea gustu. Flores & semina ducunt
Menses, & partus, lotium, residesque secundas:
Sed tamen interimunt vescentes ætheris aura
Fœtus: & rimæ sedis medicantur, & aphthis,
Atque cicatrices oculi resecare feruntur,
Nec non in volucres aurasque notosque profundunt
Vlcera, quæ magna iungit cum mole cicatrix.
Quinetiam radix genio dotatur eodem,
Sed compage minus gracili decoratur: aceto
Nexa iuuat splenes eduros, atque podagram,

Caput 289.

Vt ligustrum appelletur Græ. in dubio apud eruditos est etiamnum.

At cyprus ornatur genio vel dote ligustri.

caput 290.

Vt planta, quam nunc vocant lunariam minorem, seu racemosam, cum Græ. tum La. fuerit dicta, in dubio apud eruditos est etiamnum.

VErùm planta minor cui nomen luna ministrat
Ob similem folij vultum, frigescit, & aret,
Astringitque simul, mensesque propellit inertes,
Et quemuis vteri fluxum, vulnusque viritim
Glutine compingit, leuat intestina liquore
Tincta sub hæc roseo, dein amouet atque coercet
Enterocelarum pueri tormenta nefanda.

caput 291.

Λυσιμάχιον Græcis: Lysimachium Latinis.

QVam rex Bistonius reperit virtute redundat
Stypsios herba, dein desiccat, itémque fluorem
Sanguineum patulis è naribus, atque cruenta
Sputa, dysenteriam, vuluæq; fluenta coercet,
Nec non vbertim connectit glutine vulnus,
Et procul exagitat sæuos nidore colubros.

caput 292.

Λαγώπυς Græ. Lagopus, & pes leporinus La.

STypsis energia pollet, siccátque lagopus,
Alui profluuium dein amouet, atque phlogoses
Inguinis ablegat, dein intestina cruenta.

caput 293.

Λευκὰς Græcis: Leucas Latinis.

LEucas desiccat flagratque sub ordine terno,
Acrorisque simul virtute superbit, & arcet
Virus quod spargunt animalia fœta veneno.

Caput 294.

Λύκιον Græcis: Lycium Latinis.
Estque liquor pyxiacanthæ.

Squalet seu siccat lycium sub corte secunda,
Et partim gracili, partim compagine crassa
Pollet, item partim friget, partimq; calescit,
Nec non deterget, stypsisque vigore superbit,

Et per cœca truces mittit spiracula chymos,
Pruritumq́, simul tußim, veteréſque fluores
Rimam ſedis, item tonſillas, atque genarum
Pſoran, & herpetes, dein inteſtina cruenta,
Nec non cœliacen, & labia fiſſa, ſcreatum
Sanguinis, & fluxus vteri, ſedisq́ phlogoſes
Atque oris placat, ſugillatiſque medetur,
Vlcera præterea cacoethe ſopit, & aufert
Putrores nimios, nec non caligine cincti
Luminis abſterget tenebras, confertq́ petitis
A cane, ſeu rabido læſis cuſtode penatum,
Nec non attritus leuat, & flauedine crines
Tingit, & auriculis prodeſt quæ pure madeſcunt.

Caput 295.

Λωτὸς δένδρον Græcis: Lotus arbor Latinis.

LOtus energia ſtypſis decoratur inerti,
Deſiccatq́ ſimul mediocriter: atque ſuperbit
Seu compage valet gracili. Ramenta capillum
Deciduum cohibent, vt & inteſtina cruenta,
Nec non cœliacen cohibere feruntur, & alui
Præterea fluxum, qui iuſto largius exit.

Caput 296.

Μελισσόφυλλον, ἢ μελίφυλλον Græcis: Meliſſophyllum, meliphyllum, & apiaſtrum Latinis.

At praſij leuiter meliphyllum dote vigeſcit.

Caput 297.

Μάραθρον Græ. Fœniculum La.

ORdine ſub primo ſiccat, ternóque caleſcit

Sub grege fœniculum, menſeſque propellit inertes,
Vrinamq; ciet, diſtendens lacte mamillas.
Ne ruat in mortem ſerpentis dente nefando
Saucius, exprom ptum medicamen venerit illinc,
Mandet huic etiam ſubeunda negotia, renum
Veſicæq; ſimul morbo iactatus, vt aura
Vitalis poſt hac moderetur membra flagrantis
E ſtomacho, tellus patet hinc quoq; blanda ſalutis,
Ne canis ore lacer lucem ſuper hæcce relinquat,
Non abſumpta ſalus hinc eſſe putetur, ocelli
Præterea lapſum datur hinc refricare vigorem.

Caput 298.

Μάκιρ Græcis: Macer Latinis.

STypſis energia vehementi pollet, & aret
Ordine ſub terno macer, exornatur acerbo
Præterea guſtu ſolerter, itemq; vigeſcit
Acroris genio leuiter, miſtiſque redundat
Viribus, & fluxus alui, ſputumque cruentum,
Cœliacenq; premit, dein inteſtina cruenta.

caput 299.

Μαλάβαθρον, μαλαβάθρου φύλλον, ἰνδικὸν φύλλον, ἢ φύλλον Græcis: Malabathrum, folium malabathri, folium Indicum, & folium Latinis.

Malabathrum caſiæ genio decoratur eodem.

Μόσχος Græcis: Moſchus Latinis.

Ordine ſub terno ſiccat, binóque caleſcit
Moſchus, item cerebrum largo munimine fulcit

Frigore languidulum, cordisq; pathemata sedat
Omnia, quæ frigus dederit, sarcitq; labantem
Cordis energiam, cerebrique ex frigore natos
Demulcet morbos, ceu magnum, coma, carumq;.

Caput 300.

Μέλι Græcis: Mel Latinis.

MEl calet & marcet siccatve sub ordine bino,
Detergitq; simul vehementer, idemq; redundat
Seu compage valet tenera, genióque vigescit
Acri, decrepitis datur insuper, atque gelanti
Temperie rigidis. Crudum flabella ministrat,
Nec non thoracem tußi diuexat & vrget.
At coctum leuius tergit, genióque redundat
Acroris multo dilutius, atque ministrat
Plus nutrimenti, sinuosaq; glutine iungit
Vlcera, quinetiam tenebras caligine preßi
Luminis absterget, lotiumque propellit, & auris
Murmura profligat sonitusve, feroxq; papauer,
Nec non & fungos, præputia nuda, veneno
Fœtæ serpentis plagam, lichena, deinde
Lendes ac prolem, & tonsillas, atque penatum
Custodis rabidi morsum, anginamq; coercet,
Tußim præterea volucrem diffundit in auram.
Manna ciet leuiter bilem, tutoq;, proinde
Debilibus dabitur, pueróque, vteróque gerenti.
Si quis adaugendi vires teneatur amore,
Gnauius adiungat: dein emollire refertur,
Restinguitq; sitim, viduatque aspredine pectus.

Caput

Caput 301.

Μέσπιλον, ἢ μεσπίλη Græcis: Meſpilus Latinis.

GErmina tum frondes quas meſpilus edit acerbo
Guſtu donantur cumulatè. Bacca redundat
Stypſis energia, dein emolumenta profundit
Atque parit ſtomacho, ſediſq; fluenta coercet.

caput 302.

Μήδιον Græcis: Medium Latinis.

MEdion inſtruitur diuerſis partibus: ipſum
Semen quippe valet gracilis compagine membri,
Nec non extenuat, menſeſque propellit inertes:
Cum tamen auſtero guſtu donetur, & omnis
Membri compeſcat radix abigatque fluorem.

Caput 303.

Μελάνθιον Græcis: Melanthium & gith Latinis.

ORdine ſub terno calet, atque melanthion aret,
Nec non inſtruitur tenera compagine membri,
Quin & amaroris genio vel dote ſuperbit,
Extenuátque ſimul, tergétque, ciètque morantes
Menſes, & lotium, diſtendens lacte papillam,
Quin hypochyma ſimul cohibet, morſumq; phalangis.
Speſque datur menti lumbricos inde necari,
Feſtinantque fugam tormenta minacia dentis
Illinc, & capitis, ne fata inimica propinquent
Aſthmate concuſsis licet hinc ſperare ſalutem,
Cogitur hinc pœnas etiam dependere næuus
In cute, ceu maculans vultum lentigo decorum,

Nec non & claui rabies, formica, lepræq;,
Duritiesque, simul stabella, deinde catarrhus.

caput 304.

Μῆον Græcis: Meum Latinis.

RAdix porrò mei calefactat in ordine terno,
Sub statione licet bina marcere feratur,
Nec non vrinam mensesq; propellit inertes,
Vesicamq; simul renésque recludit, & arcet
Affectus vteri, nec non arthritida mulcet:
Sed caput inceßit plus æquo sumpta dolore.

Caput 305.

Μύαγρος, μελάμπυρον, ἢ μελαμπύκνον Græcis:
Myagrus, melampyrum, & melampycnum La.

POrrò melampycni patulos infarcit hiatus
Semen, itemq; polit fœdatum aspredine corpus.

Caput 306.

Μυρσίνη, ἢ μυῤῥίνη Græcis: myrtus Latinis.
Estque duplex, satiua & agrestis.

MIsta dote valet myrtus quæ surgit in horto,
Nam partim gracili compage superbit & vrit,
Et partim, atque adeò fœcundius, alget, itémque
Parte valet crassa: nec non desiccat amœnè,
Quinetiam stypsis pollet virtute. Cruentum
Sputum bacca fugat, lotijque moramina tollit,
Et confert stomacho, morsumque phalangis abercet,
Vulnus præterea quod scorpius intulit ictu,

Nec non

Nec non prociduam vuluam, vuluæque fluores,
Quæque tenent magnum tubercula luminis orbem,
Deciduósq; pilos, oculique phlogosin, & vlcus
Extremæ partis, nec non epinyctides, atque
Vesicæ morbum leuat, & depellit achoras,
Et præstat iuuenem rediuiuo flore capillum,
Nec non prominulam sedem compescit & arcet.
Laxatos artus folium compescit, & alphos,
Cœliacenq; simul, testisque phlogosin, & aures
Humidulas tabo, nec non herpeta, fluores
Insuper omnigenos, super hæc epinyctides aufert,
Atque sacros ignes, & condylomata sopit,
Vlcus præterea liquidum profligat, & vstis
Competit, & iuuenem rediuiuo flore capillum
Præstat, itémque pedum manuumque pterygia tollit.
Stypsis energia maiori myrtis abundat,
Desiccátque simul non paulò gnauius illis.
Frondes & baccæ myrti surgentis in aruo
Proritant menses, lotijque moramina pellunt,
Necnon ictericum sedant, capitisque dolores,
Vesicæque simul scrupos lapidesve refringunt.

Caput 307.

Μαλαχη Græcis: Malua Latinis. Estque duplex, hortensis, & syluestris.

NEctit Hamadryadum viridaria culta, vel agros
Malua. Tepore valet, nec non per cæca resoluit
Spiramenta foras qui versant intima chymos,
Emollitque simul, sed enim dilutius æquo,
Largo præterea distendit lacte mamillam,
Auxilióque iuuat læsos à dente phalangis.

Inde

Inde medela venit super hæc, & dulce iuuamen
Ne fugiat Lethes ambusti vita sub vmbras,
Nec non inde procul fugitat sacer ignis, achorq;,
Imber furfureus capitis de vertice manans,
Quæque tenent magnum tubercula luminis orbem,
Nec non durities vteri, cunctumque venenum,
Et super hæc ictus apium, vespæque molesti.
Nec non hinc venias in spem lenimen haberi
Cuius terribilis vorat intestina quatitq;
Rosio, vel sedem, partusve capaca membra
Seu genitale solum. Sed cultam vincit agrestis.

caput 308.

Μυϱίκη Græcis: Myrica & tamarix Latinis.

GNauiter extenuat, nec non fœliciter æquè
Corpora detergit, sed stypsis dote myrica
Segnius ornatur, quin & compagine membri
Donatur tenera, nec desiccare videtur,
Et minuit splenem, tormentáque dentis amara
Lenit, si radix, folium, vel ramus in vsum
Venerit. Eximia stypsis virtute redundat
Cortex, & fructus, cum galla pollet ijsdem
Viribus (vt memorant) super hoc, & sputa cruenta,
Cœliacesque premit riuum, vuluæque fluenta.

Caput 309.

Μήκων Græ. Papauer La. Suntq́ue eius tria genera maximè cognita, erraticum, satiuum, corniculatum.

COgnouere triplex hac tempestate papauer
Nectit Hamadryadũ viridaria namque, vel agros,
Vel ca-

Vel calicem gestat referentem cornua tauri.
Frigore donatur primo grauiore secundum.
Vtraque ne ducas insomnia tempora noctis
Præstant, & cohibent manantia flumina vuluæ
Largius atque decet, sputumque cruore madescens,
Manantemque simul roseum de naribus imbrem,
Quin & erysipelas placant, capitisque dolores
Auriculæque simul, calidamque phlogosin, & æstum
Qui torquet fauces, vulnus, podagramque, sitimque,
Nec non cœliacen, tetricæque tyrannida tussis,
Addas his etiam scelerata fluenta catarrhi.
Verùm quod gestat referentem cornua tauri
Siue bouis calicem calefactat & aret, idemque
Tergit, & extenuat, tormentáque sæua repellit
Lumborum, & iecoris truculenta pathemata mulcet,
Aluum præterea leuiter mouet atque propellit,
Denormemque simul diuellit ab vlcere crustam.

caput 310.

Μορέα ἢ συκαμινέα Græcis: Morus Latinis.

STypsios instruitur generosa dote corymbus
Ante diem plœnum decerptus ab arbore mortis
Gnara Pyramiæ, dein intestina cruenta,
Nec non cœliacen, aluique profusius æquo
Manantem riuum sistit, reliquosque fluores.
At verò stypsis mediocri dote racemus
Pollet maturus, ventremque propellit inertem.
Germen cum folio nec ducit & euocat alui
Flumina, nec sistit. Cortex radicis eandem
Prouocat, & latos helmynthes, itemque dolorem
Dentis profligat, remorantia menstrua ducens.

Caput

Caput 311.

Μύῤῥις Græcis: Myrrhis Latinis.

MYrrhidis at radix calefactat in ordine bino,
Nec non obscurè tenera compage redundat
Partis, dein menses etiam, segnesque secundas,
Thoracisque simul crassamina lenta propellit.
Ne reddas animam Lethésque feraris ad vndas
Cuius membra fero petierunt ore phalanges,
Aera ne mittas haurire, diemque supremum
Tabe fatigatus cogaris obire, leuamen
Hinc tibi promittas: ne torua minetur Auernum,
Hinc pete suppetias, pestis, quæ trusit ad Orci
Regnum Dardanidas cumulando funere funus,
Postquam tellurem tetigit Curetidæ princeps
Laômedontiadûm, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus Lauináque venit
Littora, quæque Stygi multos damnauit Auernæ
Quondam Graiugenas memorem Titanis ob iram,
Mellifluus chartæ veluti commisit Homerus,
Quæque cateruatim prostrauit & hausit Athenas
Mopsiacas, veluti docto Lucretius ore
Cantat, qui rerum causas, & semina mundi
Ausonidûm primus reserauit, & orgya matris
Naturæ primus docuit, lunæq; meatum.

caput 312.

Μελίλωτος Græcis: Melilotus, sertula Campana, & corona regia Latinis.

DOnatur mista melilotus dote, sed vrit
Gnauius atque gelet, nec non per cæca resoluit

Spira-

Spiramenta foras qui ſæuit in intima chymum,
Nec nihil aſtringit, coquit inſuper, atque dolores
Auriculæ, & ſtomachi, capitiſq; refrænat, achores
Præterea ſopit, nec non meliceridas aufert.

caput 313.

Μανδραγόρασ Græcis: Mandragoras, malus canina & terreſtris Latinis.

MAndragoras terna friget ſub corte, calétque
Nonnihil, & feſſos dulci complectitur artus
Atque quiete rigat, nec non cruciamina tollit.

caput 314.

Νυμφαία Græcis: Nymphæa La:

NYmphææ radix ſemenq; gelaſcit & aret:
Abſtergitq; parum, nec rodit corpora morſu,
Nec non veſicæ ſtomachiq; doloribus obſtat,
Nec non cœliacen, aluique fluenta repellit
Atque dyſenteriam, roſeóque nitentia rore
Flumina, dein Veneris ludibria ſubdola mulcet,
Atque glabreta quibus toto celeberrima mundo
Nomen adinuenit pecus arcet, & exterit alphos.
Ne ruat in Veneris ludum cumulatius æquo
Raptus amore truci, datur hinc præſtare, maritus.

Caput 315.

Νάπυ, ἢ σίνηπι Græcis: Sinapi Latinis.

ORdine ſub quarto flagrat, marcetq; ſinapi,
Nec non abſterget, ſecat inſuper, atque reuellit

Ex alo

Ex alto, sed enim prædatur corpora morsu,
Nec non scabritiem salebrosi tramitis aufert,
Antiadásque simul pacat, reliquosque tumores
Præduros abigit, nec non tormenta lienis
Et veteres alios mulcet lenitque dolores,
Ischiadosq; simul rabiem, magnumque repellit,
Lichenemque feram: psoræque tyrannida sopit,
Et cohibet lepram, sugillatisque medetur,
Nec non hystericæ confert, oculique vigori,
Asthma deinde, simul lapides, hydropáque tollit,
Atque glabreta quibus toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen,
Auditumque grauem profligat, & auris abercet
Murmura, quinetiam ex cerebro proritat inertem
Lympham, phthiriasin dein amouet, atque veternum
Mitigat, atque valet sternutamenta ciere.

caput 316.

Νήριον, ῥοδοδάφνη, ἢ ῥοδόδενδρον Græ. Nerium, rhododaphne, & rhododendrum La.

PEr cæcos chymum rhododaphne mittit hiatus
Illita, sed manes potata remittit ad imos.

caput 317.

Νάρθηξ Græcis: Ferula Latinis.

ATtenuat semen ferulæ, & calefactat, & arcet
Tormina, sudores mouet inde. Medulla virentis
Nonnihil astringit, sputumq; cruore madescens
Cœliacenq;, dein patulis ex naribus imbrem
Sanguinis vndantem sistit, vulnusq; coercet,

Effera quod dederit ſcelerato vipera morſu.

Caput 318.

Νάρκισσος Græcis: Narciſſus Latinis.

R*Adix narciſsi vehementer ſiccat, & vnit*
Glutine quantumuis ingentia vulnera, terget
Inſuper, at leuius, quæ tergo hæſere ſagittas
Præterea euellit, nec non arthritida mulcet
Antiquam, atque ciet vomitum, næuóſque repurgat
In cute quos dederit Clarij petulantia Phœbi,
Vlcus præterea quod ſorde madeſcit, & alphos,
Nec non abſceſſus rumpit, confertq́; deuſtis,
Malleoloſque ſimul luxatos demit & aufert.

Caput 319.

Ξιφιον Græ. Xiphium & gladiolus Latinis.

R*Adix enſiculi trahit, & per cæca reſoluit*
Spiramenta truces qui iactant intima chymos,
Exiccatque ſimul, panóſque repellit, & effert
Spicula, tum verò menſes prolectat inertes.

caput 320.

Ξάνθιον, ἢ φασγάνιον Græcis: Xanthium & phaſganium Latinis.

S*Emen phaſganij per cæcos mittit hiatus,*
Quin & amaroris genio decoratur, & acri,
Calfacit, & ſiccat ſuper hæc, pellitque tumores.

caput 321.

Ορίγανοσ Græcis: Origanus Latinis.

IN terna verò calefactat origanus ala,
Desiccatque simul, nec non incidit, & aluo
Deijcit humores nigros, deplètque cerebrum,
Quin menses etiam ciet, vrinamque propellit.
Inde reportatur permultum frugis hydrope
Quaßis præterea, nec diris occubat vmbris
Quem petricoso sceleratus læserit ictu
Scorpio, si plagæ solamen duxerit inde.
Quinetiam hinc pœnas exoluet spasma, moramque
Tollent præterea phialis commista venena,
Nec non excutitur membris hinc psora, fugæq;
Mandant se tusses. Hygieæ prenderit oras
Illinc præterea sæuo pruriginis œstro
Quassus, & auriculæ dolor aufugit, atque tenetur
Hinc spe non vana super hæc aurigine torpens,
Nec non abscedunt hinc rhegmata sæua, moramque
Soluunt antiades, si vis imponere finem
Præterea vlceribus nimium lacerantibus ora,
Inde medela fluet, spe non frustraberis inde.

Caput 322.

Οξυακάνθα Græcis: Oxyacantha Latinis.

OXyacantha gelat siccàtque sub ordine bino.
Stypsis energia baccæ donantur, & alui
Profluuium cohibent, nimiumq; ruentia vuluæ
Flumina: dein mlucent fastidia magna ciborum,
Et febris ardorem compescunt, atque fluenta
Cuncta, sitimque leuant. Diuellit spicula radix.

Caput 323.

Οσυρὶς Græcis: Os, ris Latinis.

Calfa-

CAlfacit, atque viget membri compage tenella,
Quin & amaroris genio decoratur osyris,
Obstructúque leuat, nec non acrore superbit,
Abstergetq́ simul. Datur inde parare deinceps
Quo poßis maculam vultus æquare cylindrum,
Quinetiam lotij datur inde moramina tarda,
Nec non icterici rabiem stimulumq́ fugare.

Caput 324.

Ορχις, ἢ κυνὸς ὄρχις Græcis: Orchis & testiculus canis Latinis.

CConcitat in Venerem segnes tardosque maritos,
Et flabella parit radix quæ maior habetur
Orchitis: at ludum Cytheræ parua moratur.

Caput 325.

Οινάνθη Græcis: Oenanthe Latinis.

CAlfacit œnanthe siccátque sub ordine terno,
Quin & amaroris generosa dote superbit,
Nec non vrinam ducit, residesque secundas,
Et stomachi flatus inhibet. Ne spargat in auras
Vitam regalis, datur inde parare iuuamen,
Ne tormenta simul vexent te renis, & asthma,
Demittántque neci lapides, vel ad antra releget
Cocyti magnus, licet hinc sperare salutem.

Caput 326.

Οξὺς Græcis: Oxys Latinis.

Quin & acetosæ par oxys fertur haberi.

Caput 327.

Ορμινον Græcis: Horminum Latinis.

Horminum ſiccat mediocriter, atque caleſcit,
Quin oculi nebulas, nec non œdemata mulcet,
Et ſtimulat Venerem, tùm verò ſpicula vellit.

Caput 328.

Οροβοσ Græcis: Eruum Latinis.

ERuum deſiccat ſolerter in ordine bino,
Sub legione calens prima, tergitq́, ſecátque,
Quin & amaroris genio decoratur, idemque
Liberat infarctu, ſtomacho diſpendia conſtat
Inſuper, & capiti nocet, atque fluenta cruore
Sparſa per anfractus lotij ſediſque propellit,
Thoraciſque ſimul craſſamina lenta ſcreatu
Prolicit, & ſedat nimiam pruriginis iram.
Blanda ſalus etiam ſubit hinc quem pernio frangit.
Alui profluuium ciet, vrinámque farina
Prolicit, atque fauos nec non theriomata rumpit,
Anthracemq́ ſimul. Datur hinc ſperare ſalutem
Præterea quaſſo miſerandi torminis ira,
Nec non auxilium datur hinc haurire petitis
Morſu vipereo, dein à cuſtode penatum,
Humanóque ſimul læſis à dente. Salutis
Hinc obrepit item tibi copia larga ſtudenti
Pellere gangrænam, ne diri fraude petaris
Inſidijſq́ ſimul teneſmi, dulce iuuamen
Ducitur hinc etiam. Nec parui pendat eandem
Qui lamenta nomæ cupit, eduraſque papillas,
Nec non in facie næuos maculaſve fugare,

Et qui

Et qui membra petit decorare nitore coloris:

caput 329.

Οὖα ἢ ὄα Græcis: Sorba Latinis.

SOrba vigent stypsi leuius quàm meſpila, frænant
Alui profluuium super hæc ignauius illis.

caput 330.

Ὄξος Græcis: Acetum, Latinis.

VIribus ornatur mistis aut pollet acetum,
Nam calet & friget, ſed enim præſtare calori
Frigus narratur, ſiccatq́ sub ordine terno,
Et compage valet gracili, ſtypſique redundat,
Atque repellit, item per cæcos mittit hiatus,
Extenuatq́ ſimul, nec non inuitat orexin,
Et confert ſtomacho, lepráſque coercet, & ignem
Sacrum, lichenem, podagram, fluxuſq́ cruentos
Omnes atque nomam, nec non herpeta, dolorem
Qui caput afflictat dentemq́, deinde venena
Multa, ſitimq́, cui dederit primordia feruor
Humiditaſq́, dein panos, pruriginis iram,
Sugillata, ſimul vermem qui conficit aures,
Atque orthopnœan, nec non anthraca, ſynanchen.

caput 331.

Ὀρύζα Græcis: Oryza Latinis.

STypſios ingenio mediocri pollet oryza,
Nec non profluuium mediocriter amouet alui,
Præterea leuiter nutrit, coquiturque perægrè.

Caput 332.

Ορνίς, ἢ ἀλεκτορὶς Græcis: Gallina La. Ἀλέκτωρ Græcis: Gallus gallineaceus Latinis.

MOEnia Flandriadûm gallinæ raro fruuntur
Esca, non equidem precio deterrita, verùm
Caponis magno studio succensa relinquunt
Gallinam casulis vt nobilitate minorem.
Si foris inijcias implumem sede, veneno
Fœtæ serpentis morsum cohibere refertur.
Si nihil adnectas iuri, manantia sistes
Flumina, quîs aluus manat cumulatius æquo,
Temperiemq́ simul poteris conflare liquori.
Sed testes galli Veneris diludia tollunt,
Nec non accumulant semen genitale maritis.
At testes eius qui gaudia nulla Diones
Norit, magnificè lapsum refricare vigorem
Constat, & hinc dantur quos morbi syrma grauauit.
Antiqui verò sed diudum cum sale coctum
Ius trahit humores crudos crassosque per alui
Ductus, atque nigros, nec non strigmenta, proinde
Febres antiquas nec non arthritida mulcet.

Caput 333.

Οἴσυπος Græcis: Oesypus Latinis.

OEsypus emollit, calet, & maturat, & implet
Vlcera, præsertim sedis, vulvæ, atque pudendæ
Partis, & auriculæ. Sed enim fuligo cremati
Deciduos inhibet crines, callumq́ genarum
Dimouet, atque oculo quem rosio psoráque vexat,
Competit, hincq́ illi compendia magna parantur.

Caput

Caput 334.

παρθένιον Græcis: Parthenium Latinis.

ORdine parthenium terno calefactat, & aret
Ordine sub bino, nigræq; tyrannida bilis,
Atque soporiferum deducit phlegma per alui
Ductum, atque inijciat tibi spem solamen haberi hinc
Quem voluunt lapides. Hygieæ aduertere cursum
Hinc datur asthmaticis etiam, vestigia flectit
Hinc sacer ignis item, vuluæq; phlogosis, & eius
Durities, velut & furor atra ex bile profectus.

Caput 335.

πολυγόνατον ἢ πυλιγόνατον Græcis: Polygonatum, & pulygonatum Latinis.

PVlygonaton habet dilutæ munia stypsis,
Acrorisque simul ieiuna dote superbit,
Quin & amaroris pollet virtute supina.
Næuos in facie radix & vulnera tollit.

Caput 336.

πολύγονον ἢ πυλύγονον Græcis: Polygonum & pulygonum Latinis.

ORdine pulygonum sub bino friget abundè:
Nec non desiccat, stypsisque vigore superbit,
Atque reflectit idem, sputumque cruore madescens,
Atque alui fluxum vuluæq;, phlogosin, & æstum
Qui laniat stomachum, nec non herpeta, dolorem
Auris, erysipelas, febrimq; coercet, & ictum
Diræ serpentis profligat, rheuma, atque tumores,

Auriculæq; ſimul tabum ſaniemve repellit,
Atque dyſenteriam: vulnuſque cru ore reſperſum
Glutine committit ſuper hæc, vlcuſque ref ænat.

Caput 337.

Πολυπόδιον ἢ πουλυπόδιον Græ. Polypodium, pulypodium & filicula Latinis.

SEd quæ cirrorum longa de more voracis
Pulypodis ſerie fulcitur planta viritim
Siccat, nec toruo depaſcit corpora morſu.
Quæ torquent digitos rimas, luxatáque mulcet
Radix, atque nigram bilem deducit, inerſq;
Phlegma per anfractus alui prolectat & effert.

Caput 338.

Πευκέδανος Græ. Peucedanum Latinis.

ORdine ſub terno generoſè prorſus inurit
Peucedanum, & ſiccat ternæ ſub limina cortis,
Humoremq; ſimul per cœcos mittit hiatus,
Et ſimul extenuat, nec non compage tenella
Conſtat, & abſterget. Liquor ieiunius aluum
Mollit, & eximiè partus expellit inertes,
Hyſtericáſque iuuat, quin inde inflatio cedit.
Ne cui fila legant ſuper hæc extrema ſorores
Lanificæ quaſſo phreneſi, patet inde medela:
Ne quenquam pareſis ſub nubila Tartara condat,
Neue dati mætas quiſquam rapiatur ad æui
Quaſſus torminibus, ne quiſquam ex luce vehatur
Iſchiadis toruæ toruo cruciamine quaſſus,
Inde ſuos greſſus hygieæ ad limina tendat,
Inde

Inde etiam tusses excedunt corpore, magnus
Insuper, & spasmi fremitus, dyspnœa, veternus,
Nec non auriculæ, dentis, renumq́ dolores,
Vesicæq́ simul, capitisque, scotoma, carumq́.
Radix præstat idem. Sed enim siccata repurgat
Vlcus sordidulum, peruersi chasma resarcit
Insuper augmentum pariendo carnis eidem,
Idq́ cicatricis dono coniungere fertur.
Si vacet o lector paucis aduerte docebo
Quid Diomedæi non tentent vincula iuris.
Postquam veliuolo iactatus in æquore, tandem
Littore iam potitur, nec inhorret murmura ponti,
Nunc huc nunc illuc bibulo spaciatur in aruo
Elpis, quò refricet vires, animumque resumat
Quo viduarat eum stridens aquilone procella.
Vix leuiter nebulas animi deterserat, ore
Conspicit en patulo crudelia fata leonem
Intentare sibi: sententia namque sedebat
Illius hæc animo, quantumuis causa nefandi
Rictus, (vt patuit) Longè diuersa subesset.
Vix igitur compos mentis (pauor adijcit alas)
Instar Dictæi iaculi fugit, atque Lyæum
His in vota modis vocitat, precibusque fatigat:
O decus Oebaliæ Nyseu, qui celsa tueris
Atque Therapnæi iuga montis numine seruas,
Et iuga Mœoniæ rupis munimine fulcis,
Quique patrocinio Rhypheia mœnia præstas
Tuta, cui rupes Parnasia thure Sabæo
Fumat, cuius opem tellus Mendesia poscit,
Cuius Erembæo venerantur numen in orbe,
Huc es, & aßiduum vitæ miserare laborem.
Ni frustrà toties olidi spumauerit ara

Cæde capri, ferro cui dextera vulnus adegit
Nostra cruore madens, age præsens omine firma.
Quæ simul Imbrasius dedit, atque precantia fudit
Verba Mimallonidum comiti, salientia ducens
Ilia præ cursu rapido quassansq; flabellis,
Arboreum scandit quantum satis esse videtur
Culmen ad effugium scelerati dente leonis.
At nec puluercam leo nubem spargit in auras,
Nec densum subigens nymbum sustollit arenæ,
Quod tamen irarum stimulo succensus amaro
Incandénsque solet, multa sed parte bidente
Mollior Euganea procumbit ad arboris imum,
Suppetiásque sibi patulo deposcit hiatu.
Quæ dum Cercetius miratur, & vsque tuendo,
Lumina cum primis effusè pascit, inanem
Demit corde metum, propiusq; tuerier inquit
Quæ me causa vetat? Simul hæc effatur, & ossa
Primores inter dentes hærere leonis
Conspicit, ac subitò descendens arbore, vellit.
Hinc etiam sperent simili ratione leuamen,
Quorum sunt membris infixa tenaciter ossa.

caput 339.

πράσιον Græcis: Prasium & marrubium Latinis.

SVb binæ prasium legionis calce deurit,
Sub ternæ verò desiccat, idemque vigore
Pollet amaroris, nec non detergit, & aufert
Per cœcas latebras qui poßidet intima chymum,
Thoracisque simul crassamina lenta propellit,
Et simul infarctu iecur excutit atque lienes,
Quin & frugiferum cobibendos fertur ad ictus

Diræ

Diræ ſerpentis, nec non infeſta venena,
Præterea tuſſes profligat, & amouet aſthma,
Amolitur item lateris tormenta, per orbes
Multos quæ ſolis Pataræi membra grauarunt,
Demulcetque nomas, vnguemque refrænat ocelli,
Quin menſes etiam, & partus, reſideſque ſecundas
Elicit, & tabo ſanieue madentia terget
Vlcera. Succus idem præſtat, veteréſque dolores
Amouet auriculæ, viſumque reſarcit ocelli.

Caput 340.

περιστερεών, ἢ ἱεροβοτάνη Græcis: Verbena, verbenaca, columbina, & herba ſacra Latinis.

SIccat, & aſtringit verbena, leuátque dolorem,
Qui coxas, vterum, denteſque, caputque laceßit,
Nec non committit vel iungit glutine vulnus,
Atque refragatur tabo ſanieue reſperſo
Vlceri, itemque coli tormenta ferocia lenit,
Et tormenta ſimul quæ ſcrupus contrahit aufert,
Et pathos ablegat comitia rumpere ſuetum,
Lenit præterea ſtimulos rabiemue podagræ,
Nec non deciduos inhibet ſiſtitue capillos,
Et ſtabilit dentem, pacátque phlogoſin, & igni
Præterea confert ſacro, pecudique veneno
Fœtæ ſuccurrit, nec non œdema vetuſtum
Placat, & icterici furijs obſiſtit, & oris
Propulſare nomam, ſyringáque fertur, & arcet
Febrim quæ cunctis vel quarta luce recurrit.

Caput 341.

περσικὴ μηλέα Græcis: Malus Perſica Latinis.

Mali

Mali Persiacæ folium germenq; calescit,
Et per cœca fugat nocuum spiracula chymum,
Quin & amaroris genio decoratur alacri,
Nec non helmynthes tollit. Sed poma gelascunt
Ordine sub bino madidantque, citóque feruntur
Per ductus alui. Flumen matura propellunt
Eiusdem: at cohibent hunc immatura fluorem.

Caput 342.

Πέπλος Græcis: Peplus Latinis.

Pollet energia tithymallo peplus eadem.

caput 343.

Vt bursa pastoris cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Calfacit & siccat pastoria bursa, repellit
Insuper, ac genio stypsis decoratur, & ignem
Depellit sacrum, dein intestina cruenta,
Nec non & roseum patulis ex naribus imbrem
Manantem sistit, mensesque, aliosq; fluores,
Auriculamq; iuuat quæ tetro pure madescit,
Æstum præterea stomachi, calidamque phlogosin
Amouet, atque recens compescit vulnera nata.

caput 344.

Πράσον κεφαλωτὸν Græ. Porrum & porrus capitatus Latinis.

Calfacit & siccat capitatus porrus, & acri
Præstat energia, nec non incidit, & aluo
Compe-

Competit, & lotium mensesque propellit inertes,
Nec non thoracis crassamina lenta screatu,
Nec nihil absterget, flabellaque gignit, & almam
Rumpit, fingendo ludibria falsa, quietem,
Noxius est etiam stomacho iecorique, nocetque
Renibus, & nocuos humores contrahit idem,
Quin oculos etiam nimia caligine mergit.
At coma præduris vteris clausisque medetur.
Astringit leuiter folium, cohibetque fluorem
Sanguine respersum, varisque resistit, & aufert
Præterea crustas, nec non epinyctida mulcet.
Acroris verò semen virtute superbit
Gnauiter, atque valet stypsis virtute socordi,
Frigidus in Venerem ne sit lentusque maritus
Efficit hoc etiam, roseóque madentia nymbo
Flumina compescit super hæc, tabémque refrænat,
Nec non auriculæ tormenta sonosque coercet,
Et morsum pecoris demit, renumque dolorem,
Cunctáque thoracis mulcere pathemata fertur,
Callem præterea salebrosum purgat, idemque
Lumina nocte premit, stomachumque offendere cōstat.

Caput 345.

Vt pilosella cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

CAlfacit & siccat pilosella: deinde redundat
Stypsis energia vehementer, itemque superbit
Nonnihil acroris genio, vuluæque fluenta
Comprimit atque alui, sputumque cruore madescens,
Atque dysenteriam, nec non qui bile notantur
Et madidant vomitus, & rheumata cuncta repellit,

Vul-

Vulnus præterea compingit & vlcus, & aufert
Cœliaces fluxum liquidamque respergit iu auram.

Caput 346.

Vt pimpinella cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

SEd pimpinellæ desiccat in ordine bino
Radix, inq; gradu bellè calefactat eodem,
Nec non acroris virtute redundat alacri,
Quinetiam remouet nebulas caligine mersi
Luminis & clausi tenebrarum carcere nigro,
Serpentumque simul morsus, & tetra venena
Submouet, ac pestim, scruposque refringit, inertis
Præterea lotij suffiamina tarda propulsat,
Nec non infarctu dissoluit viscera cuncta.

caput 347.

Vt planta pes anserinus iam dicta cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

ORdine sub bino pes anseris alget, eodem
Donatur genio (longis ambagibns vltrà
Ne te quàm satis est videar studuisse morari)
Solano Dryadum viridaria culta tenenti.

caput 348.

Vt planta pes leoninus iam dicta cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

POrrò leoninus pes siccat in ordine bino,
Stypsis energia dein exornatur alacri,

Ruptus

Rupturasq́; simul, nec non & vulnera quæuis
Glutinat, & prodest laxis fusisue mamillis.

Caput 349.

Vt potentilla cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

POrrò potentillæ radix foliumque redundat
Stypsis energia vehementer, & insuper aret
Ordine sub terno, vuluæque fluenta propulsat,
Atque alui riuos, sputumque cruore madescens,
Atque dysenteriam sistit, dentisque dolori
Competit, & firmat dentem, fluxumque coercet
Luminis, ischiados tormenta deinde refrænat,
Vlcus præterea quod rodit & exedit artus
Amouet, atque recens coniungit glutine vlunus,
Instabilesque simul gingiuas cogit, & aufert
Sæuos articuli questus: ambagibus vltrà
Ne te quàm satis est videar studuisse morari
Lector, energia parili vel dote redundat
A quinis folijs nomen quæ repperit herbæ.

Caput 350.

Vt prunella cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

CAlfacit, & siccat prunella, deinde socordi
Præstat amaroris genio, glutenq́; viritim
Præ se fert gustu, nec non cruciamina sedat
Compescitque simul capitis, morbosque repellit
Qui torquent fauces, aphthisque medetur in ore.

Caput

caput 351.

πίσον, η λέκυθος Græcis: Pisum Latinis.

PIsum verò fabæ respondet viribus: atqui
Nonnihil euariat, siquidem socordius alui
Fertur in anfractum, leuiusque flabella ministrat,
Sordes præterea nequicquam tollere constat.

Caput 352.

Vt persicaria cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

STypsis energia vehementi pollet, & aret
Malum Persiacam folijs imitata, deinde
Frigoris ingenio præstat, syringáque tollit,
Atque dysenteriam sistit, reliquosq; fluores,
Præterea eximiè coniungit glutine vulnus.

caput 353.

Vt perfoliata cum Græ. tum La fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

PErfoliata calet siccatq;, deinde socordi
Pollet amaroris genio, stypsique redundat,
Glutine præterea compingit vulnus & vlcus,
Enterocelarum pueri lamenta coercet,
Atque vmbilicum qui prominet insuper abdit.

Caput 354.

Vt pulmonaria cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

AT quæ pulmonem præfert simulatue superbit
Stypstos ingenio vehementer, itémque tepescit,
Nec non desiccat, vuluæq; fluenta coercet,
Atque alui riuum, sputumque cruore madescens,
Atque dysenteriam, & vomitum qui bile notatur.

Caput 355.

Πετασίτης Græcis: Petasites Latinis.

ORdine sub terno petasites siccat, & aufert
Vulnera quæ spirant phagedænas, atque maligna.

Caput 356.

ποταμογείτων Græ. Potamogeton & fontalis La.

SIccat, dein friget fontalis, itémque redundat
Stypsis energia, nec non antiqua coercet
Vlcera, deinde nomas, pruritus insuper, vltrà
Ne te quàm satis est videar studuisse morari,
Æquat pulygonum: sed enim compagine crassa
Pulygono memorat præstare Galenus eandem.

Caput 357.

πήγανον κηπευτὸν Græ. Ruta hortensis La.

PIngit Hamadryadum viridaria culta, vel agri
Sedem ruta. Prior calefactat in ordine terno:
Desiccátque simul vehementer, itémque viritim
Præstat amaroris genio, nec dote superbit
Acroris leuiter, quin & compage tenella
Constat, & incidit, nec non per cœca resoluit
Spiramenta truces chymos, mensesque propellit,

Vrinámque mouet ſuper hæc, flabriſque medetur,
Nec non thoracis pellit craſſamina lenta,
Dimouet & pacat ſuper hæc lichenes, & alphos
Candidulos abigit, facilemq; ad regna ſalutis
Almæ dat curſum dira pleuritide quaſſo,
Nec torpere graui patitur tua membra veterno,
Tormina quem verſant higieæ in limine ſiſtit
Præterea, nec non alias aduexerit oras
Tußim, quinetiam lumbricos lumine priuat
Opponitque neci, nec non arthritida mulcet,
Moliturque moram vitæ cruciamine lumbi
Qnaſſo, dein patula roſeum de nare liquorem
Manantem cobibet, nec non vt regna ſalutis
Arripiat mulier quam præfocatio torquet
Efficit hæc vteri, dein exanthema coercet,
Thoraciſque ſimul tormenta repellit, & igni
Conducit ſacro, nec non herpeta, rigorem,
Et peripneumoniam liquidos reſpergit in euros,
Et tormenta coli, vuluæq; phlogoſin abercet,
Præterea teſtis, lumenq; reſarcit ocelli,
Nec non infarctu iecur eripit, atque lienes,
Hydropémque leuat ſuper hæc, & mulcet achoras,
Ne ruat in Venerem coniunx animoſius æquo
Præterea præſtat. Nec non arrecta deinde
Hauriat hinc animum ſpes aſthma thymumque fugari,
Formicámque ſimul, dein & cruciamen ocelli,
Dentis, & auriculæ, capitiſque, minaxq; venenum.

caput 358.

πανκράτιον Græcis: Pancratium Latinis.

Pancratium leuiter ſcillæ virtute ſuperbit.

Caput

Caput 359.

παλίουρος Græcis: Paliurus Latinis.

RAdix & folium paliuri stypsis abundat
Gnauiter ingenio, per cæcos mittit hiatus
Insuper, atque alui manantia plœnius æquo
Flumina compescit, lotijque moramina tollit,
Nec non phyma, cui non adsit feruor abercet,
Atque venenatam plagam, virusque repellit.
At verò semen secat, & crassamina demit
Quæ thoraca tenent, scruposque refringit, & aufert
Tußim, quinetiam scelerata venena propulsat.

Caput 360.

πάνακες ἡράκλειον Græcis: Panaces Herculeum La. opopanax est huius liquor.

HErculei panacis liquor per cæca resoluit
Spiramenta truces chymos, & mollit, & aret
Ordine sub bino, sed terna corte calescit,
Extenuátque simul, menses lotiumque propellit
Insuper: at fœtum fraudatur lumine solis.
Nec non vesicæ scabiem tußimq́; deinde
Tormina, durities vteri, sæuosque dolores
Præterea laterum dentisque, podagran, ocelli
Insuper ingentes nebulas, conuulsa, rigorem
Febris quæ crebrò remeat, diruptáque tollit,
Ischiademq́; simul, nec non anthraca coercet:
Admistusque pici bellè succurrit & adfert
Auxilium à rabido morsis custode penatum.
Cortex radicis leuiter detergit, & idem
Calfacit & siccat liquore supinius, vlcus

Peruersum lenit ſuper hæc, carnémque reſtaurat
Oßibus obductu ſpoliatis, atque morantem
Detrahit ex vtero partum. Sed dira venena
Semen profligat, menſeſque propellit inertes,
Nec non hyſtericæ queſtum demulcet & aufert.

Caput 361.

πάνακες Ἀσκλήπειον Græcis : Panaces Aeſculapicum Latinis.

QVod Deus inuenit panaces Epidaurius olim
Prædicto leuius calefactat, & vlcera demit,
Phymáque propulſat, nec non phagedænan abercet.
Semina tum flores genio decorantur eodem.

caput 362.

πάνακες χειρώνειον Græcis: Panaces Chironeum La.

PHylliridæ panaces genio decoratur eodem.

Caput 363.

παρωνυχία Græcis: Paronychia Latinis.

POrrò paronychia terno calefactat & aret
Ordine, præterea vitium cognomine ſedat,
Et pollet tenera compage, deinde reſoluit
Per cæcas latebras qui poßidet intima chymum,
Delinitq́ue fauos, nec tentat corpora morſu.

Caput 364.

πέπλιον ἢ πεπλὶς Græ. Peplium & peplis La.

At ſemen peplidos pepli de more repurgat.

Caput 365.

περσέα Græcis: Persea Latinis.

PErseæ folium stypsis virtute redundat
Leniter, & rosei fluxum liquoris abercet.

Caput 366.

Πιτύουσα Græcis: Pityusa Latinis.

At pityusa pari tithymallis dote superbit.

Caput 367.

Πλάτανος Græcis: Platanus Latinis.

AT verò leuiter platanus frigescit & humet.
Hinc folium viridans fluxum qui iactat ocellos
Amouet & lenit, mitemq; phlogosin abercet,
Atque tumore leuat. Cortex pilulæq; dearent
Plœnius. Ille fugat tormenta ferocia dentis:
Combustus verò sordes abstergit, & idem
Vlcus sordidulum pacat, lepramq; coercet.
At verò pilulæ serpentum dente petitis
Suppetias veniunt, ambustáque membra propulsant.

Caput 368.

Πολύγαλον, ἢ πουλύγαλον Græcis: Polygalum & pulygalum Latinis.

PVlygali folium calet atque madescit, & implet
Vbera lacte, sub hæc austero munere languet.

Caput 369.

πολεμώνιον Græ. Polemonium & polemonia La.

PArte viget tenera polemonion, atque dearet:
Hincq́; dysenteriam, lotijque moramina tollit
Radix, & lumbi dentisque doloribus obstat,
Nec non duritiem splenis, morsumque coercet,
Bellua quem dederit flammantia lumina vibrans,
Attollensque minas, & sibila colla tumescens.

Caput 370.

πτελέα Græcis: Vlmus Latinis.

ASt vlmi folium stypsis virtute superbit,
Abstergetque, recens vulnus quoque glutine iungit.
Cortex astringit cumulatius, atque vigore
Pollet amaroris: leprámque iugatus aceto
Dimouet: at viridans compingit glutine vulnus,
Nec non rupturæ callum parit, atque ministrat.
Corticis ingenio radix vel dote superbit.
Humor folliculi faciem polit atque venustat.

Caput 371.

πυκνόκομον Græ. Pycnocomum Latinis.

PYcnocomi folium, & semen, radixq́; vigescunt
Acroris genio, nec non per cæca resoluunt
Spiramenta truces qui versant intima chymos,
Euelluntque simul quæ tergo hæsere sagittas,
Phymáque demulcent. bilis radice mouetur.

Caput 372.

πενταφυλλον Græ. Quinquefolium Latinis.

A qui-

AQuinis folijs nomen quæ repperit herbæ
Radix(vt constat)desiccat in ordine terno,
Quamuis hæc eadem leuiter calefactet,iniquo
Nequicquam super hæc prædatur corpora morsu,
Nec non acroris decoratur dote supina,
Præterea gracili aut tenera compagine membri
Constat:& astringit solerter,& vlcera sistit
Oris quæ nimium diro putrore madescunt,
Alui præterea cohibet sopitque fluorem,
Nec non qui roseo tinguntur ab imbre coercet
Hæc riuos etiam quauis ex parte scatentes,
Præterea dentes tetro cruciamine quassos
Amouet aut sanat,vulnusque repellit,& ignem
Sacrum,durities,strumamq́, œdema,dolorem
Præterea lumbi.Scabies quoque pellitur inde,
Nec non pulmonis iecorisque pathema fugatur:
Inde medela venit super hæc,cum flamma medullas
Exhaurit febrium.Quin defungere periclis
Illinc præterea comitia rumpere sueti
Morbi,quinetiam hinc syringa,trucesque veneni
Fugeris insidias,nec non herpeta fugare
Hinc licet,hincq́ patet via qua lenimen habetur
Icterico,inducas animum lenirier illinc
Enterocelarum stimulos,artusque dolores
Insuper,atque fugit procul hinc arteria scabra,
Nec non abscessus volucrem hinc funduntur in auram,
Condyloma simul,digitique pterygia sæua.

Caput 373.

πταρμική Græ. Ptarmíce & sternutamentoria La.

PTarmice viridans desiccat in ordine bino
Et calet,acroris genio & decoratur:at aret

Atque calefactat ſiccata ſub ordine terno,
Nec non liuores, vt ſugillata, repellit,
Eximiéque valet ſternutamenta ciere.

caput 374.

Πτέριϲ, ἢ πτέριον Græcis: Filix Latinis.

CAlfacit ipſa filix ſiccatque, & dote ſupina
Stypſios inſtruitur, nec tentat corpora morſu,
Quin & amaroris genio decoratur alacri.
Summouet helmynthes radix, & lumine caſſos
Extrahit, at verò ſpirantes immolat Orco
Fœtus, nec ſobolem prodire ſub ætheris auram
Permittit, ſteriles nimium reddendo puellas,
Vlcera quæ nimio manant liquore propulſat
Inſuper, & molem demit minuitque lienis.
Et quæ tanta (malum) dementia cœpit & vrget
Tot ſtolidas hominum mentes, & verſat Erinnys?
Vt certo credant Ææum fundier illinc
Semen, quod nunquam vidit Danaia Perſis
Quondam plœna magis? quod nec Mineides oræ
Norunt, nec tanto magiæ ſuccenſus amore
Bardus, Tyridates, nec non Hermippus, Erichtho?

caput 375.

πύρετρον Græ. Pyretrum & ſaliuarís Latinis.

CAlfacit & ſiccat terna ſub claſſe pyretrum.
Radix eximiè languentia membra refulcit,
Ignauumq́; ſimul proritat phlegma cerebro,
Nec non ablegat pareſin, febriumq́; rigorem,
Sudo-

Sudoresque mouet super hæc, tormentáque sæua
Tollit ab ignauo surgentia frigore denti.

caput 376.

πύξος Græcis: Buxus Latinis.

SIccat, & astringit buxus, labémque coercet,
Nomen ab Hispani quæ traxit climatis orbe.
Sed folio rutilant huius flauedine crines.

caput 377.

περικλύμενον Græcis: Periclymenum Latinis.

EVge periclymeni paucis nunc accipe vires
Lector, amaroris genio viget ergò, caletq́;
Desiccátque simul, lotijque moramina tollit:
Crebrius atque decet verò si manditur, vndam
Per lotium ducit roseam, redditq́; maritos
Et pupas steriles, fœtumque propellit inertem,
Et demit maculam vultus à lumine solis
Tegæi natam, nec non lichena, rigorem,
Scrupos, asthma, dein singultus, atque lienum
Præterea molem, nimióque fluentia tabo
Vlcera profligat, defessaq́; membra resarcit.

caput 378.

πετροσέλινον Græcis: Petroselinum & apium saxatile Latinis.

QVod per senta petris loca suauem ructat odorem
Ordine sub terno siccatq́; caletq́; selinum,
Quin & amaroris genio decoratur, & acri,

Nec non extenuat, lotiumq́; propellit, itemq́;
Menses, atque coli scelerata flabella coercet
Et stomachi, renum laterisque minacia tollit
Vesicæq́; simul tormenta, & tormina lenit.

Σέλινον κηπαῖον Græcis:: Apium hortense Latinis. Ελεοσέλινον Græcis: Apium palustre La. Ορεοσέλινον Græcis: Apium montanum Latinis.

QVod per Hamadryadum viridaria culta nitescit
Calfacit, atque mouet lotium mensesque, palatum
Titillat gustu, stomachumque, flabellàque tollit,
Atque ciet vomitum, pacatque venena, papillam
Grumosam cohibet super hæc, oculique phlogosin.
Quinetiam simili decoratur dote palustre.
Præterea simili montanum dote redundat.

Caput 379.

πυρὸς Græcis: Triticum Latinis.

SI foris inijcias prima sub classe calescunt
Tritica, quin obdunt leuiter clauduntque meatus.
Ast oleum pacat syringa, pedumque coercet
Rimas & manuum tetrico de frigore natas.

Caput 380.

πέπερι Grecis: Piper Latinís. Estq́ue triplex, longum, album, nigrum.

CAlfacit & siccat piper omne, vigétque tenella
Parte, trucèmque fugat per spiramenta liquorem
Cœca, coquitq́; simul, nec non absterget, & acri
Pollet energia, nec non inuitat orexin,

Anguis

Anginamque fugat ſuper hæc, lenitque rigorem,
Tormina, ſerpentis morſus, & dira venena,
Nec non & tußim, & ſtrumam, ſæuumque dolorem,
Quin ciet vrinam ſuper hæc, partuſque morantes
Elicit, à nigra caligine præſtat ocellos
Immunes etiam, viduatq́; madore cerebrum.
Sed compage minus gracili decoratur, & aret
Longum flaccidius, quàm quod ſplendore coruſcat,
Et nigreſcit: Item maiori dote ſuperbit
Acroris niueum, quàm quod nigredine pollet.

Caput 381.

πίσσα Græ. Pix La. Eſtq́ue duplex, ſicca & humida.

VTraque pix marcètque calétque ſub ordine bino:
Verùm ſicca calet leuius quàm ſiccet, at humens
Contrà: & amaroris leuiter virtute ſuperbit
Vtraque, & obſcurè per cœcos mittit hiatus,
Atque acrore parùm valet, & maturat, & aufert
Tetram colluuiem ſordis, compage tenella
Segniter inſtruitur ſuper hæc, ſæuoſque tumores,
Et lichena, phthiſim, ſtrumas, & pure madentes
Aures, antiadas, nec non anthraca, pedumque
Rimas & ſedis placat, viruſque coercet,
Quamque dedere tibi ſqualentia terga nefandæ
Serpentes plagam, nec non herpeta, liquores
Qui thoraca tenent, ac pus quo frangitur idem:
Nec non anginam fugat, & tubercula vuluæ,
Duritiamque ſimul ſedis, fœdáque rigentes
Vngues ſcabritie: tußimque propulſat, & aufert
Aſthma: licet melius, quæ liquet, vt arida quoduis
Glutine coniungit melius quàm liquida vulnus.

Caput

caput 382.

πιςάκια Græcis: Piſtacia Latinis.

DOnantur gracili verò piſtacia membro
Segniter, expediunt ſuper hoc thoraca minaci
Et iecur infarctu, nec non decorantur amara
Dote, licet iusto dilutius, atque repellunt
Squameus in ſpiram qui ſeſe colligit anguis
Plagam, quique fero linguis micat ore biſulcis.

caput 383.

πόλιον ὀρεινόν, ἤ μίκρον Græcis: Polium montanum & paruum Latinis.

ORdine ſub terno polium deſiccat, idemq́;
Calfacit in bino vergente, deinde viritim
Pollet amaroris genio, genioq́; ſuperbit
Gnauiter acroris, nec non & viſcera cuncta
Liberat infarctu, menſeſque propellit, & aluum
Deijcit, atque mouet lotium, diróque veneno
Fœtæ ſerpentis plagam demulcet, hydropa
Nec non ictericum dein amouet, atque dolorem
Splenis ab infarctu collectum ſedat & aufert.

caput 384.

πρόπολις Græcis: Propolis Latinis.

CAlfacit & propolis vergente ſub ordine bino,
Quinetiam pollet gracilis compagine membri:
Nec non vbertim quæ tergo hæſere ſagittas
Elicit, ac terget, ſed præſtat alacrius illud.

Caput 385.

Ρᾶ ἢ ῥῆον ποντικόν, ἢ ῥίζα ποντική Græ. Rha & rheum Ponticum & radix Pontica Latinis.

RAdix quam gelidæ tribuit Mæotidis ora
Viribus instruitur mistis, astringit & acri
Pollet energia, sed enim generosius illud
Efficit, amandat dein asthma, fugátque dolorem,
Estq; patrocinio vulsis, & subtrahit Orci
Faucibus à tetro serpentum dente petitos,
Confert præterea ruptis. Et colligit æger
Hinc robur stomachus, nec non perducitur illinc
Ad mætam roseo sputum liquore madescens,
Feßis præterea licet hinc succurrere rebus
Eius qui renum & lumbi cruciamine torpet,
Nec non in melius datur hincce referre dolorem
Vesicæ, & morbum, nec spes hunc vana tenebit
Qui munire petet iecur hincce, proculque fugare
Morbum thoracis, dein intestina cruenta, &
Infarctum splenis, nec non cruciamina tetra.
Ne versare dolos qui traxit ab impete nomen
Poßit morbus, item crudelia tormina, liuor,
Singultusque simul, medicamen habebitur illinc
Insuper, hincq; fluit trahiturq; salutis amœnæ
Copia, quem iactãt hypochondria tensa, vel haurit
Febris, quæ remeat persæpe vetusque phlogosis.
Hinc quoque cœliace, ac inflatio tetra fugatur.

Caput 386.

Vt planta ribes officinis medicorum nunc dicta, cum Græcis tum Latinis fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Ordine

ORdine sub bino ribes desiccat & alget.
Frons & bacca valet stypsis virtute benigna,
Feruoremq; domat stomachi, roseiq; liquoris,
Atque sitim cohibet, vomitumque refrænat, acutas
Præterea lenit febres, aluiq; fluenta
Quælibet amandat, nec non inuitat orexin,
Acrorémque leuat bilis, stomachumque refulcit.

Caput 387.

Ροδον Græcis: Rosa Latinis.

POllet amaroris genio, stypsisque vigore
Præstat & instruitur rosa quæ diffundit odorem
Latè per Dryadum viridaria culta, fragranti
Competit olfactu cerebro: stomachumque refulcit,
Atque iecur firmat. Succus per cœca nociuum
Spiramenta foras chymum depellit, & aluo
Bilem profligat, nec non absterget, & idem
Soluit ab infarctu iecur, & qui conficit escam
Ventriculum, pacat febres à bile profectas
Insuper, & tremuli cordis discrimina tollit.
Ex marcente rosa succus collectus abercet
Intestinorum, gingiuæ, sedis, ocelli,
Nec non auriculæ, & capitis, vuluæque dolores
A feruore nimis rabido sæuóque profectos.
Marcescens porrò maiori stypsis abundat
Munere quàm viridans, hypochondria quassa phlogosi
Mulcet, erysipelas pacat, stomachique resistit
Humidulis vitijs, nec non & glutine iungit
Vulnus, itemq; pedum rimas compescit, & oris
Vlcera profligat. Caput aluum sistit, & imbre
Sanguineo rutilans sputum. Sed & vnguis eodem

Mu-

Munere donatur. Medio qui gemmat in orbe
Flosculus amandat gingiuæ rheuma, fluorem
Præterea cohibet vuluæ. Lanugo caróque,
Præterea semen genio decorantur alacri
Stypsios, hincque alui manantem largius æquo
Compescunt riuum, & genitalis cuncta fluenta
Partis, vti menses tardos, & seminis imbrem.

Caput 388.

Ῥάφανος Græcis: Raphanus Latinis.

ET duplex raphanus se tollit in ætheris auras:
Orneat hæ siquidem viridaria sternit, & agros.
Sub legione prior bina desiccat, & idem
Calfacit in terna, & per spiramenta ferocem
Cæca foras pellit qui macerat intima chymum,
Nec non acroris genio vel dote redundat,
Crassamenta dein thoracis lenta propellit,
Atque ciet lotium vomitumque, flabelláque gignit,
Et sensus aciem quam noxia corpora tardant
Terrenique hebetant artus moribundáque membra
Subleuat, & tussi veteri medicatur, & aluo
Competit, atque mouet ructum: nec dedit in artus,
Quod sibi persuadent homines, ientacula sumpta.
Sed cortex vomitum ciet acrius, atque trahentes
Vsque moram ducit menses, pacátque dolorem
Splenis ab infarctu. Quin itur ad alma salutis
Hinc quoque regna quibus sceleratos vipera dentes
Abdidit, atque pedem licet hinc efferre nomarum
Tectis, & fas est hinc sugillata fugare,
Quin fas est etiam caput hinc vestire capillis,
Quin ne ad Tartareas sedes & ad ostia nigra

Tete

Te te mittat hydrops, licet hincce parare medelam:
Ne quem fungus eo Parcarum iure sub vmbras
Mittat, quo perijt Catulus, lasciuáque docti
Theia musa senis, prolesque nouella tyranni
Hesperidûm, caligæ cui nomen castra dederunt
Bardiaciq; greges, vberrima copia manat
Hinc quoque præsidij. Semen remoramina lenta
Dimouet vrinæ, mensesque propellit inertes,
Atque ciet vomitum super hæc, plagámque cerastæ
Comprimit, infarctu leuat extricatque lienes
Præterea. Supero ne mittat sole fruisci
Quem gangræna coquit, datur hinc sperare salutem
Insuper, hincq; fugit rapidos angina subeuros.
Præstat energia verò qui surgit in agris.

Caput 389.

Ρητίνη Græcis: Resina Latinis.

OMnes resinæ calefactant, atque dearent,
Parte sub hæc gracili decorantur, itemq; madorem
Per cœcos pellunt abitus, fœdæq; propulsant
Colluuiem sordis, nec non acrore vigescunt,
Ex alto super hæc omnes memorantur iniquos
Vellere liquores. Sed enim lentiscina primas
Aufert, vsque adeò siquidem virtute superbit
Stypsios, vt iecori stomachóque labantibus addat
Incutiátque simul vires, & parte tenella
Constet præ reliquis, nec frangat corpora morsu:
Nec non præ reliquis genio dilutius acri
Pollet, itemq; calet minimum, pacatq; phlogosin,
Et stabilit ventrem. Terebinthina verò secundas
Obtinet, hæc etenim leuius quàm dicta superbit

Stypsis

Stypsis energia, reliquis animosius autem:
Quin & amaroris genio decoratur, itemq́;
Hinc quàm dicta magis per cœcum pellit hiatum
Chymos, atque calet generosius, atque proteruæ
Sordis colluuiem dicta præclarius aufert,
Nec non emollit fœcundius, atque medetur
Psoræ: quin alijs melius compage tenella
Constat, & ex alto retrahit. Quam porrò ministrant
Suppeditantq́; simul piceæ, quàm dicta superbit
Acroris genio maiore: sed hocce redundat
Hac ipsa vberius quam pinea bacca profundit,
Etsi splendidius non vellat in extima membra
Chymos, atque foras per cœcum pellat hiatum.
Tres modo prædictas, veluti duo separat Isthmus
Æquora, dispescit quam sudat pinus, & altos
Quæ pandit cliuos abies, & surgit Olympo.

Caput 390.

Ῥοῦς Græcis: Rhus Latinis.

Bacca latexq́; rhois desiccat in ordine terno,
Sub legione tamen bina frigescit & alget,
Nec non austeri decoratur munere gustus.
Ne trahat ad mortem niueo fulgore coruscans
Fluxus matronam, profunditur inde medela,
Quin sua terga fugæ volucri dabit inde rigescens
Asperitas linguæ, datur inde parare medelam
Quem gangræna coquit super hæc, & tetra phlogosis,
Quæ partem fractam, nec non aposyrma lacessit,
Liuidulumq́; simul membrum. Ne corpore cedat
Vita, vel orbetur conuexi lumine cœli
Cui Styga cœliace truculenta minatur, & Orcum,

Hinc trahat apta suis itidem solamina votis,
Hinc suspendit iter super hæc hæmorrhois, hincq;
Spes opis ampla datur, roseo ne tincta liquore
Intestina secent fatalia stamina vitæ,
Quinetiam minimè spes illinc pascit inanes,
Qui secum statuit tabo seu pure nimisquam
Fœdas auriculas inbibere. Sit vnica rebus
Afflictis etiam quem sæua pterygia torquent.

caput 391.

συκῆ ἥμερος Græ. Ficus satiua Latinis.

SQualida ficorum maturáque cedere proles
Cum liquida medicis in eundem fertur Achiuis
Nec non Oenotrijs vsum: sed pulchrius ista.
Quod verò canimus, generatim duce remotum
Sedibus à veri, nec in omnibus accipe morbis.
Calfacit & marcet siccatue sub ordine primo,
Tergit præterea: bellèque nutricat alitue.
Si prurigo nimis, sonitusque aut murmura vexent
Auriculas, ficum dictam instillare memento.
Cum petit antiades truculenta phlogosis, & vrget
Scabrum pulmonis callémque viámque, struatur
Hinc gargarismus: cum versant tormina ventrem,
Clyster hinc fiat: sed virus abercet in haustu
Atque cibo: sed enim ventri flabella ministrat.
Si mandatur obest stomacho iam lecta recenter,
Proritatq; aluum, papulasq; elecat & vndam
Sudoris: nec non æstumq; sitimq; restringuit.
Scirrhos inductu coquit & dispergit iniquos.
Aluum sicca mouet commansa, sitimque deinde
Rheumáque suppeditat stomacho ventriq;, medetur

Vesicæ

Vesicæ & renum sabulis, & hydropa repellit,
Nec non & magnum, cui bis patuisse tyrannus
Ad sua qui populum deduxit fræna potentem
Fertur, quinetiam fugat asthma, deinde propulsat
Tussim, quæ longo tenuit iam tempore corpus,
Quinetiam fertur tetrum lenire colorem
Longis contractum vitijs, eadémque propellit
Quæ thoraca tenent crassamina lenta screatu,
Et quæ pulmonem tenuere pathemata crebro
Temporis anfractu liquidas diffundit in auras,
Nec non instruitur gracilis compagine membri.
At spleni & iecori quod macerat atra phlogosis
Conflat damna: parit quas nutrit sylua capilli
Myrmecum turbas plus æquo sumpta, deinde
Parturit in calido (probat vsus) corpore bilem.
Tollitur admotu furunculus, atque parotis,
Duritiesque, dein fluxus quo tibia languet,
Nec non panus, hydrops, canentis pernio brumæ
Munus, vt Arctoi quod detur in axe trionis.
At grossus placat formicas, atque repellit
Verrucas, nec non strumas nodósque coercet,
Imbrem furfureum, nec non epinyctida mulcet
Insuper, atque foras per cœcos mittit hiatus.
Quin fugit hinc etiam furunculus, atque nefandi
Muris araneoli morsus, dirumque venenum
Quod scolopendra tibi largitur, achorą́, thymusą́.
Succus, & vnda simul quam sponte profuderit arbor
Amouet impositu lepras, & lenit achores,
Et lichena, dein scabiem, morsumque veneno
Fœtæ serpentis, nec non myrmecian aufert,
Præterea vultus næuos depellit, & alphos:
Vlcere membra tamen conspurcat: alacriter aufert

Præterea sordes, nec non & menstrua ducit.
At limen vuluæ reseratur, & ora dehiscunt
Vasis, & aluus ijs non manans ducitur haustis.

Caput 392.

Σκόρδιον Græ. Scordium & trissago palustris Latinis.

SCordion emarcetq; caletq; Repurgat inunctu
Vulnus quod fluitat sanie, committit & ingens
Glutine, præterea cacoethis biantia nectit
Labra cicatricis dono, mulcetq; podagram.
Et sic tum fugient hypochondria quassa phlogosi,
Tum cutis excrescens. At potu menstrua ducit,
Nec non vrinam, virusque repellit, & ictum
Diræ serpentis, dein intestina cruenta,
Crassamenq; simul thoracis pure redundans,
Et veterem tussim, & lateris tormenta socordi
Nata gelu, ac stomachum quem rosio dira fatigat.

caput 393.

Στίχας ἢ στοιχάς Græ. Stichas & stœchas Latinis.

STæchas amaroris genio viget, atque tenella
Parte, sed astringit ieiunè: ac tergit, & omne
Excutit infarctu membrum, fulcimen eidem
Concilians, cerebrum, neruos, atque organa sensus
Purgat, & egelidum lenire pathema refertur,
Et mala thoracis cohibere, atque atra venena,
Pellere phlegma, simul nigrantem ducere bilem.

Caput 394.

Σκίλλα Græcis: Scilla Latinis.

Caput

CAlfacit at hinc ſiccátque ſub ordine ſcilla:
Et ſecat eximiè, & ptyſin hæmatis arcet, hydropa
Dimouet, & ſedat dyſpnœan, & aſthma, fugatq́;
Tormina, & vrinam ducit, tußique vetuſtæ
Suggerit auxilium, ſtrigmentáque prolicit aluo.
Regius hinc etiam potu, ſtomachuſque fugatur
Cui cibus innatitat, nec eadem coctio lege
Non refocillatur ſanè quam ritè. Sed ictus
Vipera quos dederit tibi, verrucaſque, pedumque
Rimas impoſitu lenit. Quem dona rigentis
Pernio diuexant hyemis, trahat inde leuamen.

caput 395.

Στάφις ἀγρία Græcis: Staphis agreſtis, herba pedicularis & pituitaria Latinis.

ORdine ſub quarto ſtaphis vrit & aret obumbrans
Agros, ac terget, nec non acrore ſuperbit,
Et trahit humani ſancta de corporis arce
Phlegma. Sed impoſitu ſcabiem, & pruriginis iram,
Rheumáque gingiuæ, & lendes, prolemq́; nefandam
Summouet, & tollit, dein aphthas mulcet in ore.
Dentis porrò fugat tormenta ferocia lotu.

caput 396.

Ζέσελι Μασσαλεωτικον Græcis: Seſeli Maſſilienſe Latinis.

PRopter Maßiliæ quod mœnia pulchra nimiſquam
Luxuriat ſeſeli calet exiccatq́; ſecundo
Sub grege. Potatum fœtus & menſtrua pellit
Semen cum folijs, epilepſian, atque fluentis

Guttatim lotij sufflamen demit, & asthma
Corrigit, & mulcet pathos omne quod intima tentat,
Nec non & febres antiquas lenit & aufert,
Et præfocatæ super hæc conferre iuuamen
Inducas animum id vuluæ: dein tormina, deinde
Frigora quæ carpens iter excipit atra coercet.

Caput 397.

σκόλυμος Græ. Carduus & strobilus Latinis.

SI quis pestiferum depromat corpore virus
Quali fragrabat quondam Pæantius heros,
Nec non Sabidius, Gorgonius, atque caterua
Tota maritorum patriæ, regnique Thoantis:
Si tam corpus odor sceleratus tentet, Auerno
Quàm halitus erumpens supera ad conuexa refertur,
Aut quàm Parthenopes alto contermina muro
Faucibus antra vomunt Lernæam dira Mephitim,
Suppetias tulerit strobilus ducendo malignas
Per ductus lotij causas & semina, & idem
Calfacit in terno, siccatque sub ordine bino.

Caput 398.

σόγχος Græ. Sonchus & cicerbita Latinis.

AT sonchus viridans manifesto friget, & idem
Stypsis energia leuiter decoratur, & æstum
Auertit stomachi, tetricæque phlogosios iram
Dimouet, & confert diro cui scorpius ictu
Vulnus adegit atrox. Sed calfacit aridus idem.

Caput 399.

σέρις Græcis: Seris & intibus Latinis: hortensis, endiuia est, syluestris, cichoreum.

NVminis Hellæi pomaria culta, vel agros
Intibus obuelat. Stypsis decoratur vterque
Munere. Posterior primo desiccat & alget
Ordine, præterea gustu decoratur amaro
Vberius longè quàm qui pomaria cingit:
Vberius verò gelat hic, nec siccat. Vterque
Pellit erysipelas, podagræque tyrannida mulcet,
Feruorémque domat stomachi, lenitque phlogosin
Luminis, & prodest sæuo cui scorpius ictu
Vulnus adegit atrox, aluique ruentia sistit
Flumina, cardiacen super hæc compescit, & arcet.

Caput 400.

σταφυλῖνος Græ. Staphylinus & pastinaca La.

NVminis Hellæi staphylinus amœna vireta
Cingit, & induitur Cerealis ad æquora campi
Florem candidulum. Virtute redundat amara
Fusius, ac terget præclarius, atque calescit
Acrius hic illo, mensesque propellit inertes,
Præterea fœtus lotijque moramina tollit,
Conceptumque iuuat. Patet hinc medicamen hydropi
Insuper, atque fugam pleuritis corripit illinc.
Commodat hic operam simili ratione veneno
Foetæ serpentis plagam cohibere volenti.
Sed Venerem stimulat radix, acuitque maritos.

Caput 401.

Στρύχνος Græ. Solanum Latinis. Estque quadruplex, hortense: halicacabus seu vesicaria: somniferũ: & furiosum.

QVod per Hamadryadum viridaria culta vagatur
Solanum torpet frigetue sub ordine bino,
In siccando tamen certissima norma refertur
Esse, dein stypsis pollet virtute, fluentum
Sistit ad hæc vteri. Quin hinc ad dulcia blandæ
Regna salutis item tete perferre licebit
Quem dolor auriculæ capitisque lacessit & vrget,
Hincq́; patescit iter super hæc ad blanda salutis
Regna cui stomachus feruet, nec captus inani
Spe fuerit sacros ignes hinc pellere nitens.
Ne reddas animam cui sæua parotis atroxq́;
Comparat insidias, in tuta reponeris illinc,
Suppetit hincq́; salus etiam quem tetra fatigat
Herpes, atque tenent illinc vestigia fluxus
Acres, qui versant oculos, venit hincq́; medela
Si tentent magnum tubercula luminis orbem,
Nec non siriasis tenuem hinc fundetur in auram.
Quin à vesica nomen ducentis eadem
Dote viget folium: sed enim remoramina tarda
Semen propulsat lotij, renumq́; molesta
Vesicæq́; simul iecorisque pathemata lenit.
Eius præterea quod sopit membra quiete
Proritat lotium semen: sed hydropa corymbi
Bisseni pacant, mens integra pluribus esse
Desinit: at succus tormenta ferocia mulcet:
Quem radix verò succum largitur ocellos
Explicat obuinctos tenebrarum carcere nigro:
Vestis quæ condit radicem friget in ala

Terna.

Terna. Sed cortex, ineunte sub ordine bino
Friget, in exacto siccans, radicis amœnas
Quod vires animi cœcis erroribus implet,
Et cortex idem quatuor si pondere sumas
Drachmarum interimit mandentem, siue phaselo
Dat ferrugineo rigidi squalore Charontis.
Impositu verò cacöethe placat, & arcet
Nec non profligat cruciamina tetra nomarum.

caput 402.

Σισύμβριον. Græcis: Sisymbrium Latinis.
Estque duplex, hortense & aquaticum.

OBducit lympham sisymbrion, atque Priapi
Regnum. Posterius calefactat in ordine terno
Desiccatque simul, per cœcos mittit hiatus
Insuper, atque viget teneri compagine membri,
Quin ictus apium super hæc vespæque repellit,
Et furibunda simul capitis tormenta refrænat.
At verò semen calet, & compagine membri
Donatur tenera, lotiumque propellit, idémque
Singultus inhibet, scrupique tyrannida lenit.
Vndiuagas porrò quod sedes ornat, in ala
Calfacit & siccat terna si marcet, eadem
Præterea dicto fermè virtute superbit:
At viridans siccátque calétque sub ordine bino.

caput 403.

Σαξίφραγον, ἢ σαρξίφαγον Dioscoridi & Paulo ni ascititia sint capita: saxifraga La. Estque multiplex.

CVnctæ saxifragæ desiccant, atque calescunt,
Vrinámque cient, febriumque tyrannida sedant,

Nec non singultus inhibent, lapidesque refringunt.

Caput 404.

στρούθιον Græ. Struthium, radicula, & lanaria La.

AT radix struthi desiccat in ordine quarto
Fermè, calétque simul, nec non acrore superbit,
Sordes præterea nimias absterget, & hepar
Languidulum refricat, lapidesque refringit, & aluum
Ducit, dein lotium mensesque propellit inertes,
Tußim præterea, & dyspnoean, itemque lienis
Duritiem, ac lepram, nec non tubercula sopit,
Quin oculis etiam nimia caligine mersis
Competit, atque valet sternutamenta ciere:
Sed foetum rutili fraudatur lampade solis.

caput 405.

σαγάπηνον Græ. Sagapenum Latinis.

TErget languidulè sagapenon, idémque calescit,
Præterea constat gracilis compagine membri,
Crassamenta simul pulmonis lenta propellit,
Atque ciet menses: at foetus immolat Orco,
Lympham proritat super hæc, & phlegma per aluum,
Nec non & nostri sancta de corporis arce
Phlegma soporiferum trahit, asthmáque mulcet, et oris
Auertit spasmum, laterisque minacia sedat
Thoracisque simul tormenta, coliq; dolores,
Et lumbi, ac vuluæ, neruique, deinde veneno
Foetæ serpentis morsum depellit, & arcet
Magnum, dein paresin, frigus, capitisque dolores
Antiquos abigit, mulcétque scotoma, lienis
Præterea infarctum, nec non hydropa coercet,

Lenit

Lenit opisthotonum super hæc, tußimque vetustam,
Spasmáque demulcet, nec non hypochyma, tenebras,
Atque cicatrices oculi: visumque labantem
Sarcit, & hystericis prodest, diruptáque sanat,
Nec non & febrim quæ sæpe recurrit abercet.

Caput 406.

στύραξ Græcis: Styrax Latinis.

CAlfacit, hincq; styrax coquit, ac emollit: & aluum
Deijcit obscurè, mensesque propellit inertes,
Præterea reuocat vocem, quæ faucibus hæret,
Nec non duritiem vuluæ, mysimq; propulsat,
Quinetiam raui succurrit, itémque catarrho
Subuenit, & placat tußim, lenitque coryzan.

Caput 407.

σινᾶ Græcis: Sena Latinis.

PHlegma soporiferum, nocuæq; tyrannida bilis
Vtriusque mouet sena corde, liene, cerebro,
Membris sensilibus, nec non pulmone, deinde
Hepate, quinetiam terget, mittitque liquorem
Per coecos abitus, & viscera cuncta minaci
Liberat infarctu, seniumque moratur inerme,
Iram præterea magni componit, & Orco
Subtrahit expositum paresi, scabiémque refrænat,
Lapsos præterea sensus munimine fulcit,
Atque diuturnos capitis fugat ipsa dolores,
Phthiriasimq; simul, nec non deliria tollit,
Nec non lichenem volucres diffundit in auras.
Si varijs vltrò curis agitere citróque,

Sima,

Si macerere, velut lachrymosa poemata Puppi
Nocte diéque legas, nec non mergare nefandis
Curarum nebulis, hominum vestigia vitans
Instar Nyctimenes, aut Bellerophontis Alæi,
Frigida mœroris fomenta reliqueris inde.

Σάνταλον Græ. posterioribus: Santalum Latinis.

SAntala frigescunt siccantq́, proinde flagrantem
Mulcent ventriculum, febrimq́ pathemáque cordis.

Σκαμμωνία Græcis: Scammonia Latinis.

AT verò succus quem dat scammonia mittit
Per cœcos abitus chymum, & deflagrat, & ora
Vasorum reserat, nec non acrore nimisquam
Pollet: præterea capitis tormenta vetusta,
Nec non ischiadem, & panos, ac phymata lenit,
Quinetiam bilem generosè ducit, inersque
Phlegma, sed hoc leuius: verùm frænantia iungat,
Vti quisquis eo statuit, dispendia namque
(Ceu liquet ex dictis) alioquin multa pararet.

caput 408.

Σήσαμον Græcis: Sesamum Latinis.

SEsamon at leuiter calet: occluditque meatus,
Emollitque simul, pacatq́ phlogosin ocelli,
Nec non auriculæ rupturam pellit, & vsta
Summouet, atque coli tormenta ferocia mulcet,
Crassitiemq́ simul nerui, plagámque cerastæ,
Nec non & dirum cruciamen demit ocelli
Et capitis: Verùm stomachi virtute domatur

Ægrè,

Ægrè, præterea fœdo respergit odore
Sese mandentem, dein pabula crassa ministrat,
Quinetiam stomachum subuertit, serius æquo
Fertur in anfractus alui super hæcce. Superbit
Præterea simili semen cum stirpe medela.

Caput 409.

Σίκυς Græ. Cucumis La. Estque duplex, agrestis, cuius succus dicitur elaterium: & hortensis.

QVinetiam cucumis pomaria velat & agros.
Ordine sub bino madidat, frigétque satiuus,
Extenuátque simul, nec non absterget, & aluo
Competit, & tollit maculas à sole profectas,
Nec non defectus animi quos æstus & ardor
Excitat, auertit, corpusque nitore venustat.
Hinc lentigo fugit super hæc, alphique recedunt:
Ne ruat in Veneris ludum generosius æquo
Raptus amore truci, datur hinc præstare, maritus.
Radix & semen tergent animosius illo:
Marcida desiccant prima sub classe viritim.
Sed canis ore lacer, nec non epinyctide quassus
Expromptum reperit solamen ab vnguine frondis.
Gnauius ipse pepo madidat frigétque, propellit
Insuper vrinam, nec non absterget, & alphos
Exterit, & Theio maculas à sole profectas,
Atque ciet vomitum, nec non lentiginis iram
Tollit: ventriculo sed enim dispendia conflat,
Inuehit humores itidem succosue malignos,
Fertur in anfractus etiam velocius alui
Longè quàm melo, niueiq; cucurbita floris,
Atque parit choleram, sedátque phlogosin ocelli.

Supre=

Supremus cortex auertit in alma ruentes
Lumina defluxus, corpusque nitore venustat,
Siriasimq; leuat. Semen cumulatius aufert
Atque pepo nimias sordes, renumq; medetur
Scrupis. Melones remoramina lenta propulsant
Segnius atque pepo lotij, pariuntq; malignos
Humores leuius, madidantq; socordius illo,
Segnius anfractum super hæcce feruntur in alui.
Sed qui velat agrum cucumis calefactat & aret.
E fructu pressus calefactat in ordine bino
Succus, amaroris fœlici dote superbit
Insuper, atque valet tenera compagine membri,
Et per cœca foras mittit spiracula chymum,
Quinetiam terget, bilemq; repurgat, agitq;
Phlegma per anfractus alui vomitusque screatum,
Menses præterea ducit: sed lumine solis
Viuos fraudatur partus, alphisque medetur,
Morbum præterea qui ducit ab impete nomen
Atque lepram mulcet, maculamq; repellit iniquam
Vultus, atque iugo premit asthma, facitque minaci
Dentis & auriculæ finem capitisque dolori.
Quin non incassum datur exercere labores
Illinc anginæ questum pacare volenti,
Hincq; luit pœnas œdema, proculq; facessit
Ischiados rabies, permultum colligit hincq;
Frugis qui podagram, nec non tubercula poscit
Demere, nec volucres animam disperget in auras
Qui studet icterici furijs obnitier illinc,
Eripiturque illinc læto qui nutat hydrope.
Succus radicis folijque socordius illæc
Præstat: sed radix folio generosior esse
Traditur: at verò cortex effusius aret.

Caput 410.

Σύμφυτον Græ. Symphytum & ſolidago La.
Eſtque veteribus duplex, petræa, & magna.

VIribus ornatur miſtis ſolidago petræa:
Nam ſecat, & ſtypſis genio decoratur, & aufert
Per cæcos abitus qui ſæuit in intima chymum,
Pulmoniſque fugat pus ac thoracis, & vnit
Vulnera quæ pauco tenuerunt tempore membra,
Nec non conuulſis ruptiſque medetur, & arcet
Enterocelarum furias, & ſputa cruore
Tincta, dyſenteriam, renis tormenta, phlogoſin
Sedis, itémque ſitim, faucéſque aſpredine ſcabras,
Et rubros vteri fluxus, laterumque dolores.
Magna ferè genio dictæ aut virtute ſuperbit.

Caput 411.

σμίλαξ Græcis: Smilax Latinis. Eſtque duplex, aſpera, & Læuis.

SMilax ſcabra calet ſiccátque, & dote ſocordi
Præſtat amaroris, dein atra venena propulſat.
Quinetiam læuis genio decoratur eodem.

Caput 412.

σίον Græ. Sium Latinis.

CAlfacit atque ſium deſiccat, deinde virili
Præſtat amaroris genio, & per cæca reſoluit
Spiramenta truces chymos, lapideſque refringit,
Inteſtina ſimul roſeo madidantia nymbo

Dimo-

Dimouet: & partus, lotium, mensesque propellit.

Caput 413.

Σίσαρον Græcis: Siser Latinis.

AT siser in bina legione calescit & aret,
Et stimulat Venerem, nec non inuitat orexin,
Et gratum est ori stomachóque, cietq; morantem
Insuper vrinam. Semen compagine membri
Donatur tenera, & per cœcos mittit hiatus:
Nec non singultus, miserandáque tormina placat.

Caput 414.

στάχυς Græcis: Stachys Latinis.

AT stachys in terna legione calescit, itemq;
Pollet amaroris genio virtutéque, & acri
Præstat energia, menses agit atque secundas
Insuper: at foetum fraudatur lumine solis.

caput 415.

σιδηρῖτις Græcis: Sideritis Latinis.

POrrò sideritis madet & frigescit, & aufert
Sordes, præterea stypsis virtute superbit
Leniter, & vulnus committit, itémque phlogoses
Mulcet, & in teneram profligat & amouet auram.

Caput 416.

σαρκοκόλλα Græcis: Sarcocolla Latinis.

SEd gluten carnis genio decoratur amaro
Segniter, & nimium patulos obducit hiatus,
Desic-

Desiccátque simul, nec torquet corpora morsu,
Glutine præterea committit vulnus, & aluo
Phlegma soporiferum, nec non crassamina pellit,
Et mundat neruos, pulmones, deinde cerebrum,
Et fugat ischiadem, nec non arthritida sopit,
Atque cicatrices oculi, nubesque propulsat,
Et leucoma simul, tußimque repellit, & asthma,
Nec non defluxum qui tentat & vrget ocellos.

Caput 417.

σκόροδον Græcis: Allium Latinis.

ALlia desiccant vruntq; sub ordine quarto,
Extenuantque simul, nec non acrore vigescunt,
Infarctuq; leuant: sed frangunt vlcere corpus,
Et morsu peredunt: flabeliáque deinde coercent,
Et turbant aluum. Sed & hinc inferre salutis
Tecto se poterit quem lepra fatigat, & alphi,
Quin hinc destituunt dentem cruciamina sæua,
Maturátque fugam lentigo, salusque paratur
Quem iactat morbus qui traxit ab impete nomen,
Nec non te capiat spes illinc triste venenum
Pellier, & virus quod diro vipera rictu
Membris aspersit, fugit hincq; hæmorrhois atra.
Quin hinc nequicquam nutet sententia menti
Quem rabiosa fero canis ore petiuit haberi
Promptum solamen, sed & inde glabreta fugantur
Quîs ob vafriciem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen,
Et tormenta coli fugitant, morsusque feroces
Muris araneoli. Nec vitæ blanda secantur
Stamina cuius habet firmam sententia mentem

Lumbricos illinc auidos & hydropa fugare,
Desinit hinc etiam glomerari farrea nubes,
Et lendes illinc, sobolesque nefanda necatur,
Exanthema simul fugit hinc, tussisque vetusta:
Menses præterea lotiumque mouentur, achorq;
Cedit, quinetiam vox tinnula redditur illinc.

Caput 418.

Σπάςτιον ἢ σπάςτον Græ. Spartium & ſpartū La.

Munere donatur spartum vel dote genistæ.

Caput 419.

Σμύρνιον Græ. Smyrnium Latinis.

SMyrnion exiccátque calétque sub ordine terno,
Et per cœca fugat nocuum spiracula chymum,
Nec tamen infesto prædatur corpora morsu.
Radix & semen menses, lotium, atque secundas
Promunt, & solis fraudantur lumine partum,
Necnon ischiadis questum, splenisque pathema
Vesicæq; simul iecorisque, phlogosin, & asthma,
Nec non hydropem, stomachique flabella repellunt,
Duritiemq; simul, nec non œdema refrænant,
Sudorémq; cient ructumque, febrimque propulsant
Quæ crebrò remeat, lapidique medentur, & arcent
Plagam virosi pecoris, tussimque repellunt,
Aluum præterea cohibent, & glutine iungunt,
Atque cicatricis committunt vulnera dono.

Caput 420.

Σίλφιον Gre. Laſerpitium & laſer La. vel ſi Plinio credimus, arbuſcula dicitur laſerpitium, ſed liquor laſer.

Quod

QVod Mauortæ potens Germania noſtra profundit
Laſer deſiccatq; caletq; ſub ordine terno,
Et per cœca truces mittit ſpiracula chymos,
Nec non thoracis craſſamina lenta propellit,
Extenuátque ſimul, nec non inuitat orexin,
Atque venena domat, peſtiſque tyrannida mulcet,
Phlegmáque ventriculi remouet, plagámque veneno
Fœtæ ſerpentis, nec non cruciamina lumbi
Sopit, & ablegat morſum canis, atque rigorem
Dimouet, & ſtomachum fulcit munimine lapſum,
Nec non anthracis queſtum, tuſsimq; refrænat,
Sanguineum ſuper hæc grumum lactiſque repellit,
Ictericumq; ſimul, nec non pleuritida mulcet,
Atque oculos etiam nigra caligine ſeptos
Exuit, & placat tormenta ferocia dentis,
Suffuſos etiam medicatur, & aſthma coercet,
Atque fugat tetanum, nec non hydropa repellit,
Vocem præterea ſarcit, corpuſque nitore
Spargit, opiſthotonum dein anginamq; coercet.
Titan Oceani radebat marmor Iberi,
Cum Deus immenſum pelagus qui numine torquet,
Pleioneſq; nepos, & vaſti rector Olympi
Attegiam legerent, nulli pietate ſecundus
Tunc Hyrieus tenuit non ampli cultor agelli.
Confectos igitur nimióqæ labore trahentes
Ægrè membra videns, magalia noſtra ſubire,
Si modò ſit vobis illæc ſententia cordi,
Ne dubitetis ait: peregrinis namque benignam
Iunximus hoſpitio dextram, ſemperq; futuros
Hac nos parte reor ſimiles, dum vita manebit.
Talia commemorans perſtat, mirèque ſerenum
Præfert in ſuperos vultum: qui mente ſagaci

Densa volutantes etiam superesse viarum
Tædia, sordidulis pergunt succedere tectis.
Hîc domus haudquaquam regali fumida luxu
Instruitur, sed enim Lenæi grata feruntur
Munera quæ fundant patulæ carchesia fagi.
Sumit Amyclæus primum cratera, sequentem
Propinare Ioui mandans. Per dura recurrit
Hospitis ossa tremor longè latèque tonantis
Voce Panomphæi prolata. Vt corde timorem
Expulit, Ægiocho redimitum cornua taurum
Mactat ruricolam, rapidis & viscera flammis
Inijcit, atque oleum crepitantia fundit in exta.
Iuppiter his actis nullam patiere repulsam
Fatur ad hospitij dominum, si munera terræ,
Si maris extremos Arabas ditantis & Indos
Exegisse velis. Hyrieus nil pectus adurit
Auri sacra fames inquit, sed paruus in aula
Luderet Æneas vtinam, sed gaudia nolim
Matris Acidaliæ. Cupierunt ergo perempti
Tergora vulsa bouis: quæ nacti, flumine largo
Farserunt lotij, nec non tellure sub ima
Texerunt. Decimi cum iam foret orbita mensis
Tota peracta, venit dulcem nymbosus in oram
Luminis Orion, illinc primordia ducens.
Vt tantum lotij possent effundere, gnaros
Rerum cœlicolas radice hac credimus vsos.

caput 421.

Τέρμινθος Græcis: Terebinthus Latinis.

SEmen, frons, cortex terebinthi stypsis abundant
Munere, sed leuiter, flagrantq; sub ordine bino,

Desic.

Desiccantq; simul: modicè, viridantia: bino
Sub grege cum marcent. Fructus remoramina tollit
Vrinæ, & Venerem stimulat, morsumque phalangis
Pacat, & infarctum splenis demulcet & aufert.

caput 422.

Τραγάκανθα Græ. Tragacantha Latinis.

SIccat, & obducit super hoc tragacantha meatus,
Ne mors excipiat renum cruciamine diro
Præterea quassos hygieæ admouerit oris
Blandis, neue paret vesicæ rosio mortem
Efficit. Hincq; fugam tußis maturat, ocelli
Morbus, & asperitas faucis, fluxusq; catarrhi.

caput 423.

Τρίβολος Græcis: Tribulus Latinis. Estque duplex, terrestris & palustris.

STypsis energia tribulus decoratur vterque,
Friget præterea, morbósque repellit ocelli,
Putroremq; simul, nec non eliminat vlcus
Oris, quod feruet, tonsillas insuper aufert,
Nec non gingiuam fluidam, cunctasque phlogoses
Amouet. At semen terrestris parte tenella
Præstat, præterea demulcet renis iniquum
Scrupum, quinetiam cui subdola vulnus adegit
Vipera subsidium confert, virusque propulsat.

caput 424.

Τριχόμανεσ Græcis: Trichomanes & capillaris Latinis.

MEntoris ac Phidiæ certissima norma caloris
Trichomanes siccat, secat, & dispergit, achores,
Icteron, & strumas, hæmoptysin, atque lapillos,
Et lienteriam fugat, & glabreta coercet,
Quîs ob vafritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen,
Plagam reptilium dein arcet, agitque secundas
Et menses, inhibet crebrum porriginis imbrem
Insuper, atque leuat pigro thoraca liquore
Pulmonémque. Suis adiantum viribus æquat,
(Ceu medici perhibent) longis ambagibus vltrà
Ne te quàm satis est videar studuisse morari.

Caput 425.

τῆλις, κεραῖτις, αἰγόκερος, ἢ βούκερος Græcis:
Fœnum Græcorum Latinis.

ORdine sub primo siccátque, calétque secundo
Fœnum Græcorum, nec non emollit, & vlcus
Atque cutem terget, super hæc per cæca resoluit
Spiramenta truces humores, atque phlogosin,
Quæ non efferuet vehementer, demit, & aufert
Impositu, ac minuit splenem, demulcet achoras
Insuper, & crines, & canum furfuris imbrem.
Quos tenesmus habet, quibus intestina cruenta,
Sedes Tartareas, Erebumq; minantur Auernum,
Profluit inde salus potu: mysesq; phlogosesque
Insessu hinc fugitant vteri, questusque dolorum,
Quorum iam dicti iecerunt semina morbi.

Caput 426.

Vt plan=

Vt planta trinitatis Fuchsii quæ potiori iure ita dicitur quàm doctissimi Matthioli cũ Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

VErùm planta cui fecit iam ternio nomen
Ex pulmone trahit pus ac thorace, phlogosin
Eius, & asthma, malum cutis omne, sacrumq; propulsat
Præterea morbum, liquidámque respergit in auram,
Ruptum intestinum dein arcet & amouet, vlcus
Glutine committit super hæc iungitque, deinde
Dissecat, vtq; ferunt bina sub corte calescit,
Quamuis desiccet duntaxat in ordine primo.

Caput 427.

Τεῦτλον Græcis: Beta Latinis. Estque duplex, Candida seu Sicula, & nigra.

AVricomum spargit nigra florem beta per hortos
Candidáque. Exiccatq; calétque sub ordine terno,
Participátque nitrum, & per cœcos mittit hiatus
Insuper effrenem qui sæuit in intima chymum,
Quinetiam nostri sancta de corporis arce
Phlegma soporiferum ducit pigrósque liquores,
Nec non infarctu iecur asserit atque lienem,
Et fugat auriculæ tormenta ferocia, terget
Insuper, ac niuei stillantem furfuris vndam
Comprimit, & lendes, herpetáque sedat, & alphos.
Exanthema simul teneram hinc vanescit in auram,
Et sacer ignis: item quem pernio iactat, & vrget
Pars ambusta, licet morbis defungier illinc.
Stypsios esse tamen nigræ scintilla sciatur,
Atque proinde minus moliri dicta viritim.

caput 428.

Τορδύλον, τορδύλιον, ἢ σέσελι Κρητικὸν Græ.
Tordylum, tordylium, & ſeſeli Creticum Latinis.

PRouocat vrinam tordylion, atque morantes
Plus nimio menſes, abigitq́; nephritidos iram,
Et calet & ſiccat. Radix craſſamina lenta
Quæ thoraca diu tenuerunt demit & aufert.

caput 429.

Τιθύμαλος Græ. Tithymalus, herba lactaria, lactuca caprina, & marina La. Eſtq́ue ſeptuplex.

QVot celebres ſophia terram coluiſſe feruntur
Argolicam, ſpecies tithymalli ponere fas eſt.
Sub grege calfaciunt quarto: ac vehementer inarent.
Cunctorum partes eadem, diſcrimine magno
Nilominus, pariunt: Tenet arcem lacteus humor,
Semen cum folio veſtigia vero deinde
Prima legunt, ſed enim ſocors premit vltima radix.
E medio tollunt igitur cutis omne pathema,
Ceu varum, ſcabiem, clauum, ſyringa, thymumq́;,
Verrucamq́;, dein lichena, pterygion, vlcus
Gangrænam redolens, ducuntq́; mouentq́; ſaburram
Phlegmatis, atque vndæ molem, biliſque per aluum.
Nec dumtaxat eo variant diſcrimine partes,
Verùm etiam & frutices: per quem ſtat vt inuia bubus
Lanigeróque gregi ſint arua, ſecundus habetur
Nulli, prima ſub hunc fert verò præmia myrto
Aſsimilis, palmam dendrodes inde ſequentem
Poſsidet, inde ſubit platiphyllus, at inde cupreſſum
Qui præfert ſequitur, poſt hunc qui littus obumbrat,
Tùm

Tùm qui splendiduli rapitur vertigine solis.

Caput 430.

Τρίφυλλον Græcis: Trifolium Latinis.

CVius texuntur de vimine serta triphyllum
Ordine sub terno calefactat & aret. Hydropa
Qui nondum inualuit, magnum, pleuritida, mensis
Atque moras lotij potatum demere fertur,
Quosque venena ferens molitur bellua morsus,
Hystericæq; malum. Cacôethe placat inunctum.

Caput 431.

Τρίφυλλον λειμώνιον Græ. Trifoliū pratense La. Estq; triplex, luteum, candidum, & purpureum.

PIngit luteolis gemmantia prata triphyllum,
Candidulisque, dein Sarrani floribus ostri.
Partibus est teneris, leuiterq; astringere fertur,
Desiccátque parum, memoratu dignus eidem
Acror abest, vteri candentia flumina sistit
Insuper, atque coquit, celerátque phlogosin iniquam.

caput 432.

Τραγοπώγων Græ. Tragopogon & barbula hirci La.

VEsicæ, ac renum, iecorisque pathemata lenit
Thoracisque simul tragopogon, atque flagrantem
Demulcet stomachum. Lateris tormenta propulsat
Succus mirificè, committens glutine vulnus.

Caput 433.

Τύφη Græcis: Typha Latinis.

FLore typhæ fugiunt flammis crepitantibus vsta.
Enterocelarum pappus lamenta coercet.

caput 434.

Τεύκριον Græcis: Teucrium Latinis.

PArte valet gracili, & calefactat in ordine bino
Teucrion, & siccat terno, minuitque lienes,
Atque venenatos ictus morsusque refrænat.

caput 435.

Υποκυστὶς Græcis: Hypocystis Latinis.

STypsios instruitur cum primis dote, deinde
Friget & exiccat, mensesque hypocystis abercet.
Quin Ioue præterea supero datur inde fruisci
Quem torquent fluxus, aut intestina cruenta,
Inde salus etiam venit atque paratur atroci
Cœliace quasso, redit inde in membra facultas
Insuper, inde salus etiam proficiscitur illi,
Vuluæ prociduæ questu quæ torpet iniquo,
Arripit inde viam quæ ducit ad alma salutis
Tecta simul cuius tormentum versat ocellos,
Inde quoque aspirat natura benigna labori,
Vlcera quæ misero posuere cubilia in ore,
Nec non herpetum questus inhibere volentis.
Cuius erysipelas & pernio membra lacessit,
Inde medela fluet, spe non frustraberis inde.

Caput 436.

Υπέρικον Græcis: ὑπέρεικον Nicandro: Hypericum Latinis.

Innu-

INnumero tenuis donata foramine cribri
Planta foras lotium menſeſque propellit inuncta.
Dimouet hauſta febrim quæ terna luce recurrit
Aut quarta,& gracili decoratur parte,calétque
Et ſiccat.Semen coxæ tormenta refrænat.
Semine cum folio viridanti fœda cicatrix
Ducitur impoſito:ſed cum marcente,recedunt
Vlcera quæ tabo ſpumant nimióque madore.

Caput 437.

Υοσκύαμος Græ: Hyoſcyamus & Apollinaris La.

FLauet hyoſcyamus,nigricátque,& ſemine candet.
Accelerant primi funeſto fata veneno.
Verùm lacteolus terna ſub corte gelaſcit.
Caulibus eiuſdem,ac folijs,& ſemine liquor
Exprimitur,calidum qui rheuma,phlogoſin,& iram
Sæui demulcet cruciaminis,atque pathema
Seu morbum vuluæ,tuſsimque reſpergit in auras,
Sanguineumque fugat trepidans cum murmure flumen
Atque catarrhon,item qui verſus lumina tendit
Humorem,& menſes.Quam turgens mamma laceſsit
Hac quoque ſtirpe fruens,hygieæ prenderit oras,
Hacque podagra fugit nimij te nata cululli.
Quinetiam hæc dictis eadem non tuſa medentur.

Caput 438.

ὑάκινθος Græcis:Hyacinthus Latinis.

VErnas cœruleo glebas hyacinthus,& albo
Veſtit honore:triplex genitricē primus obumbrat,
Maximus,& maior,minimus.Frigeſcit in ala

Terna

Terna languidulè, ſiccátque ſub ordine primo
Quam geſtant radix. Lotium propellit in hauſtu,
Et quos intulerint inimica phalangia morſus
Amouet. Impoſitu ne barba ſonaret Othoni
Hæc etiam potuit præſtare. Ac ſemen in hauſtu
Confert cœliace nec non aurigine quaſſo, &
Pulchrius aſtringit radice, ſub ordine terno
Siccat, at in calida gelidáque cohorte putetur
Gnomon Praxitelis, Lyſippi, Zeuſis, Apellæ.

Caput 439.

Yσσωπος Græ. Hyſſopus La. Eſtque duplex.

INter luxuriat pomaria culta, vel alti
Culmina celſa iugi Danao quam nomine dicunt
Hyſſopum. Siccátque calétque ſub ordine terno, &
Parte viget gracili. Tuſsim quæ tempore longo
Ilia quaſſauit, lumbricos, aſthma, catarrhum,
Ac peripneumoniam, & turpem fœdumue colorem
Summouet, & craſſos humores elicit aluo
Pota. Sed auriculæ demulcet flabra vapore.
At reprimit dentis cruciamina tetra lauando.
Inde pateſcit item, ſi gargariſma ſtruatur,
Splendidus anginæ dignuſq; celeumate portus
Aera complenti. Medicatur inuncta lienem,
Sugillata dein tollit, pacatq; phlogoſes.
Hinc venit auxilium ſuper hæc ne vertat in vndam
Te miſerandus hydrops, velut Adria, Bilbis, & Acis,
Ac Cyane, & Buris liquidam ſumpſere figuram.

Caput 440.

Yδροπέπερι Græcis: Hydropiper Latinis.

Sugil-

SVgillata leuat folium viridantis in amni
Vel ſtagnante vado piperis cum ſemine inunctum,
Duros præterea fertur ſedare tumores.
Hanc etiam vitant herbam fugiuntq; viritim
Vulnificæ muſcæ, glabri volucreſue Neronis.

Caput 441.

φλόμος Græcis: Verbaſcum, candelaria, candela regis, & lanaria Latinis.

IN binas trahitur ſpecies lanaria, candet,
Aut folijs etenim nigricat: candore nitenti
Mas, fœmella, vigens in agro, verbaſcula, ſpirans
Et nidore vacans, lychnitis denique ſubſunt.
Cunctarum folio vires induntur eædem:
Namque ſuperuacuos per ſpiramenta reſoluit
Humores, terget moderatè, ſiccat & aret,
Præſtat amaroris genio, ſed flaccet acuti
Aut acris nimium virtute ſaporis, ineſtq;
Vis aſtringendi ſubinermis. Ad vlcera confert
Quæ ſibi flammiferis ſumpſerunt nomen ab aſtris,
Necnon & vulnus, chariq; phlogoſin ocelli,
Atque œdema, ſub hæc ambuſta repellit inunctu.
Nec non articuli tormenta ferocia mulcet.
Cunctarum radix alui potata fluores
Aſtringendo premit, nec non hac lege coercet
Renis & infarctum veſicæ, quæq; per annos
Multos contraxit tecum commercia tuſsis
Indomitæ queſtum. Potata vel illita verò
Ad contuſa manum diuulſaq; ruptáque præbet
Auxiliatricem. Dentis cruciamina ſæua
Demit collutu pacatue. Sed illita varos,

Rugas, & næuos faciei dimouet vnda
Floribus extusa. At rutilos euadere crines
Succo luteoli floris docet vsus abundè.

Caput 442.

Vt fragaria cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

SErpit humi duplex fragaria, magna minórque.
Quem tormenta coquunt splenis, vel bile flagranti
Exundans stomachus, sedisue fluenta fatigant,
Hanc edito. Sed enim compingit vulnus inunctu,
Atque sacros ignes, oculique phlogosin abercet,
Flaccidulámque simul gingiuam tollit, & vlcus
Quod nimis ora tenet liquidam diffundit in auram.
Si premit asthma, dolor si splenis, suggerit haustu
Succus præsidium. Feruentis bile corymbus
Ardorem stomachi lenire sitimque refertur.
Vlcera per faciem, sceleratus anhelitus oris,
Humorumque fluor qui versus lumina tendunt
Aera sub liquidum fugitant liquore repulsa
Expresso fragis, nec non hypochyma recedit.
Feruores iecoris bibita radice fugantur.

Caput 443.

φοίνιξ Græ. Palma La. Fructus eius etiã φοίνιξ Græcis. palmula & dactylus Latinis. Fructus palmæ Indicæ ὀξυφόινιξ Græ. palmula Indica Latinis.

PAlmæ cuncta simul decorantur membra vigore
Stypsios. Æquali munitur dote borassus,
Atque medulla, dein succus quem brachia donant

Seu

Seu rami. Baccæ madidantia ſputa cruore
Tollunt ſeu frænant, aluique fluenta coercent,
Atque dyſenteriæ queſtus inhibere feruntur,
Lapſum præterea ſtomachum firmamine donant.
Nec tua lanificæ fatalia ſtamina rumpent
Inijcientque manum Parcæ, quem iactat iniquus
Veſicæ morbus, modo ſit ſententia menti
Suppetias illinc diamq; parare ſalutem.
Exuſti nuclei ſtaphylomata luminis arcent.
Corripit inde fugam ſuper hoc palpebra glabraſcens
Imbre capillitij, quin altamente repoſtum
Phlyctides hinc tolli maneat, dein carnis hiulcæ
Molem: quinetiam ſpe non lactatur inani
Inde cicatricis qui nititur vlcera dono
Claudere, tum verò patulos farcire meatus.
Quæ condit fructum veſtis dum palma comantes
Induitur flores deſiccat pulchrius hiſce,
Atque leuat diris exercita viſcera morbis,
Ventriculumque ſimul ſtabilit: iecoriſque dolorem,
Et ſcabiem demit, vuluæq; fluoribus obſtat,
Atque alui, necnon verſantem hypochondria morbum
Sedat, itemq; nomam tollit, nigróſque capillos
Reddit vti memorant. Quin hinc elaberis iræ
Tormenti renum, nec ſpe hinc lactaris inani
Cuius mens agitat veſicæ auferre dolorem.
Radix deſiccat, nec frangit corpora morſu.
Palmula verò cui tellus Gangetica nomen
Suppeditat friget ſiccatque ſub ordine bino,
Reſtinguitque ſitim, bilémque propellit & aufert
Præterea vomitum, necnon inuitat orexin,
Atque dolore leuat caput, & lichena repellit:
Sed grauis eſt ſtomacho, qui frigore torpet inerti.

Nec pa-

Nec patet hinc aditus quæ terna luce recurrunt
Præterea febribus, & quæ feruore medullas
Vrgent, exigitur membris hinc ſpurca deinde
Pſora, deinde ſalus hauritur amœna lienum
Quaßis infarctu hinc, nec non auriginis ira,
Inuehiturque ſalus illinc qui languet hydrope,
Hinc quoque blanda ſalus emergit & alma maniæ
Correpto furijs, & lepra faceßit in auras:
Nec ſpes hinc mentem fallit ſedare catarrhum
Conantis, nec non exprompta medela paratur
Obijciturq; ſalus alphorum hinc labe notato.

Caput 444.

Φοῦ, ἢ ἀγρία νάρδος Græcis: Phu & nardus ſylueſtris Latinis.

PHu latus expoſitum tormento ſiue dolori
Vindicat, & menſes lotiumque propellit, idémque
Ordine ſub bino calet exiccatque, venenumque
Amouet. Et radix ſimili virtute redundat.

Caput 445.

Φάκοσ ἢ φακὴ Græcis: Lens Latinis.

MEntoris ac Phidiæ lens regula ſumma caloris
Atque gelu fertur, licet areat ordine bino,
Præterea coquitur ſtomachique vigore domatur
Ægrè, quinetiam compeſcit hydropa, deinde
Munia conſpectus obtundit, plœna tumultu
Somnia conflat, item cancrum, neruique dolores,
Atque leontiaſin, ſtomachiq; flabella, deinde
Inteſtinorum: menſeſque coercet & abdit,

Ac

Ac fluxus vteri: nigræq; tyrannida bilis
Siue melancholiæ cumulat dispendia potu.
Vlcera deterget, sinuosaq; glutinat, ignesq;
Amandat sacros, oculi sedisq; phlogosin
Insuper, & lactis grumos, herpetáque, nec non
Duritiem, & podagram, & strumas, papulamq; coercet
Et leuat impositu. Quem crusta molestat, & algens
Pernio consumit, noma quem gangrænia versat,
Vtitor hocce modo. Sed enim velamine tuta
Omnibus astringit numeris, adeoq; molestam
Demit cœliacen, ac intestina cruenta,
Nec non omnimodo stabilit firmamine ventrem.
Parcius astringit multò si tegminis expers
Intra corpus eat, nec dicta pathemata lenit.
Pugnat in immensum decoctio lentis, & ipsa
Vis astringendi: proin aluum ducit inertem.

Caput 446.

Φύλυρα Græcis: Tilia Latinis.

ILlitus apprimè coniungit vulnera cortex
Siue liber tiliæ: pedibusq; tumentibus addit
Hoc folium pacto finem: sed liquor eodem
Restituit fluidum pacto fulcitq; capillum.

Caput 447.

Χελιδόνιον Græcis: Chelidonium Latinis.

DVpla chelidonij est species, maiorq; minorq;.
Prima iugo sicci terno calidiq; sacratur,
Præterea remouet nebulas caligine septi
Luminis, & clausi tenebrarum carcere nigro.

Ictericumq; fugat, nec non herpeta. Calescit
Ordine posterior quarto siccátque, deinde
Subuenit vnguiculis scabris, scabiémque refrænat,
Demit præterea strumas, ficósque coercet.
Quinetiam egregiè, patula si nare trahatur,
Vt stabulum Augiæ, cerebrumque caputque repurgat
Ex radice liquor tusus cum melle subactus.

Caput 448.

Χαμαίδρυς Græcis: Chamædrys & trissago Latinis.

ESse duûm poterit, vulgaris scilicet, atque
Gnisia, trissago generum, rursusque secatur
Fœmellæ atque maris discrimine. Tußis, & hydrops
In primo gradiens cursu, spasmusque, lienq;
Turgidus ob molem, velut & Marpesia cautes
Fermè durus, ad hæc obstructio visceris, humor
Crassus, & vrinæ, ac mensis, pueriq; morantis
Sufflamen potu remouetur. At vlcera terget
Impositu, nec non aciem procudit alacrem.
Tetra venena domat potata vel illita membris.

Caput 449.

Χαμαικίσσος, ἢ γῆς στέφανος Græ. Chamæcissus & hedera terrestris La. Licet non ea sit quam ita vocant officinæ medicorum.

POta chamæcißi folium floréſque propulsant
Infarctum iecoris, lotij mensisque fluorem
Insuper eliciunt. Si corpus tardet alacris
Auriculæ munus, si tingat membra nefandus
Icterus, indigno si coxa dolore grauetur,
Si ra-

Si rabie pestis quatiare, salutis amœna
Hinc sperare licet penetralia siue penates:
Quandoquidem siccat nec non calefactat vtrumque.

Caput 450.

Χρυσάνθεμον Græcis: Chrysanthemum Latinis.

CAlfacit & siccat chrysanthemon ordine bino.
Floribus impositis hygieæ allaberis axi
Quem steatoma ferit, bibitis quem regius vrget.

Caput 451.

Χαμαιλέων Græ. Chamæleon La. Estque duplex.

CArduus euarians Lagæi Proteos instar
Candidus atque niger summis ponuntur iatris.
Eximiè valeas pestim radice prioris
Demere potata, virusque retundere, latos
Tollere lumbricos, & hydropa, morásque trahentem
Vrinam, nec non murésque canésque suésque.
At cutis omne malum, ceu lichen, atque dolores
Dentibus hærentes, si colluis hacce, recedunt.
Intra corpus (ait medicorum tota corona)
Si radix nigri sumatur, habere venenum:
Sed foris iniecta psoram, lichena, dolorem
Dentis in exitium ferri, dentémque refringi:
Nam secat, exterget, mollit, cutis omne pathema
Seu vitium tollit, phagedænas insuper aufert.
Vtriusque facit varij stipendia radix
Terna feruoris nec non squaloris in ala.

Caput 452.

χαμαιπίτυς Græ. Chamæpitys, aiuga & abiga Latinis.

ANcyraclonotis, fœmelláq́, masq́ virentis
Sunt aiugæ species. Mala renis, tormina, coxæ
Fœmina depellit cruciamen, & icteron, heparq́
Expedit infarctu, lotiumq́ propellit, & aluum
Deijcit, atque ciet menses, partum, atque secundas:
Vlcera compingit visco, durasq́ mamillas
Insuper emollit, nec non herpeta coercet,
Ordine sub terno siccatq́ caletq́ secundo.
Hæc eadem præstant reliquæ, sed dote minori.

caput 453.

Χαλϐάνη Græcis: Galbanum Latinis.

SVccus galbaneus calefactat in ordine bino
Gnauiter: at verò leuius desiccat eadem
Sub statione, dein per cœcos pellit hiatus,
Et trahit ex alto, dein emollire refertur,
Si te rupta coquant, illi spem crede salutis
Insuper, & promit spoliatos ætheris aura
Partus, & capitis prodest vertigine rapto,
Et pathos ablegat comitia rumpere suetum,
Atque dysenteriam depellit, & asthma coercet
Insuper. Hincq́ tenet portum cui dentis enyo
Seu dolor insidias molitur, amœnáque surgit
Inde salus diro laterum cruciamine fracto.
Atque diuturnæ potes hinc euadere liber
Tußis ab incursu, nec non hinc spasma recedit,
Fxcutiturq́ simul facie hinc lentigo nefanda,
Contrahiturque salus quam menstrua tarda lacessunt
Et stranguriæ questus. Nec colchicon auram
Subtrahet æthercam, nec rumpet stamina vitæ
Eius qui tendit gressum hinc ad blanda salutis

Regna,

Regna, nec hystericas dolor aufert, inde leuamen
Expromptum nixas constare, fugamq; capeßit
Inde veneno so despumans bellua rictu,
Quæ trahit immensos gyratque volumen in orbes.

caput 454.

Ψύλλιον Græcis: Psyllium Latinis.

PSyllion articuli capitisque doloribus obstat,
Nec non vt fugiat liquidasque facessat in auras
Phyma, parotis, ad hæc œdema tumorue, puelli
Intestinorum ramex, sacer ignis, & extans
Vmbilicus, idem præstare refertur abundè,
Vlcera præterea peruersa & sordida terget.
Qui luxata gerit, dictisq; obnoxia membra,
Psyllion admoueat, non intra viscera sumat:
Hoc etenim pacto vires labuntur: & angor
Cordis, & ignauum frigus, torporque, tremorque,
Asthmáque proueniunt, ac Theia cuspide mœror
Tantalidis fixæ violentior, atque gementis
Fratrem Lampeties. Succus cum melle iugatus
Vermibus auriculam leuat atque fluore scatentem.
Ordine sub gelidi semen meret æra secundo:
Sed veluti gnomon Polycleti, & Phragmonis, atque
Parrhasij in sicco madidóque locarier aiunt.

caput 455.

Ψευδόναρδος Græcis: Pseudonardus Latinis. Estque duplex, mas & fœmina seu lauendula.

NOn genuina duplex adolescit vbique locorum
Nardus, masculei nomen sortita decenter,

Ac interstitij muliebris. Flabra coercet,
Atque mouet lotium, gracilis quoque partis habetur,
Nec non prolectat menses, ducitq́ secundas.
Hinc memor ad stomachi solatia prompta dolorem
Frigore manantem vuluæq́ parato. Lienes
Amouet eduros, infarctu liberat hepar
Insuper, atque calet siccatq́ sub ordine bino,
Præterea cerebri gelidos madidósque repellit
Neruorumq́ velut pareses & comata, morbos.

Νάρδος, ἢ νάρδου στάχυς Græ. nardus & ſpica nardi La.
Νάρδος Κελτικὴ Græ. Nardus Celtica Latinis.

AT verò nardus siccat sub corte secunda,
Quamuis calfaciat duntaxat in ordine primo,
Stypsis energia super hæc decoratur abundè:
Quin & amaroris leuiter virtute redundat,
Acrorisq́ simul, nec non munimine fulcit
Hepar, cor, stomachum, stomachiq́ doloribus obstat
Qui torquent morsu, ac eiusdem flabra repellit,
Ac sopit fluxum capitis, thoracis, & alui,
Nec non qui vuluam, dein intestina lacessit,
Ictericosque iuuat, vterique phlogosin abercet.
Nardus porrò cui nomen tribuisse refertur
Celtica terra, magis calefactat, inersque propellit
Atque mouet lotium quàm dicta, minusque redundat
Stypsis energia: proin hæc ignauior esse
In multis horum quæ sunt memorata refertur.

Caput 456.

Ωκιμον Græcis vetuſtioribus: βασιλικὸν recentioribus: Ocimum & baſilicum Latinis.

OCimon esse triplex sedeat sententia menti,
Grāde, dein paruū, et mediocre. Timoris in haustu
Pellit semen onus, rugas tetricásque Philippi
Principis Æneadûm, quas nigræ copia bilis
Inuehit, & lotij sufflamina tollit abundè
Quod remorabatur, flabelláque sæua coercet.
Tractum nare, tibi sternutamenta ciebit.
Nec minus hæ dotes latitare feruntur in herba.
Quem crudele nimis versat cruciamen ocelli,
Planta iuuat, nec non maturat, itemq; resoluit
Per cœcos abitus, sed abundat fæce madoris
Excrementitij, & calefactat in ordine bino.
Quin & odoratu cerebri cordisque restaurat
Et refricat vires. Crebrò commansa retundit
Hæc visus aciem, & stomachi virtute domatur
Ægrè, præterea distendit lacte papillas,
Emollitque aluum. Sed enim caligo, fluorq;
Humorum versus qui lumina tendit, ocellum
Destituunt huius succi amandata perunctu.

Caput 457.

Ὠκιμοειδὴς Græ. Ocimoides & ocimastrum Latinis.

MOrsibus omnigenæ serpentis in imbre Lyæi
Ocimoidis adest semen, coxæq; dolores
Hoc abigit pacto, nec non calefactat, & aret
Inciditque simul, nec non compagine membri
Donatur tenera: leuitèrque astringit: idémque
Præstat amaroris genio, mordáxque negatur.

HÆc super herbarum philiatrus dote canebam,
Et super arboribus, cum iam pax missa per orbem
Turmæ Christicolæ cohiberet limina Iani,
Principis inuicto Flandrorum Marte vel armis.
Arma quis ista graui numero, quis tanta sonare
Par fuerit? tantos quis non expalleat haustus?
Arma quis ista sibi diffundere sumat in omne
Tempus, & immani sumat decurrere gyro?
Non eadem cunctis Pymplæo ex fonte scaturit
Vena, nec Aonio stylus idem prodit ab amni.
Quæ super herbarum genio meditatus auena
Sum tenui, læto vultu clarißime Princeps
Excipias igitur. Quintinia prælia condet
Alter Mœonides, qui venit in ætheris auram,
Membráque Gallorum Germanis vulsa cateijs,
Et frameis nuper Grauelinga sub arua, cothurno
Grandiloquo nixus, pallaq; decorus & ostro:
Quandoquidem nullum Patareia mœnia seruans,
Et iuga Cyllenes, nec non Soractis Apollo,
Thespiadumque chorus tener illo tempus amarint
Vnquam liberius. Nunc o, nunc aurea verè
Sæcula voluuntur, nunc omni præsidet oræ
Numen Leucadij tractus, nunc astra videre
Flammea collubitum cœli, modo pauca facessant.

Quan-

Quandoquidem admiſcuerim nonnulla ſecutus Nicandrum, quæ omnino rudi lectori nō ſtatim ſunt obuia, annotatiunculas quaſdam in finem reijcere ſtatui.

IN PROOEMIVM.

PLœno cornu, abundè.
Tres ſunt Parcæ quæ vitæ humanę præſidēt.
Charybdis & Niſeis periculoſa loca maris.
Ægis ſcutum Palladis.
Cirrhæus & Leucadius ſol.
Gæſum haſta Gallorum.
Vulcanus exercet fabrilia in Ætna.
Marcellus & Camillus nobiles Romani liberarunt patriam à Gallis.
Elice filia fuit Lycaonis.
Caurus ventus.

Caput 5.

Ars Pæonia à Pæone medico.
Coryphæi præcipui.
Degentis ad alta draconis etc. Alta pro mari, non montibus.

Caput 18.

Polyhiſtor multiſcius
Flabella pro flatibus.

Caput 20.

Cerberus trifaux ex Echidne natus eſt q̄buſbā.
Amaryllis pro amica, vt aliàs paruus Ænæas pro filiolo, & aqua Acheloia pro fluuiatili.
Verbigena Deus opt. max.
Eoum oriens.
Vt puer Odryſij etc. Munera fuerunt Polydoro filio Priami exitio.

Caput 27.

Marmarinus Apollo.

Thyasus grex, caterua.

Cecropius Athænienſis.

Emathius Theſſalus.

Caput 28.

Echionius Thebanus.

Caput 29.

Sed enim vitabit acerbũ etc. Nimius vſus acerbæ vuæ præ reliquarum eſt vitandus.

Caput 34

Fœcundius omni ſcilicet alia.

Caput 40.

Polyandrion pro cœmiterio.

Maſsilia vrbs Galliæ.

Sophiæ facundus Homerus, etc. Ariſtotelem antonomaſticῶs intelligo: huius autẽ facundiam plurimis locis admiratur Cicero. Videãt igitur ſpurij philoſophi puritatem Romani ſermonis inſectãtes, nũ veſtigijs ſui principis inſiſtant. Eſt verò hoc loci parentheſis iuſto quidem prolixior, ſed præ nimio erga Ariſtotelem amore dicar ſanè labi. Encomiũ autem ducitur à quatuor principibus mũdi partibus.

Theon homo effrænatè maledicus.

Caput 51.

Album pro gradu, vt aliàs ſtatio, legio, ala etc.

Caput 52.

Hircus pro fœtore.

Caput 54.

Lyſicrates & Myron nihil non fecerũt vt pellerẽt canitiẽ. Pãdorę autẽ à primis annis cani ſunt.

Caput 59.

Iacchus & Ogygius Bacchus, vt aliàs Eleuther, Lyæus, & Nyſæus.

Amy-

Amyſtis poculum.

Caput 65.

Lampſacenus, Orneathes, & Hellæus Priapus deus hortorum, vt Dryades & Hamadryades deæ. Pales autem frumenti & agrorum.

Caput 66.

Thymbręus, Clarius, Tegęus, & Theius Apollo & ſol. Caput 70.

Hippotades ſeu Æolus pro Neptuno.

Vt campos Schediæ etc. Loca ſunt Ægypti, vt aliàs Mareotis & Pharus.

Reges omnes Ægypti vocantur Lagidæ.

Nec ſecus atque fretum, etc. Xerxes 300 colaphos impegit Helleſponto.

Cenchreius & Ennoſygæus Neptunus, vt aliàs Nyſiræus. Panchaia Arabica.

Soteria pro ſanitate recepta dona.

Caput 77.

Puppius tragædus adeò mouit affectus, vt auditores flere compulerit.

Caput 90.

Geloum ſtagnum tetri odoris.

Caput 95.

Cocytus fluuius infernalis.

Flammeum & flammeolum veſtis rubra, qua recens nuptæ tegebantur.

Caput 105.

Sufflamen pro impedimento.

Caput 108.

Iuuenis Pellæus Alexander Macedo.

Ignigena Bacchus. De huius matre fabulã ſic accipio, vt eam difficili partu putem obijſſe.

Claudilla vxor Caij Caligulæ. Caput 110

Mydoniæ Threiſſæ.

Romulidę, Æneadæ, Iliadæ, & ciues togati ſunt (Romani.

Hyagnis

Hyagnis inuenit geminas tybias quibuſdam.

Caput 118.

Erebus infernus.
Perſephone Proſerpina.

Caput 124.

Grynæus ſol.

Caput 133.

Paſtinaca Geuchi etc. Numina ſunt marina.
Saturnus falciger amputauit patri virilia.

Caput 162.

Claudius imperator occidit amitam ſuam nimia purgatione, probabile igitur eſt eam & ſurſum & deorſum purgaſſe.
Nero glaber eſt Domitianus imperator, nã hunc caluum dixit ſua Roma Neronem.

Caput 163.

Tiſiphone eſt vna Eumenidum ſeu furiarum infernalium.
Clotho vna Parcarum.
Latois luna.

Caput 211.

Laertius heros Vlyſſes.
Sygeia Troiana.

Caput 220.

Palepaphia Venus, vt aliàs Acidalia.

Caput 311.

Dardanidæ & Laomedontiadæ Troiani.
Curetis Cretenſis ſeu Creſſa.
Auſonidæ, Heſperij, Oenotrij, Itali ſunt.
Cylindrus lapis quo læuigatur area.

Caput 338.

Neceſsitas Diomedæa magna admodum.
Elpis hic fuit Imbraſius, Cercetius, ſeu Samius.
O decus etc. Bacchus colebatur in Taygeto,

Tmolo,

Tmolo, Brysis, Cithærone, & Nyssa, atque hæc loca indicantur hic ordine.

Caput 374.

Ææum magicum.

Mineides Arabicæ.

Caput 388.

Quintus Catulus, Anacreon, & Drusus Pompeius filius Caligulæ interierunt suffocati.

Caput 391.

Cui bis patuisse tyrannus etc. C. Iulius dictator bis fuit correptus epilepsia inter publica munia.

Caput 397.

Pæantius heros Philoctetes.

Thoas rex Lemni.

Parthenope Neapolis.

Mephitis teter odor.

Titan Oceani etc. Periphrasis vesperi, indicanturque tres dij, Neptunus, Mercurius, & Iuppiter.

Attegiæ & magalia casulæ rusticæ sunt.

Carchesia pocula.

Amyclæus Neptunus.

Panomphæus & Ægiochus Iuppiter.

Caput 438.

Otho imperator nihil non fecit, vt maneret glaber.

Caput 439.

Celeuma clamor & iubilus nautarum portum intrantium.

Caput 440.

Optimum ferè opus Domitiani fuit capere muscas.

Caput 447.

Vt ſtabulum etc. Hercules purgauit ſtabulum Euryſteos.

Caput 454.

Tantalis Niobe.

Lampetie vna ſororum Phaetontis.

In epilogum.

Oſtium Iani claudebatur tempore pacis.

Cateia telum, framea haſta Germanorum.

CAPITIS

CAPITIS QVO CVIVSQVE PLANTÆ vires recenſentur Index.

FINIS.

Errata ſic corrige.

In præfatione pagina 1. linea 29. lege qui. Fol. 1. pag. 1. li. 19. lege quot. in eiuſdem paginæ linea 22. lege munus. Folio 27. pag. 1. lin. 22. lege cedunt. Fol. 45. pag. 1. lin. 8. lege cynogloſſum. Fol. 59. pag. 1. linea 20. lege quæq; dolore. Fol. 68. pag. 2. li. 11. lege capacia. Fol. 74. pag. 1. lin. 28. dele atque. Fo. 96. pag. 2. lin. 27. lege liquore hoc. Reliqua parui momenti errata lector facilè percipiet.

Poema hoc quod M. Marcus de plantarum viribus conſcripſit, elegãs mihi videtur & doctũ, nec quidq̃ in eo reperi quod catholicæ fidei aduerſetur: quare poſſe imprimi iudico.

Cunerus Petri paſtor S. Petri Louanij, die 29. Iulij. Anno 1563.

Typis Stephani Valerij Typogr.